

PARODOS IR RENGINIAI

Balandis-gegužė-birželis

■ Lietuvos nacionalinis muziejus balandžio 3 d. Lietuvos ambasadoje JAV atidarė kilnojamą lietuvių liaudies dailės parodą „Kryždirbystė Lietuvoje“, kurioje eksponuoti Lietuvos mažosios architektūros paminklai–kryžiai, stogastulpiai, koplytstulpiai, koplytėlės ir kita istorinė medžiaga.

► Muziejaus padalinyje **Naujajame arsenale** birželio 3 d. vyko Lietuvos mokyklų konkurso „Koks gražus tavo vardas, gimtine“ apibendrinimas. Konkurse dalyvavo 57 Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos. Parengta mokinių darbų paroda.

► Birželio 11 d. buvo atidaryta paroda „Senasis Vilnius“. Parodoje pristatyta seniausia miesto ikonografinė medžiaga: Vilniaus akademijos spaustuvėje XVII a. spausdintose knygose esančios miesto panoramos, Vilniaus miesto vaizdai, kuriuose dažniausiai pasikartojo miesto simboliai – Trys Kryžiai ir Aukštutinė pilis. XVIII a. antrosios pusės miesto vaizdą reprezentavo dailininko Marcelino Januševičiaus akvarelės, atkartojančios Pietro de Rosio piešinius.

Eksponuotos Lietuvos didžiųjų kunigaikščių privilegijos, kuriomis pripažįstamos Vilniaus miesto savivaldos teisės, steigiami vilniečių amatininkų cechai, tvirtinami jų statutai. Originalūs XVI – XVIII a. dokumentai, antspauduoti Vilniaus miesto antspaudais su šv. Kristoforo atvaizdu, supažindino su miesto savivaldos struktūra. Įspūdingai miesto istoriją pasakojo iki mūsų dienų išlikusi magistrato išdo skrynja, Vilniaus budeliui priklausę kalavijai, prie miesto rotušės stovėjęs gėdos stulpas, miesto vartuose buvusios milžiniškos spynos, Vilniaus Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčioje veikusios Penkių Kristaus žaizdų brolijos daiktai: liturginiai indai, procesijų vėliava, didžiulis būgnas – litauras. Lankytojams pristatyti naujaisi Lietuvos nacionalinio muziejaus eksponatai – paskutiniaisiais metais Vilniuje archeologinių kasinėjimų metu aptikti radiniai, dar niekuomet neeksponuoti, naujam gyvenimui prikelti muziejaus Restauravimo centro specialistų. Tai vilniečių buitį atspindintys daiktai: keramikos dirbiniai, stalo, virtuvės indai ir įrankiai, odinė avalynė, bižuterija, miesto vandentiekio ir kanalizacijos vamzdžiai.

Didžiąją parodos dalį sudarė Lietuvos nacionalinio muziejaus (LNM) eksponatai. Greta buvo rodyti Vilniaus universiteto (VUB), Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo (LNB), Lietuvos mokslų akademijos (MAB) bibliotekose, Lietuvos valstybės istorijos archyve (LVIA) saugomi dokumentai, Trakų istorijos muziejaus (TIM) eksponatai, Vilniaus arkikatedrai bazilikai ir Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčiai priklausantys liturginiai daiktai.

► Muziejaus padalinyje **Senajame arsenale** balandžio 2 d. vyko tradicinis ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Sofija Tyzenhauzaitė arba Moteris, kurią žinojo pasaulio galiūnai“ iš dokumentinio laidų ciklo „Prancūzmečio ženklai Lietuvoje“. Vakarą vedė filmo autoriai Justinas Lingys ir Inga Berulienė.

► Balandžio 16 d. vyko ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Teodoras Narbutas arba apie tai, kaip nereikia rašyti istorijos“. Vakarą vedė istorikė Reda Griškaitė.

► Balandžio 30 d. – tradicinis ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras „Kitoks požiūris į Motiejų Valančių“. Vakarą vedė istorikas Vytautas Jogėla.

► Gegužės 7 d. vyko ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras, kuriame pristatytas dokumentinis filmas „Vincas Kudirka“. Vakarą vedė filmo autoriai Andrius Vaišnys, Inga Berulienė, Justinas Lingys.

► Gegužės 21 d. vyko ketvirtadienio kultūros istorijos vakaras, kuriame pristatytas dokumentinis filmas „Vasario 16-osios Akto signatarai“. Vakarą vedė filmo autoriai Justinas Lingys ir Inga Berulienė.

► Muziejaus padalinyje **Signatarų namuose** balandžio 2 d. vyko vakaras, skirtas 90-ųjų metų paminėjimui, kai Stasys Šilingas buvo išrinktas Valstybės Tarybos pirmininku. Pranešimą tema „Stasio Šilingo gyvenimo ir visuomeninės veiklos bruožai“ skaitė kultūros istorikas Albinas Vaičiūnas, pranešimą tema „Stasys Šilingas – Valstybės Tarybos pirmininkas“ skaitė Seimo narys dr. Arvydas Vidžiūnas. Prof. Libertas Klimka skaitė pranešimą tema „Stasys Šilingas – etninės kultūros puoselėtojas“. Pranešimą „Sovietiniuose lageriuose ir tremtyje“ skaitė Seimo narys prof. Arimantas Dumčius. Koncertavo Danielius Sadauskas – baritonas bei Justinas Brūzga – fortepionas.

► Balandžio 8 d. vyko vakaras, skirtas CD plokštelei „Paminklai Lietuvos knygnešiams ir daraktoriams“ pristatyti.

► Balandžio 9 d. buvo pristatyta Liudviko Giedraičio knyga „Sąjūdžio pakylėti“. Dalyvavo knygos autorius Liudvikas Giedraitis, Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarai prof. Bronislavas Genzelis ir Zigmantas Vaišvila, Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos vyriausiasis redaktorius, literatūros kritikas Valentinas Sventickas.

► Balandžio 21 d. buvo pristatyta dr. Arvydo Anušausko knyga „KGB Lietuvoje. Slaptosios veiklos bruožai“.

► Balandžio 28 d. vyko vakaras „Tarmė – tai ir Tėviškė“. Mintimis dalijosi poetas Vlasas Braziūnas, prof. dr. Bonifacas Studžia, prof. dr. Skirmantas Valentas, habil. dr. Bronė Stundžienė. Koncertinę programą atliko Pasvalio kultūros centro folkloro kolektyvas Rags.

► Gegužės 14 d. vyko vakaras, skirtas prof. Bronislavo Genzelio knygai „Užverstas puslapis“ pristatyti.

► Birželio 3 d. buvo pristatyta knyga „Atgimimas. Pirmasis atkurtojos Nepriklausomos Lietuvos savaitraštis. Istorijos eskizai“. Knygos sudarytoja Birutė Vyšniauskaitė.

► Muziejaus padalinyje **Vinco Kudirkos muziejuje** gegužės 9 d. Kudirkos Naumiesčio bendruomenė paminėjo muziejinkės – mokytojos Natalijos Manikienės mirties metines. Meninę programą atliko kultūros centro kolektyvas.

► Birželio 27 d. vyko Vinco Kudirkos paminklo atidengimo ir Kudirkos Naumiesčio pavadinimo miestui suteikimo 75-ųjų metų paminėjimas.

■ Lietuvos dailės muziejus balandžio 2 d. Valstybinio Aukštutinės Austrijos muziejaus (Landesmuseum) filialo Biologijos centre atidarė iš LDM Palangos gintaro muziejaus rinkinių suformuotą LDM parodą „Įkalinti gintare“. Idėja surengti šią parodą kilo 2004 m. didžiausio Linco Aukštutinės Austrijos žemės muziejaus vadovui dr. Peteriui Assmannui atvykus į Vilnių aptarti pasirengimo 2009 m. Europos kultūros sostinių programoms. Tačiau didžiausi Vilniaus ir Linco muziejai susitarė keistis vertingomis parodomis. Dar 2007 m. Vilnius turėjo išskirtinę galimybę susipažinti su pasaulinio garso dailininko Alfredo Kubino piešinių ir grafikos kolekcija iš Aukštutinės Austrijos žemės muziejų „Alfredas Kubinas – kita realybės pusė“, o 2008 m. pabaigoje Lince pristatyta lietuviškųjų praktikėlių paroda, kurią 2009 m. balandžio 2-ąją pakeitė Lietuvos dailės muziejaus sukurta baltiškojo gintaro kolekcija iš Palangos gintaro muziejaus.

► Balandžio 17 d. Šiaulių „Aušros“ muziejaus Ch. Frenkelio viloje atidaryta paroda „Pranas Domšaitis (1880–1965). Tapyba“ iš Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerijos (Klaipėda) rinkinių. Joje buvo eksponuojami P. Domšaičio aliejiniai paveiksai, nuosekliai atspindintys dailininko kūrybos raidą.

► Birželio 2 d. antrajame Europos kultūros sostinės 2009 m. mieste Lince (Austrija), čia veikiančiame Pilies muziejuje, atidaryta tarp-

tautinė paroda „Gamtos ilgesys. Europos peizažas“, kurios didelę dalį sudarė eksponatai, rodyti LDM Taikomosios dailės muziejuje veikusioje tarptautinėje dailės parodoje „Gamtos ilgesys. Europos peizažai“. Po eksponavimo Vilniuje modifikuotos struktūros ir sudėties paroda, nors ir skiriasi nuo parodos pirmojo varianto, rodyto LDM Taikomosios dailės muziejuje, atspindi tuos pačius tikslus – atskleisti Europos kraštovaizdžių įvairovę keleriais aspektais. Europos peizažų parodos versija Lince pasižymi labiau išplėta įžangine dalimi, kurioje eksponuojami įvairių žanrų – istorinio, buitinio, religinio pobūdžio paveiksai, kuriuose peizažas ar jo fragmentai užima ženklų vaizdo struktūros dalį, aktyviai veikia kūrinio prasmę bei suteikia jam metaforinį ar simbolinį atspalvius.

► Birželio 17 d. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos Baltojoje salėje buvo pristatytas Lietuvos dailės muziejaus išleistas Lietuvos tūkstantmečiui skirtas leidinys „Lietuvos tūkstantmetis. Millennium Lithuaniae“. Šios knygos pagrindą sudaro tekstai ir iliustracijos, kurios buvo panaudotos rengiant Lietuvos tūkstantmečio programos kilnojamąją parodą „Lietuva: kultūra ir istorija“, kelią pradėjusios 2008 m. pabaigoje ir po pasaulį keliaus iki 2011 m. Knygą sudarė istorikas Mindaugas Šapoka. Renginyje dalyvavo, kalbėjo Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus, literatūrologė prof. Viktorija Daujotytė, poetas Justinas Marcinkevičius, LDM direktorius Romualdas Budrys, knygos sudarytojas M. Šapoka, keletas kitų renginio dalyvių.

► Muziejaus padalinėje **Vilniaus paveikslų galerijoje** balandžio 30 d. įvyko vakaras, skirtas dailininko Antano Kučo 100-osioms gimimo metinėms. Renginyje dalyvavo jo šeimos nariai, mokiniai, kūrybos tyrinėtojai, buvo pristatyta Antano Kučo jubiliejinės retrospektyvinės parodos „Iprasminta tradicija“ katalogas (sudarytoja Regina Urbonienė). Muzikavo Dainius Puodžiukas (smuikas) ir Aidas Puodžiukas (fortepijonas).

► Gegužės 6 d. įvyko Marijos Matuškaitės monografijos „Išėjusiems atminti. Laidosena ir kapų ženklimas LDK“ pristatymas. Vakare dalyvavo, kalbėjo leidinio autorė M. Matuškaitė, Aleksandra Aleksandravičiūtė, Regimanta Stankevičienė, Giedrė Mickūnaitė, Dalia Vasiliūnienė, Vilniaus dailės akademijos leidyklos darbuotojai. Renginį organizavo Lietuvos dailės istorikų draugija, Vilniaus dailės akademijos leidykla ir Lietuvos dailės muziejus.

► Gegužės 29 ir 30 d. Lietuvos dailės muziejus, baigdamas eksponuoti nacionalinės programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ parodą „Pirosmani“, pakvietė žiūrovus Vilniaus paveikslų galerijoje apsilankyti ne tik įprastu laiku, bet ir du vakarus (penktadienį ir šeštadienį) iki 21 valandos, o bilietus visą savaitgalį buvo galima įsigyti perpus pigiau bei nemokamai gauti parodos lankstuką. Nemokamos ekskursijos vyko penktadienį ir šeštadienį. Sulaukta didžiulio lankytojų antplūdžio. Ši akcija parodė, kad muziejus turi dirbti labai lanksčiai, taikyti pačias šiuolaikiškiausias lankytojų aptarnavimo formas.

► Birželio 4 d. atidaryta paroda „Vilniaus elegijos“. Joje eksponuota Boleslavo ir Edmundo Zdanovskių prieškarinio fotografijų kolekcija iš LDM rinkinių. Šioje parodoje pirmą kartą buvo rodomas Boleslavo ir Edmundo Zdanovskių 1930–1940 m. fotografuotas Vilnius. Visą kolekciją, saugomą Lietuvos dailės muziejuje, sudaro 439 miesto vaizdų ir architektūros stiklo negatyvai. Kolekciją identifikavo parodos kuratorė Margarita Matulytė. Parodai buvo atrinkta 80 negatyvų, kurių atspaudus parengė fotografas Vaidotas Aukštaitis. B. ir E. Zdanovskių fotografuoti Vilniaus vaizdai yra miesto – daugialypėje istorinėje raidoje suformuoto reiškinio – esaties liudijimas.

Panoraminiai vaizdai, architektūros ar gamtos etidai – tai ne tik fotodokumentai, Vilniaus fenomeną saugantys nuo užmaršties, bet ir elegijos, išgyventos labai asmeniškai, lyriškai ir sakraliai.

► Birželio 11 d. visuomenei pristatyta Antano Sutkaus, Lietuvoje vadinamo fotografijos Homeru, knyga „Retrospektyva“. Renginyje dalyvavo leidinio autorius, Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys ir Nacionalinės dailės galerijos vadovė dailėtyrininkė dr. Lolita Jablonskienė, spaustuvės-leidyklos generalinis direktorius Vytautas Mockus, knygos sudarytoja fotografijos istorikė Margarita Matulytė, knygos dailininkė Rima Kiubaraitė-Sutkienė, fotomenininkai Algimantas Kunčius, Aleksandras Macijauskas, Alvydas Lukys, rašytoja Laura Sintija Černiauskaitė, filosofas Arvydas Šliogeris. Vakarą metu buvo parodytas dokumentinis filmas „Akimirkos“ (1969 m., rež. Vytenis Imbrasas, op. Zacharijus Putilovas).

► Birželio 16 d. visuomenei pristatyta prof. Viktorijos Daujotytės knyga „Vieninteliam miestui. Juditos Vaičiūnaitės Vilnius“, kurios parengimą inicijavo ir leidyba rūpinosi Lietuvos dailės muziejaus Vilniaus paveikslų galerijos vedėjas Vytautas Balčiūnas. Renginyje pristatyta ir galerijoje iš LDM rinkinių surengta paroda „Vilniaus tema Jono Kazimiero Vilčinskio leidiniuose“ (parodos kuratorė Regina Urbonienė). Šio dailininko kūrinių iliustruota naujoji prof. V. Daujotytės knyga.

► Birželio 20–21 d. vyko kultūros nakties „Tebūnie naktis!“ projekto „Nemigos aitvaras“ renginiai. Nuo 18 val. vakaro iki 4 val. ryto galerijoje vyko dailės, fotografijos, poezijos, muzikos, instaliacijų ir edukacinių renginių programa, kurioje dalyvavo gausus būrys iškilų Lietuvos menininkų ir atlikėjų. Tą dieną istoriniame Chodkevičių rūmų salone, salėse, reprezentaciniame kieme įgyvendinti specialieji menų projektai sulaukė itin didelio lankytojų dėmesio. Tą dieną galerijos lankytojams buvo padovanota šių renginių puokštė: „Vilniaus elegijos“, „Seno paveikslų šviesa“, „Vilniaus peizažai“ (vokalinės muzikos valanda – koncertas prie galerijoje eksponuojamų XIX a. Vilniaus panoraminių paveikslų), kunigaikščių Chodkevičių Vilniaus rūmų salone vykęs renginys „Palangos grafų Tiškevičių istorijos atodangos“, „Sutemos su Mocartu“, instaliacijos „Lietuvos tūkstantmečio nakties angelai“, kurio metu buvo užžiebta ši instaliacija ir pirmojo Lietuvos vardo LITUA užrašymo instaliacija, valanda „Lietuvos tūkstantmetis. Millennium Lithuaniae“, „Muzikinių inspiracijų valanda „Chopin LT“, „Nakties muzikos ansamblių valanda“, „Nakties muzika prieš aušrą grafų Chodkevičių istoriniame salone“, „Aušra su M. K. Čiurlioniu, L. Van bethovenu, F. Schubertu“.

► Muziejaus padalinėje rekonstruotoje **Nacionalinėje dailės galerijoje** birželio 17 d. buvo pristatyta sumontuota įranga, kurią Lietuvos dailės muziejui padovanojo Japonijos Vyriausybė, suteikusi negražintą paskolą projektui „Nacionalinės dailės galerijos audiovizualinės įrangos atnaujinimas“. Renginyje dalyvavo Japonijos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Lietuvai J. E. Miyoko Akashi, Lietuvos Respublikos kultūros ministras Remigijus Vilkaitis, LDM direktorius Romualdas Budrys, daug kitų garbių svečių.

► Birželio 19 d. rekonstruotoje Nacionalinėje dailės galerijoje surengta spaudos konferencija, kurioje buvo pristatyta po rekonstrukcijos atidaryta Nacionalinė dailės galerija, jos nuolatinė XX–XXI a. Lietuvos dailės ekspozicija bei programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ tarptautinė paroda „Spalvų ir garsų dialogai. M. K. Čiurlionio ir amžininkų kūryba“.

► Birželio 20 d. iškilmingai buvo atidaryta rekonstruota Nacionalinės dailės galerija. Galeriją atidarė Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus. Atidarymo dieną visuomenei pristatyta

naujai suformuota XX a. pr. – XXI a. pr. lietuvių dailės ekspozicija bei tarptautinė M. K. Čiurlonio ir jo amžininkų kūrybos paroda, kurią Lietuvos dailės muziejus surengė kartu su nacionaliniu M. K. Čiurlonio dailės muziejumi.

Naujosios Nacionalinės dailės galerijos ekspozicijoje – Lietuvos tapyba, skulptūra, grafika, fotografija, šiuolaikinis menas (nuo XX a. pradžios iki šių dienų). Pristatomi reikšmingiausi Lietuvos dailės muziejaus rinkinio kūriniai.

► Tarptautinė dailės paroda „Spalvų ir garsų dialogai. M. K. Čiurlonio ir amžininkų kūryba“ pristatė Europos „sidabro amžiuje“, XX a. pradžioje, menininkų protus jaudinusių simbolizmo ir modernizmo idėjų – dailės ir muzikos bendrystės paieškas, bei atskleidė kūrybines mintis ir dvasinius saitus, jungusius didįjį lietuvių menininką Mikalojų Konstantiną Čiurlonį (1875–1911) su amžininkais Vakarų ir Vidurio Europoje.

► Nacionalinė dailės galerija – pirmasis po nepriklausomybės atgavimo Lietuvoje atidarytas modernios ir šiuolaikinės dailės muziejus, kuri šiandien – didžiausia šalyje dailės galerija. Jos pastato rekonstrukcija ir naujos XX a. Lietuvos dailės ekspozicijos įrengimas buvo strateginis Lietuvos tūkstantmečio programos projektas.

► Birželio 30 d. atidaryta. LDM Meno pažinimo centro ir Lietuvos aklyų ir silpnaregių sąjungos surengta edukacinė taktinė paroda „Magiškas M. K. Čiurlonio pasaulis. Zodiakas“. Paroda veiks iki 2009 m. liepos 20 d. Po to ji keliaus po kitus Lietuvos muziejus. Edukacinė paroda „Magiškas M. K. Čiurlonio pasaulis. Zodiakas“ – ketvirtoji programos „Pažinti meną pojūčiais“ paroda, supažindinanti su vieno iškiliausių Lietuvos dailininkų kūryba. Šįkart eksponuojami tapytojo Arvydo Pakalkos ir keramiko bei scenografo Jono Arčikausko taktiniai darbai, sukurti pagal M. K. Čiurlonio dvylikos paveikslų ciklą Zodiakas (1906–1907). Pjaustyti, lipdyti ar lieti objektai, kuriuos galima liesti rankomis, yra tarpininkai tarp paveikslų ir žiūrovo, į parodą atėjusiam neregijui jie padeda geriau suprasti M. K. Čiurlonio kūrybą. Projektas skirtas ne vien sutrikusio regėjimo žmonėms, bet ir visiems kitiems – ir vaikams, ir suaugusiems.

► Muziejaus padalinyje **Taikomosios dailės muziejuje** balandžio 15 d. Lietuvos dailės muziejus kartu su „Santaros“ žurnalo leidėjais visuomenę pakvietė į Pasaulio kultūros dienos paminėjimą. Vakarą metu muziejuje skambėjo muzikos klasikos kūriniai, kuriuos atliko prof. Vladimiras Prudnikovas kartu su Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentais. Jiems akomponavo Nijolė Ralytė. Aktorius Ferdinandas Jakšys perskaitė ištrauką iš J. Marcinkevičiaus draminės apysakos „Daukantas“. Renginio metu visuomenei buvo pristatytas akademiko Jurgio Brėdikio beletrizuotų apmąstymų dvitomis. Tą dieną Taikomosios dailės muziejus pasipuošė Taikos vėliava.

► Balandžio 17 d. tarptautinėje dailės parodoje „Gamtos ilgesys. Europos peizažai“, kuri LDM Taikomosios dailės muziejuje veikė 2009 m. kovo 12 – gegužės 18 dienomis, buvo įgyvendintas meninis projektas „Ošiantis peizažas“. Veikiant parodai kovo–gegužės mėnesiais muziejuje surengtas ir didelio visuomenės dėmesio sulaukęs šešių koncertų ciklas (programos sudarytoja ir koncertų vedėja – muzikologė Zita Kelmickaitė).

Koncertų metu skambėjo džiazo improvizacijos gamtos ilgesio tema, vyko koncertas „Nuotaikų žaismė gamtoje“, „Gamtos ženklai“, „Gamtos prieglobstyje – meilės ilgesys“, „Gamta pro tėviškės langą“, „Pavasario sonata“. Koncertavo: Arūnas Anusauskas (fortepijonas), Vytautas Labutis (saksofonas), laudiška kapelija „Sutaras“ (vad. Antanas Fokas), fortepijoninis trio „FortVio“, Indrė Baikštytė (fortepijonas), Ingrida Rupaitė (smuikas), Povilas Jacunskas (violončelė),

Asta Krikščiūnaitė (sopranas), Audronė Kisieliūtė (fortepijonas), Aušra Liutkutė (sopranas), Lina Giedraitytė (fortepijonas), Dainius Puodžiukas (smuikas) ir Aidas Puodžiukas (fortepijonas).

► Balandžio 21 d. muziejuje visuomenei pristatytas ypatingos vertės eksponatas – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų kolekcijai, kuri bus eksponuojama Nacionalinio Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų muziejaus ekspozicinėse salėse, įsigytas unikalus XVI a. vidurio (po 1544 m.) Flandrijoje išaustas herbinis gobelenas, priklausęs Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Žygimantui Augustui ir greičiausiai šio valdovo užsakymu išaustas jo Vilniaus rezidencijai.

► Gegužės 18-ąją, Tarptautinę muziejų dieną, lankytojams buvo sudaryta galimybė nemokamai aplankyti tarptautinę dailės parodą „Gamtos ilgesys. Europos peizažai“, kurią parengė Vilniaus ir Linco muziejai. Čia muziejaus lankytojai nuo 11 val. iki 18 val. galėjo ne tik grožėtis Europos peizažais, bet ir dalyvauti ekskursijose bei kituose edukaciniuose renginiuose. Suaugusiems lankytojams buvo organizuojamos ir nemokamos ekskursijos.

► Muziejaus padalinyje **Radvilų rūmuose** gegužės 8 d. atidaryta paroda „Tiesa ir grožis“, kurioje buvo eksponuojami realistinės rusų tapybos kūriniai iš Latvijos nacionalinio dailės muziejaus ir Lietuvos dailės muziejaus rinkinių. Parodą surengė Lietuvos dailės muziejus ir Latvijos nacionalinis dailės muziejus. Pagrindinis parodos rėmėjas buvo BTA draudimas. Parodą taip pat rėmė Lietuvos Respublikos ambasada Latvijos Respublikoje, Latvijos Respublikos ambasada Lietuvos Respublikoje.

► Didžiausio lankytojų dėmesio sulaukė iš Latvijos atvežta kolekcija, kuri meno specialistų įvardijama kaip reikšmingiausia Baltijos šalyse. Ji puikiai atspindėjo realistinės tapybos raidą Rusijoje – nuo XIX a. 8-ojo dešimtmečio iki XX a. 7-ojo dešimtmečio pabaigos. Šioje parodoje ryškiausių rusų nacionalinės dailės mokyklos atstovų – Ivano Aivazovskio, Ivano Šiškino, Iljos Repino, Vasilijaus Surikovo, Aleksejaus Savrasovo tapybos – kūrinių.

► Birželio 12 ir 13 dienomis muziejus, baigdamas eksponuoti parodą, pakvietė žiūrovus aplankyti Radvilų rūmus ne tik įprastu laiku, bet ir du vakarus (penktadienį ir šeštadienį) iki 21 valandos, o bilietus visą savaitgalį buvo galima įsigyti perpus pigiau. Akcijos metu muziejaus lankytojams buvo surengtos ir kelios nemokamos ekskursijos.

► Muziejaus padalinio **Prano Domšaičio galerijos** Meno pažinimo centre balandžio 2 d. buvo atidaryta Palangos Stasio Vainiūno muzikos mokyklos Dailės skyriaus mokinių projekto paroda „Tūkstantmečio Lietuva vaiko akimis“. Tai projekto „Tūkstantmečio Lietuva vaiko akimis“ (vadovė Palangos Stasio Vainiūno muzikos mokyklos Dailės skyriaus mokytoja ekspertė Lendrūna Moncevičienė) paroda. Ji pademonstravo didelį mokyklos mokinių patriotizmą bei pilietiškumą. Projekte dalyvavo 60 mokinių, parodoje buvo eksponuojama 22 autorių kūrybiniai darbai, kuriuose kūrybiškai atskleistos kelios svarbiausios temos: Lietuvos istorijos asmenybės ir įvykiai, Palangos krašto kultūros ir istorijos objektai bei architektūros paminklai, lietuvių liaudies menas ir jo interpretacijos. Balandžio 2 d. galerijos Meno pažinimo centre atidaryta Klaipėdos jaunimo centro dailės studijos „Varsa“ auklėtinių Kamilės Stašytės ir Vytenio Jokubausko kūrybos paroda. Dailės studijos „Varsa“ (vad. Loreta Laurinavičienė) ugdytinių kūryba žinoma ne tik uostamiestyje. Studijos nariai nuolat rengia parodas, dalyvauja šalies ir tarptautiniuose vaikų kūrybos konkursuose, yra pelnę daugybę apdovanojimų.

► Balandžio 15 d. galerijoje atidaryta Evos Labutytės (1938–2003) grafikos paroda „Palikimas“. Atidaryme dalyvavo menotyrininkė dr. Nijolė Tumėnienė, dailininkės artimieji, lietuvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ ir Klaipėdos miesto savivaldybės etnokultūros centro folkloro ansamblis „Vorunėlė“, Klaipėdos universiteto studentų grupė. Parodos organizatoriai – lietuvininkų bendrija „Mažoji Lietuva“ ir LDM Prano Domšaičio galerija.

► Gegužės 7 d. galerijos Meno pažinimo centre buvo atidaryta Klaipėdos miesto mokinių keramikos darbų paroda „Kiek duodi – tiek tavęs lieka“, skirta Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui. Klaipėdos moksleivių saviraiškos centras jau kelinti metai organizuoja miesto vaikų ir mokinių keramikos darbų konkursus. Jų metu atrinkti geriausi darbai šiemet buvo atrinkti į parodą, kuri veikė iki gegužės 26 d.

► Gegužės 8 d. atidaryta respublikinio mokinių meninių projektų konkurso „Knyga“ paroda / „Lietuvos tūkstantmečio knyga“, kuri veiks iki 2009 m. rugpjūčio 4 d. Klaipėdos Martyno Mažvydo pagrindinė mokykla respublikinį mokinių meninių projektų konkursą „Knyga“ organizuoja devinti metai. Konkursui pateikti moksleivių darbai LDM Prano Domšaičio galerijos Meno pažinimo centre eksponuojami jau penktą kartą. Konkurso tikslas – skatinti moksleivius domėtis knyga ir jos kūrimo procesu, ugdyti moksleivių meninius sugebėjimus, išradingumą. Dalyvauti konkurse buvo kviečiami dailės mokytojai ir 5–12 klasių mokiniai.

► Gegužės 16 d. galerijoje vyko jungtinio Klaipėdos muziejų projekto „Muziejų aktis“ renginiai. Vieno iš jų – „Pasakos muziejuje: Kas muziejuje gyvena?“ – pusvalandį P. Domšaičio kūrinių ekspozicijoje pagal jo kūrinius panaudojus multimediją dideliems ir mažiems, šeimoms, seneliams ir anūkams buvo sekama pasaka „Kaip asiliukas laimė surado“. Kito renginio organizatoriai muziejaus lankytojus pakvietė į Lietuvos fondo (Čikaga, JAV) dokumentinio filmo apie Prano Domšaičio kūrybą demonstravimas. O renginyje „P. Domšaičio paveikslų dėlionės“ visi „Muziejų nakties“ svečiai buvo pakviesti piešti ir lipdyti į galerijos Meno pažinimo centrą ir galerijos kiemelį. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Režisūros katedros studentai tą dieną muziejuje parodė spektaklio improvizaciją (rež. Rasa Jasaitė, vad. doc. G. Padegimas).

► Gegužės 30 d. „Poezijos pavasario 2009“ Klaipėdoje baigiamo vakaro metu, atidaryta tapybos paroda „Trys aspektai“, kurioje buvo eksponuojami trijų dailininkų – vilniečių Giedrės Bulotaitės-Jurkūnienės, Gražinos Vitartaitės ir klaipėdiečio Dano Andriulionio tapybos darbai. Dailininkė G. Bulotaitė-Jurkūnienė, jau išleidusi kelis poezijos rinkinius, yra viena iš „Poezijos pavasario 2009“ dalyvių, baigiamojo Poezijos pavasario vakaro metu ji ne tik skaitė savo poeziją kartu su kitais poetais iš Austrijos, Latvijos, Rusijos ir Lietuvos, bet ir pristatė parodą. Paroda veikė iki liepos 5 d.

► Muziejaus padalinėje **Laikrodžių muziejuje** gegužės 16 d. vyko Tarptautinės Europos muziejų akcijos „The Night of Museums 2009“ renginiai: 18–20 val. įgyvendindami projektą „Grafiti laikas“, grafiti meistrai susirinkusiuosius supažindino su šio meno subtilybėmis. Lankytojai ir patys muziejaus kiemelyje ant stendų galėjo pabandyti savo sugebėjimus piešdami grafiti technika. Vėliau muziejuje vyko kūrybiniai užsiėmimai „Laikrodžių dirbtuvės“. Projektą rėmė Klaipėdos miesto savivaldybė.

► Muziejaus padalinėje **Palangos gintaro muziejuje** kovo 31 d. – balandžio 27 d. veikė iš Plungės krašto kilusios tautodailininkės Juditos Ulčinskaitės-Ažusienienės (1935–2008) autorių darbų retrospektyvinė paroda. Gintaro dirbiniais dailininkė susidomėjo

1965–1967 m. neakivaizdžiai mokydama Maskvos dailės universiteto Vaizduojamojo meno fakultete. Kūrė juos visą likusį gyvenimą.

► Gegužės 15 d. muziejuje vyko dalis Palangos kurorto šventės „Palanga 2009“ renginių. Jų metu buvo atidaryta dailininko Mstislavo Dobužinskio piešinių paroda, parengta iš Lietuvos fondo (JAV) Lietuvai dovanotos kolekcijos (ši paroda Žemaitijoje rodoma pirmą kartą). Renginių metu visuomenei buvo pristatytos dvi Lietuvos dailės muziejaus išleistos knygos: „Senoji Palanga. Henriko Grinevičiaus fotografijų ir atvirukų kolekcija“ (sudarytoja ir leidinio koncepcijos autorė Margarita Matulytė) bei „Grafų Tiškevičių Palangos rūmai. Architekto Franco Heinricho Schwechteno piešiniai ir brėžiniai“ (sudarytojas Romualdas Budrys). Vakare Tiškevičių rūmuose vyko „Europos muziejų nakties“ edukaciniai renginiai.

► Muziejaus padalinėje **Juodkrantės Miniatiūrų muziejaus** parodų salėje gegužės 30 d. buvo atidaryta paroda „Vėduoklė – vėjui duoklė“, kuri parengta įgyvendinant bendrą LDM Prano Domšaičio galerijos, Miniatiūrų muziejaus, Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos kūrybinį projektą „Vėduoklė – vėjui duoklė“. Jis buvo skirtas Neringos jaunimui supažindinti su dailės paveldu, saugomu LDM Miniatiūrų muziejuje ir šiuolaikiniu menu, jo raiškos būdais bei formomis.

■ Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje

balandžio 15 d. minint Pasaulinę kultūros dieną su Taikos vėliavos simboliu ir Hagos Konvencijos 55-ąsias metines, Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje buvo iškelta Taikos vėliava.

► Balandžio 21 d. Kauno miesto vyresniųjų klasių moksleiviams surengta popietė „Diena su Čiurlioniu“. Tai renginių ciklo dalis, kurios tema – „M. K. Čiurlionio laišakai, prisiminimai ir preliudai“. Renginyje dalyvavo aktoriai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas bei pianistė Rūta Blaškytė. Popietę vedė lituanistė Eugenija Lašienė. Muziejaus darbuotojos popietės dalyvius supažindino su M. K. Čiurlionio galerijos ekspozicija.

► Balandžio 24 d. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Dailininko K. Šimonio paramos fondas ir Pasaulio lietuvių centras pristatė knygą Kazio Šimonio „Istoriniai ir etnografiniai užrašai“. Šiame leidinyje išspausdintas visas K. Šimonio rankraštis. Knygos sudarytojas-redaktorius ir pagrindinis renginio pranešėjas Robertas Keturakis. Renginyje dalyvavo ir menotyrininkė Nijolė Tumėnienė, muzikavo VDU folkloro ansamblis „Linago“.

► Balandžio 28 d. pristatyta nauja, čiurlionistiką papildžiusi monografija anglų kalba „Musical Paintings“ („Muzikiniai paveikslai“). Monografijos autorė Australijoje gyvenanti dr. Genovaitė Kazokienė. Knygos pagrindu tapo prieš dvidešimt penkerius metus dr. Genovaitės Kazokienės Australijoje apginta mokslinė menotyros disertacija, kurioje buvo nagrinėjama muzikinio mąstymo įtaka Čiurlionio tapyboje. Monografijos pristatyme dalyvavo Nacionalinio M. K. Čiurlionio muziejaus direktorius menotyrininkas Osvaldas Daugelis, M. K. Čiurlionio namų direktorius menotyrininkas Stanislovas Urbonas, muzikologas dr. Darius Kučinskas, iš Australijos specialiai atvykusi menų magistrė rašytoja Gražina Pranauskienė, knygos redaktorius pianistas Rokas Zubovas. Šią knygą spausdino spaustuvė „Logotipas“ Vilniuje, knygos dailininkė Audra Kubilienė.

► Balandžio 28 d. Kauno miesto vyresniųjų klasių moksleiviams buvo surengta popietė „Diena su Čiurlioniu“. Renginyje dalyvavo aktoriai Egidijus Stancikas, pianistas Mykolas Bazaras ir muziejinkė Gabrielė Mačienė. Vyko kūrybinių darbų aptarimas, įteikti apdovanojimai.

► Gegužės 20 d. skambėjo *Naujų idėjų kamerinio orkestro*

(NIKO), tarptautiniam šiuolaikinio meno festivaliui Londone sukurta koncertinė programa „Muzika kitaip“.

► Muziejaus padalinyje **M. Žilinsko dailės galerijoje** gegužės 8 d. atidaryta paroda „Arlekino vaikai“, skirta dailininko Antano Martinaičio (1939-1986) 70-osioms gimimo metinėms. Parodoje pristatyta plati Antano Martinaičio kūrybos panorama nuo studijų metų iki brandžiojo laikotarpio. Didžiąją eksponuojamų kūrinių dalį sudarė aliejinės tapybos darbai ir pastelės: peizažai, naturmortai, alegorinės figūrinės kompozicijos iš Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus kolekcijos ir dailininko šeimos rinkinių. Ekspoziciją papildė dailininko-poeto eilėraščių, laiškų rankraščiai, foto medžiaga iš menininko šeimos archyvo. Parodos atidarymo metu buvo skaitoma A. Martinaičio poezija.

► Gegužės 21 d. atidaryta Lietuvoje gyvenusio grafo Kosakovskio anūko, Eustachijaus Kosakovskio (Eustachy Kossakowski) fotografijų paroda. Galerijos erdves puošė Lenkijos atstatymo, prisikėlimo iš pokario griuvusių ir žavingojo septintojo dešimtmečio gyvenimas, taip pat paryžietiško laikotarpio kūryba. Iš Paryžiaus atvežtą parodą pristatė Eustachijaus Kosakovskio darbų kolekcijos savininkė, fondo EKO, besirūpinančio Kosakovskio meniniu palikimu iniciatorė, fotografo našlė Anka Ptaškovska ir Patrikas Komorovskis (Patrick Komorowski).

► Gegužės 27 d. surengtas klasikinės muzikos koncertas „Europos muzikos labirintas“. Jaunų atlikėjų balsais skambėjo L. van Beethoveno, G. F. Handelio, Andrew Lloyd Webberio ir kitų kompozitorių melodijos. Kūrinius atliko solistai Agnė Sabulytė ir Jonas Sakalauskas bei pianistės Monika Laukaitytė ir Birutė Asevičiūtė. Koncertą vedė Jonas Sakalauskas.

► Gegužės 27 – birželio 2 dienomis buvo rodytos žymių portugalų režisierių kino juostos. Tai tarptautinio šiuolaikinio meno projekto „Porto Kaunas“ dalis. Projekto organizatorius – galerija „Meno parkas“.

► Gegužės 30 d. Kaune vyko Lietuvos mokinių parlamento renginys „Išmok laisvai“. M. Žilinsko dailės galerijoje buvo eksponuojami jaunųjų menininkų Laisvės alėjoje sukurti darbai, ant galerijos laiptų koncertavo choras „Vyturys“.

► Muziejaus padalinyje **Paveikslų galerijoje** balandžio 3 d. duris atvėrė Eugenijaus Varkulevičiaus–Varkalio tapybos ir videoinstaliacijų paroda „Pasroviui“. Kauniečiams E. Varkulevičius pažįstamas ne tik kaip tapytojas, bet ir kaip originalių alternatyvių filmų autorius. Į eksperimentinį kiną dailininkas pasinėrė gyvendamas Niujorke, kur praleido 11 metų. Pasakodamas apie savo kūrybą, jis dažnai pabrėžia tapybos, kino ir muzikos giminystę. Tad paroda „Pasroviui“ – tarsi vienyti tapybos ir videoprojektas. Per 40 didelio formato tapybos darbų ir 2 videoinstaliacijas „teka“ ta pati vandens tema, atskleidžianti vandens semantiką: vandens, kaip laikinumo, stichiškumo, nuolatinės kaitos, apsisvalymo ir sakralumo, metaforas.

Parodos metu galerijoje vyko muziejininkės Eglės Velaniškytės vedama, specialiai šiai parodai skirta edukacinė programa.

► Balandžio 28 d. vyko pasimatymas su tapybos ir videoinstaliacijų parodos „Pasroviui“ autoriumi Eugenijumi Varkulevičiumi-Varkaliu. Tai antrasis ciklo „Paskutinį mėnesio antradienį pasimatymas su...“ renginys. Tokie pasimatymai su Kauno visuomenėje gerai žinomais menininkais Paveikslų galerijoje rengiami kiekvieno mėnesio paskutinį antradienį. Neformalioje aplinkoje meno mylėtojai gali tiesiogiai pabendrauti su menininkais, menininkai – pristatyti savo kūrybą. „Pasimatymų“ organizatorė Kristina Civinskienė.

► Gegužės 20 d. atidaryta Vokietijos užsienio ryšių instituto IFA

Štutgarto skyriaus surengta paroda „Ryšiai su užsieniu. Jaunieji architektai iš Vokietijos“. Pristatomi projektai atskleidžia visuotinės globalizacijos tendencijų ir vietinių tradicijų priešpriešos aktualumą. Ekspozicija apėmė įgyvendintus projektus nuo uragano „Katrina“ nusiaubtos Naujojo Orleano miesto dalies atstatymo iki palapinių tipo daugiabučių ar modernaus Hangčou parko landšafto. Parodos kuratorė Romana Schneider keliaujančią IFA parodą įvardija kaip svarbią šiuolaikinės architektūros apžvalgą. Pristatomi inovaciniai projektai atspindi pragmatišką požiūrį ir koncentravimąsi į aplinką, kuriai yra kuriami.

Parodos metu vyko speciali muziejininkės Eglės Velaniškytės parengta edukacinė programa ir „Valanda su ekspertu“ – išsami parodos apžvalga.

► Gegužės 26 d. vyko pasimatymas su architektu Audriu Karaliumi. Parodos „Ryšiai su užsieniu. Jaunieji architektai iš Vokietijos“ metu apie jaunųjų architektūrą ir kitas aktualijas kalbėtasi su draugišku aplinkai architektu, vadinamu „Kauno architektūros sąžinės balsu“. „Pasimatymų“ organizatorė Kristina Civinskienė.

► Muziejaus padalinyje **Keramikos muziejuje** birželio 19 d. atidaryta jubiliejinė Irenos Petravičienės porceliano paroda „Gyvenimo Medis“, skirta autorės 60-mečiui ir kūrybos 30-mečiui.

► Birželio 12 d. atidaryta Teresės Jankauskaitės kūrybos paroda „Brasta per Straują“. Atidarymo vakarą lydėjo Stasio Stacevičiaus poezijos skaitymai. Renginyje dalyvavo aktorė Olia Dautartaitė.

► Muziejaus padalinyje **A. Žmuidzinaičiaus kūrinių ir rinkinių muziejuje** gegužės 20 d. atidaryta Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės fakulteto Taikomosios keramikos katedros bakalauro studentų baigiamųjų darbų paroda. Savo kūrinius iš porceliano, akmens masės, molio pristatė penki jaunieji keramikai: Aistė ir Vika Greičiūtės, Rūta Paulauskaitė, Vainius Jatautas ir Liudvikas Vilčinskas.

► Birželio 26 d. duris atvėrė paroda „Sustabdytos akimirkos“, skirta 90-osioms dailininko Petro Stausko gimimo metinėms paminėti. Dailininkas Petras Stauskas (1919–2003) ne tik žinomas kūrėjas, bet ir buvęs ilgametis Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus direktorius (1951–1988), kurį iki šiol kolegos prisimena su didele pagarba ir šiluma už kilnius poelgius, puikų humoro jausmą, toleranciją, profesionalumą ir inteligenciją.

Ekspozicijoje surinkta iš akvarelių ir tapybos darbų, sukurtų 7-10 dešimtmetyje. Parodoje eksponuoti darbai iš dailininko Petro Stausko šeimos bei Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus rinkinių. Daugelis akvarelių žiūrovams pristatytos pirmą kartą.

► Muziejaus padalinyje **A ir P. Galaunių namuose** balandžio 16 d. vyko Garliavos meno mokyklos mokytojos S. Trifonkovo fortepijono klasės mokinių koncertas.

► Balandžio 17 d. vyko A. ir P. Galaunių namų ir Universitetų moterų sambūrio organizuotas renginys „Lietuvos tūkstantmečio asmenybės“, skirtas rašytojui Jonui Biliūnui (1879-1907) atminti. Dalyvavo dr. Anelė Buitkuvienė ir aktorius Algirdas Pintukas.

► Balandžio 21 d. skambėjo Kauno apskrities Juozo Gruodžio konservatorijos dėstytojos L. Aksamitauskienės mokinių koncertas.

► Balandžio 24 d. atidaryta Algimanto Mikėno akvarelės ir Juozo Šlivinsko skulptūros paroda „Laiko slinktis – 4“. Paroda skirta 80-osioms Algimanto Mikėno (1929-2007) gimimo metinėms.

► Balandžio 29 d. skambėjo Miko Petrausko muzikos mokyklos mokinių koncertas „Muzikinė puokštė mamai“.

► Gegužės 11 d. vyko Kauno 1-osios muzikos mokyklos klasikinės gitaros klasės mokinių koncertas.

► Gegužės 20 d. vyko Kauno 1-osios muzikos mokyklos papildomo fortepijono klasės mokinių koncertas.

► Gegužės 27 d. skambėjo Kauno 1-osios muzikos mokyklos mokytojų J. Snudaitienės ir Z. Sivakovos fortepijono klasės mokinių koncertas.

► Gegužės 28 d. skambėjo „Vyturio“ vidurinės mokyklos fortepijono ir smuiko klasių mokinių koncertas tėveliams.

► Gegužės 29 d. surengtas Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų gimnazijos mokytojos Rusnės Mataitytės smuiko klasės mokinių Ugnės Petrauskaitės ir Bernardo Petrausko koncertas. Koncertmeisterė – Jonė Punytė.

► Birželio 10 d. skambėjo A. Kačanausko muzikos mokyklos ir J. Naujalio muzikos gimnazijos mokinių koncertas.

► Birželio 12 d. vyko Gedulo ir vilties dienos minėjimo programa, pavadinta „Eleonoros ir Valdemaro Čarneckių šeimos likimas“. Renginyje dalyvavo Liučija Čarneckaitė-Jasiukevičienė, Povilas Čarneckis, aktorė Liucija Zorubaitė ir dr. Anelė Butkuvienė.

► Muziejaus filiale **Istorinėje LR Prezidentūroje** balandžio 6 d. atidaryta paroda „Pirmasis iš piliečių: Lietuvos Respublikos Prezidento institucijai – 90 metų“. Parodoje eksponuoti daiktai ir fotografijos yra saugomi Lietuvos centriname valstybės archyve, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus bei Vytauto Didžiojo karo muziejaus fonduose, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje bei asmeniniuose Prezidentų archyvuose.

► Gegužės 22 d. Prezidentūros sodelyje atidaryta paroda šiemet skirta ilgametei miesto ir upių „bičiulystei“. Kauniečiams puikiai pažįstamų vietų senosios fotografijos parodoje „Mes prie Nemuno užaugę“ nukėlė lankytojus į laikinosios sostinės laikus, kai upės buvo neatsiejamos nuo miesto gyvenimo: ant vandens ir šalia jo žmonės dirbo, ilsėjosi ir pramogavo. Istoriko žvilgsniu į miesto ir upių sąsajas pažvelgė prof. Egidijus Aleksandravičius. Parodos atidarymo proga svečius linksmino džiazio trio Bazaras ir Co.

► Muziejaus padalinėje **L. Truikio ir M. Rakauskaitės memorialiniame muziejuje** gegužės 19 d. vyko paskaita apie šiuolaikines vizualumo, filosofijos, kino problemas. Paskaitą skaitė filosofas ir kino teoretikas VU docentas, dr. Nerijus Milerius, taip pat dėstęs Indijos, Maskvos ir kt. universitetuose. Lektoriaus interesų sritis – šiuolaikinės kasdienio pasaulio teorijos, urbanistikos filosofiniai pagrindai, kino teorija ir filosofija, kultūros filosofija; lektorius taip pat dalyvauja daugelyje „praktinių“ kultūrinių ir kino projektų.

► Muziejaus padalinėje **J. Zikaro memorialiniame muziejuje** balandžio 30 d. vyko V. V. Lansbergio kūrybos popietė.

► Muziejaus padalinėje **Vytauto Kazimiero Jonyno galerijoje**, Druskininkuose, birželio 26 d. įvyko Čikagos M. K. Čiurlionio galerijos dovanotų kūrinių parodos „Palaimink, Lietuva, mane“ ir knygos „Šiuolaikinė lietuvių dailė JAV: dabarties dialogai“ pristatymas. Renginyje dalyvavo knygos fundatorė M. B. Stankūnė, JAV lietuvių bendruomenės pirmininkė M. Remienė ir kiti Amerikos lietuvių bendruomenės nariai.

■ **Kauno apskrities pedagoginiame muziejuje** balandžio 17 d. įvyko muziejaus bei poezijos ir kitų menų asociacijos „Branduma“ organizuojamas poezijos konkursas „Trys kartos“.

► Balandžio 23 d. įvyko Kauno vaikų ir moksleivių laisvalaikio rūmų organizuojamos parodos „Kauno miesto Ateitinių paroda“ atidarymas.

► Balandžio 24 d. muziejuje įvyko poezijos ir kitų menų asociacijos „Branduma“ konkursas, skirtas Lietuvos tūkstantmečiui paminėti ir Kauno lopšelio–darželio „Dobilėlis“ teatralizuotas pasirodymas.

► Balandžio 29 d. Kauno kolegijos J. Vienožinskio menų fakulteto Dizaino katedros lektorė Milda Nenortienė skaitė paskaitą „Nuo ornamanto iki plakato“.

► Gegužės 7, 8 d. muziejuje įvyko Š. Suzuki talentų mokyklėlės moksleivių koncertas.

► Gegužės 9 d. muziejuje ir Montessori asociacija surengė konferenciją, kurios metu buvo nagrinėjamas vaikų ugdymas pagal M. Montessori metodą.

► Nuo kovo 23 d. iki birželio 15 d. muziejuje veikė moksleivių piešinių konkurso „Piešiu Tautišką giesmę“ laureatų darbų paroda.

► Balandžio 1 – 30 d. – Kauno mokyklų pradinė klasių mokinių kūrybinių darbų paroda „Kūryba iš mano rankų“.

► Balandžio 23 – gegužės 30 d. muziejuje veikė Kauno vaikų ir jaunimo laisvalaikio rūmų organizuojama „Kauno miesto Ateitinių paroda“.

► Birželio 8 – 22 d. – veikė Kauno Montessori darželio-mokyklos „Žiburėlis“ metodinių priemonių paroda.

■ **Kauno IX forto muziejuje** nuo gegužės 6 d. veikė paroda, skirta Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracijos signalams atminti. Parodoje pateiktas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracijos tekstas, ją pasirašiusių tarybos narių: Jono Žemaičio-Vytauto, Adolfo Ramanausko-Vanago, Petro Bartkaus-Žadgailos, Leonardo Grigonio-Užpalio, Broniaus Liesio-Nakties, Juozo Šibailos-Merainio, Aleksandro Grybino-Fausto, Vytauto Gužokardo nuotraukos. Eksponuotos Lietuvoje veikusių partizanų burių nuotraukos.

Parodą parengė Tremties ir rezistencijos muziejaus vedėjas Darius Juodis, muziejininkės Violeta Jakučiūnaitė ir Eglė Jasulaitytė. Medžiaga iš Tremties ir rezistencijos muziejaus fondų. Paroda veikė iki 2009 m. birželio 10 d.

► Gegužės 11, 13, 14 dienomis vyko renginių ciklas, skirtas R. Kalantos 37-osioms susideginimo metinėms. Buvo demonstruojamas Veršvų vidurinės mokyklos mokinių sukurtas dokumentinis filmas „Romas Kalanta – gyvasis laisvės fakelas“ (vad. Ž. Malinauskienė, D. Žemaitienė), muziejininkė J. Adomaitienė skaitė pranešimą „Romo Kalantos relikvijos Kauno IX forto muziejaus fonduose“. Renginyuose dalyvavo Kauno r. Čekiškės vidurinių mokyklų mokiniai

► Gegužės 14 d. muziejuje vyko susitikimas su dokumentinio filmo „Romas Kalanta – gyvasis laisvės fakelas“ autoriais, susitikime dalyvavo R. Kalantos artimieji, poeziją skaitė aktorius P. Venslovas. Renginyje dalyvavo moksleiviai, kauniečiai.

► Gegužės 15 d. muziejuje atidaryta paroda „Kauno tvirtovė vokiečių karo fotografų akimis“. Gegužės 16 d. muziejuje vyko Tarpautinis karo istorijos festivalis „Muziejų naktis Kauno IX forto muziejuje“, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimui. Renginyje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir Lenkijos karo istorijos klubai, kurie atkūrė Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų kautynes bei supažindino su užmirštų epochų karybos istorija. Žiūrovai galėjo pasivaikščioti paslaptiniais IX forto labirintais bei pasigrožėti naktine Kauno panorama.

► Birželio 5 d. muziejuje lankytojams pristatyta paroda „O skambinki, varpe, vaikams Lietuvos“. Parodoje apžvelgtas Lietuvos nepriklausomybės kelias: 1918 m. vasario 16-osios nepriklausomybės atkūrimas, 1988 m. Sąjūdžio įkūrimas, suvažiavimas, Baltijos kelias, tremtinių palaikų perlaidojimas.

► Birželio 8, 10, 11 dienomis minint Gedulo ir vilties dieną Kauno IX forto muziejuje buvo demonstruojami G. Alekno sukurti filmai apie lietuvių tremties vietas.

► Birželio 10 d. muziejuje atidaryta paroda „1949 m. trėmimai“.

► Birželio 12 d. vyko Igarokos tremtinių brolijos ir Kauno IX forto muziejaus organizuotas renginys „siauras kelias erškėčiuotas, vedė jis Tėvynėn mus“, skirtas Gedulo ir vilties dienai paminėti. Malda už mirusius kalbėjo Šilainių Šv. Dvasios bažnyčios monsinjoras Lionginas Vaičiulionis. Prisiminimais dalijosi buvę Igarokos tremtiniai. Koncertavo Kauno Panemunės senelių namų asmenų, nukentėjusių nuo sovietinės okupacijos skyriaus dainos mylėtojų ansamblis „Kauno senjorai“ (vadovas Antanas Česas), Jonavos KC tremtinių ir politinių kalinių mišrus choras „Viltis“ (vadovė Violeta Michalkevičienė, koncertmeisterė Andriana Juškevičienė). Vyko Veršvų vidurinės mokyklos mokinių pilietinė akcija „Vilties paukštė“ (vadovės Daiva Žemaitienė, Žaneta Malinauskienė). Renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo narė Vida Marija Čigriejienė, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro generalinė direktorė Teresė Birutė Burauskaitė, buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, moksleiviai.

■ **Lietuvos jūrų muziejus** nuo balandžio 15 d. pradėjo 30-ąją sezoną. 1979 metų liepos 28 dieną Koggalio fortas atgimė naujam gyvenimui – iš apleistos ir prastą šlovę turėjusios vietos per tris dešimtmečius išaugo į tikrą jūrų gamtos ir istorijos pažinimo kompleksą, tapo labiausiai lankomu muziejumi Baltijos šalyse. Pernai Jūrų muziejuje apsilankė daugiau nei pusė milijono lankytojų.

Velykų išvakarėse Lietuvos jūrų muziejuje pasipylė skambučiai apie Melnragės paplūdimyje pastebėtą vienišą nusilpusį ruoniuką. Į pakrantę nuvykęs Jūrų paukščių ir žinduolių skyriaus biologas Arūnas Grušas parsivežė išsekusį gyvulėlį į muziejų. „2-3 savaitių ruoniukė buvo tiek nusilpusi, kad nei priešinosi, nei gąsdino šnypštimu, – pasakojo Arūnas. – Kraujo tyrimai rodė, kad gyvūnėlis tikrai paliegęs. Labai seniai valgiusi, jos skrandukas visiškai susitraukęs“. Arūnas pirmosiomis dienomis nuogaštavo, kad ruoniukė gali ir neišgyventi, nes svėrė vos 11,7 kg. Anot biologo, normalus tokio amžiaus jauniklio svoris turėtų būti apie 14 kilogramų. Ruoniukei duotas vardas – Melnė. Tradiciškai ruoniai, patekę į muziejų iš pakrantės, pavadinami pagal jų radimvietę. Melnei iš karto buvo paskirtas gydymas antibiotikais, vitaminai. Kiekvienais metais Lietuvos pajūryje pavasarį pasirodo ruoniukų „našlaičių“ – per anksti ledo ar srovės atskirtų nuo savo mamų. Jei nesugeba patys išgyventi, dažniausiai patenka į Arūno Grušo rankas.

Vieno laukinio ruonio reabilitacija Jūrų muziejui kainuoja apie 4 tūkstančius litų. Šiemet pirmą kartą Aplinkos ministerija skyrė lėšų – 10 tūkstančių litų.

Pernai muziejus priglaudė ir slaugė keturis ruoniukus. Išgydyti ir paauginti ruoniukai, jeigu sustiprėja tiek, kad patys gali išgyventi laisvėje, paleidžiami atgal į Baltiją. Taip šiemet į savo gimtąją vandens stichiją grįžo rastinukai Girulė ir Marius. Dar dviejų ruoniukų – Moncės ir Plazės laukia kelionė į Hanoverio zoologijos sodą.

Jūrų muziejus Tarptautinę muziejų dieną pasitiko gausiais renginiais. Lankytojai buvo kviečiami apsilankyti didžiausioje metų šventėje – šiemet gimusių ruoniukų vardynose. Paprastai nuo pat ryto muziejuje prasideda tikra apgultis: šimtai mažų ir didelių lankytojų atskuba į nuotaikingą šventę. Juolab, kad Tarptautinės muziejų dienos proga muziejus atveria plačiai duris ir leidžia lankytojus be bilietų. Nuskambėjus iškilmingoms fanfaroms ir pakilus Koggalio

vėliavai, lankytojai traukė prie pingvinų, ruonių ir Šiaurės jūrų liūtų, kur gyvūnų prižiūrėtojai pasakojo apie gyvūnus, o šie demonstravo savo sugebėjimus.

Vardus visos Lietuvos vaikai šiemet rinko dviem ruoniukams – mergaitei ir berniukui. Konkurse dalyvavo ne tik pavieniai vaikai, bet ir šeimos, darželių grupės ar klasės. Buvo atsiųsta keletas šimtų vardų, iš kurių muziejaus komisija atrinko prasmingiausius ir labiausiai tinkamus jaunikliams.

Šiemet ruoniukų vardų konkurso nugalėtojos – Karolina Liumparaitė (9 metai) ir Laura Vareikaitė (14 metų). Į vardynas Karolina, kuri ruoniukei pasiūlė Jūros vardą, atvyko su palaikymo komanda – klase iš Naujosios Akmenės. Ruoniukui vardą sugalvojo klaipėdietė Laura Vareikaitė ir nuo šiol jis bus vadinamas Balčiu. Šventės kulminacija – vardų paskelbimas muziejaus cirko arenoje. Joje koncertavo Klaipėdos jaunimo centro vaikų šokių kolektyvas „Junga“, džiazo studija „Junior city jazz“. Nugalėtojų laukė dovanos: „Electrolux“, aprūpinusi muziejaus laboratoriją elektros prietaisais, dovanojo plaktuvus, laikraštis „Vakarų ekspresas“ – prenumeratą metams, o Aplinkos ministerija – Lietuvos raudonąją knygą.

Šeštadienio vakarą muziejus kvietė keliauti laiku – Muziejų nakties proga nusikelti į 1979 metus, kai ir buvo atidarytas muziejus. Taip prasidėjo muziejaus 30-mečiui skirtų renginių maratonas. Keliauti laiku padėjo sovietiniais kino teatrais virtusios istorinės salės, kuriose buvo demonstruojami kino kronikos „Tarybų Lietuva“ kadrai, dokumentinės nuotraukos, videojuostos iš muziejaus archyvo. Muziejaus įkūrėjas ir ilgametis direktorius Aloyzas Každailis pristatė spaudai paruoštą knygą apie muziejaus kūrimą „Smagios sunkios dienos“, ištraukas iš kurios skaitė aktorius Aleksandras Šimanskis. Vakarą metu muzikavo Linas Švirinas, muziejaus kieme skambėjo mišraus choro „Cantare“ vyrų grupės atliekamos senosios Šiaurės ir Baltijos jūros jūreivių dainos (šantės). Viso vakaro metu dirbo filmavimo komanda „31 kadras“, kartu su kuria lankytojai jau kūrė 31-ųjų muziejaus metų istoriją. Kad lengviau būtų keliauti laiku, lankytojai buvo kviečiami įsijausti į to meto atmosferą ir ateiti apsirengus praeito amžiaus aštuntojo dešimtmečio pabaigos stiliumi: krempleniniais kostiumėliais, platforminiais batais ar platėjančiomis kelnėmis. Pataikę koją kojoni su to laiku stiliumi, buvo apdovanoti specialiomis dovanėlėmis.

Ir sekmadienį buvo galimybė patekti į Jūrų muziejų nemokamai, nes Tarptautinės Baltijos jūros kiaulės dienos proga buvo surengta nuotaikinga akcija: „Surask 10 skirtumų tarp Jūrų kiaulės ir paprastos kiaulės“. Kasoje pateikus savo kiaulės nuotrauką, buvo išduodamas vienas nemokamas bilietas į Jūrų muziejų. Apžiūrint muziejuje eksponuojamą jūrų kiaulės atlieją, buvo galima lengvai rasti skirtumus. Pernai buvo kviečiama atnešti jūros kiaulytės nuotrauką. Jų buvo sulaukta apie pusę šimto.

► Birželio 2-osios p vakare pačioje Vilniaus širdyje, Rotušėje, skambėjo delfinų garsai. Ne, patys delfinai šioje prestižinėje sostinės vietoje nepasirodė. Bet, skambant iš kompaktinės plokštelės delfinų garsams, Balkono salėje buvo atidaryta jų piešinių paroda „Vandens ženklai“, o Didžiojoje salėje pristatyta knyga „Delfinų terapija Lietuvos jūrų muziejuje“.

Knygos pristatyme dalyvavo jos autoriai – muziejaus edukologė Brigita Kreiviniene ir soc. m. dr. Mindaugas Rugevičius. Bendrame muziejaus ir Klaipėdos universiteto leidinyje patraukliai pristatytas mažai nagrinėtas pagalbos specialiųjų poreikių vaikams metodas – delfinų terapija, supažindinta su skirtingais požūriais į šią netradicinę terapiją Lietuvoje, Izraelyje, JAV, Ukrainoje, aprašoma darbo Jūrų muziejaus delfinariume metodika.

Paroda „Vandens ženklai“ – penkiolika delfinų nupieštų paveikslų. Delfinas piešia teptuką laikydamas dantimis. Piešimas delfinui – tai tik vienas žaidimo, bendravimo su žmogumi būdų. Tačiau to rezultatas – piešinys – kiekvienam delfinui gaunasi skirtingas. Tai priklauso ir nuo šių gyvūnų charakterio, temperamento, nuotaikos. Vieni paveiksai alsuoja melancholija, kituose ramų linijų bangavimą keičia intensyvių potėpių energija, švelnus teptuką vedžiojančio delfino ir lapo pokalbis pavirsta ekspresyviu, valiūkišku emocijų šėlsmu piešinyje.

Nuo seniausių laikų pasakojamos istorijos apie žmogaus ir delfino draugystę. Žaismingas delfinų būdas jaudina žmogaus vaizduotę, žadina norą pažinti juos ir pasaulį, kuriame jie gyvena. Delfinų piešiniai – tarsi keisti ženklai, žiūrovams atveriantys vandens pasaulio slėpinius.

► Birželio 5 d., pažymint Tarptautinę pasaulinio Vandenyne dieną, muziejus Smiltynės pajūryje surengė unikalią akciją: apie 700 moksleivių iš Klaipėdos, Telšių, Kėdainių sukūrė gyvą užrašą „Myliu jūrą“.

„Žmogus per šimtą vadinamųjų pažangos ir proto metų taip spėjo nugyventi aplinką, kad ji tapo nebesaugia jam pačiam, – teigė Ryšių su visuomene skyriaus vedėja Nika Puteikienė. – Užkariaudami vandenynus ir kosmosą prarandam emocinį santykį su gamta, nebėjaučiam jos. Todėl šiandien kartu su moksleiviais tariam gimtajai Baltijai – myliu – ir pasižadame su ja elgtis kaip su artimu ir brangiu žmogumi“.

Prieš šią akciją delfinariume buvo surengtas jaunimo žinių forumas „Ar Baltija saugūs namai Baltijos pilkiesiems ruoniams?“. Jame dalyvavo biologai iš Jūrų muziejaus, „Baltijos aplinkos forumo“, buvo pristatoma kompaktinė plokštelė apie rytinės Baltijos jūros dalies gamtines vertybes „See the Seal“ (Pamatyk jūrą!).

Kadangi gyvename prie Baltijos jūros, kuri, deja, yra viena labiausiai užterštų ir intensyviausiai eksploatuojamų pasaulio jūrų, pagrindinis dėmesys diskusijos metu buvo skiriamas šioje jūroje gyvenantiems pilkiesiems ruoniams, kurie yra įtraukti į aplink Baltiją esančių šalių Raudonąsias knygas.

Šiomet Tarptautinės pasaulinio vandenyne dienos šūkis – „Vienas klimatas, vienas vandenynas, viena ateitis“. Šią dieną Jūrų muziejus pirmasis Lietuvoje pradėjo minėti 2003 metais. Pasaulyje ši diena pažymima nuo 1992 metų. Jūrų muziejus yra Pasaulinio vandenyne tinklo dalyvis. Šis projektas, kurio tikslas – skleisti ekologines idėjas, vienija skirtingų valstybių akvariumus, zoologijos sodus, muziejus, įvairias gamtos saugos organizacijas.

Pasaulinis vandenynas jungia visus Žemės vandenys: upelius, upes, ežerus, pelkes, jūras ir vandenynus. Todėl kasdienė kiekvieno žmogaus veikla daro įtaką pasauliniam vandenynui.

► Birželio 7 d. Gyvūnų globos draugija atvežė į jūrų muziejų smarkiai sužalotą ruoniuką. Jis buvo rastas Melnragėje, prie šiaurinio molo. Pasak ruoniuką slaugančio Jūrų žinduolių ir paukščių skyriaus biologo Arūno Grušo, nežinia, kokia ateitis laukia šio gyvūnėlio, nes buvo matomas ryškus gumbas ant dubens kaulų, sutinusios abi užpakalinės letenėlės, ant kūno matyti ryškių tinklų žymių. Nors ruoniukas buvo 3 mėnesių amžiaus, bet sverė tik 17 kilogramų, kai jo bendraamžiai sveria 30–40 kilogramų. Specialistai suliejo ruoniukui antibiotikų, pamaitino strimele, sugirdė vandens ir stebėjo jo būklę. Tai jau antras šiemet muziejų pasiekęs nusilpęs ruoniukas. Jis buvo pavadintas Melniumi – pagal radimvietę.

► Birželio 11 dieną, šįkart jau Klaipėdoje, levos Simonaitytės vie-

šojoje bibliotekoje, buvo tęsiamas knygos „Delfinų terapija Lietuvos jūrų muziejuje“ pristatymas visuomenei. Knygos pristatyme taip pat dalyvavo jos autoriai – muziejaus edukologė Brigita Kreivienė ir Sociologijos mokslų daktaras Mindaugas Rugevičius.

► Birželį Štralzunde (Vokietija) startavo tarptautinis projektas „BalticMuseums 2.0“, kuriame dalyvavo ir lankomiausias Baltijos šalyse – Lietuvos jūrų muziejus. Per metus sulaukiantis apie pusę milijono lankytojų, Jūrų muziejus, dalyvaudamas tarptautiniame projekte, gerins lankytojų aptarnavimą. Trejus metus truksiantį projektą, kuriam skirta beveik 1 milijono eurų parama, finansuoja ES pietinės Baltijos bendradarbiavimo per sieną programa. Šešetas jūrinėje srityje dirbančių projekto partnerių: Vokietijos okeanografijos muziejus, Gdynios akvariumas (Lenkija), Pasaulio vandenyne muziejus (Kaliningradas, Rusija) ir Lietuvos jūrų muziejus kartu su Štralzundo bei Štetino universitetais pasinaudoję naujomis technologijomis, kurs modernias lankytojų ir turistų informavimo bei komunikavimo su jais priemones.

Bendromis visų partnerių pastangomis įgyvendinamas projektas bus naudingas kiekvienai jame dalyvaujančiai institucijai. Lietuvos jūrų muziejuje bus įdiegta audiogido paslauga bei tobulinama bilietų pardavimo internetu sistema. Ne mažiau svarbu tai, kad bus sukurtas daugiakalbis interneto portalas turistams apie pietinę Baltijos pakrantę. Pasak Jūrų muziejaus direktorės Algos Žalienės, šis projektas muziejui yra itin aktualus, nes vasaros metu, kai itin išauga lankytojų srautai, yra sunku kokybiškai juos aptarnauti.

■ **Lietuvos liaudies buities muziejuje** balandžio 13 d., antrąją šv. Velykų dieną, įvyko tradiciniu muziejuje tapęs renginys „Velykos“. Ta proga centriniuose vartuose surengta paroda, kurioje eksponuoti natūraliais dažais dažyti, Ritos Puidokienės skutinėti, Domicėlės Banevičienės natūraliais dažais dažyti ir vašku marginti, Elenos Kniūkštaitės vašku marginti velykaičiai ir tradicinės verbos. Jas, būdingas įvairioms Lietuvos vietovėms, pagal ekspedicijose surinktus duomenis surišo LLBM Miškotkarkos ir kraštovaizdžio skyriaus vyresnioji muziejinkė Gražina Žumbakienė. Paroda veiks iki Atvelykio. Renginį pajavairino ir dinaminė paroda, kurioje lankytojai galėjo ne tik stebėti įdomios veiklos procesus, bet ir patys juose dalyvauti: Verbų ir buities seklyčios (Vilniaus r.) moterys mokė rišti tradicinę Vilniaus krašto verpą, Elena Kniūkštaitė – vašku marginti velykaičius, o Joana Imbrasienė – karpinių meno. Sodybose – šventinės ekspozicijos, tradiciniai žaidimai su margučiais, Velykės dovanėlės, lalautojų linkėjimai, konkursai, supimasis, burtai, šokiai, žaidimai ir kitos linksmybės, kurioms vadovavo ansambliai „Liktužė“ ir „Gadula“ (Kaunas), „Verpeta“ (Kaišiadorys), „Griežlė“ ir kapela (Vandžiogala), „Sūduonia“, „Sūduoniukai“ ir „Sidabrinė gija“ (Kazlų Rūda) ir kapela „Šaltinėlis“ (Višakio Rūda). Rokiškio r. Bajorų kultūros namų lėlių teatras „ČIZ“ parodė spektaklį „Šuniškos istorijos“. Režisierė Nijolė Čirūnienė. Baigiamajame renginio koncerte dalyvavo Kaišiadorių meno mokyklos pučiamųjų orkestras, folkloro ansamblis ir liaudiška kapelija.

► Balandžio 19 d. įvykęs Atvelykio renginys užbaigė velykinių linksmybių ciklą. Su mažaisiais lankytojais žaidė, šoko ir dainavo vaikų folkloro ansambliai „Ringutis“ (Ringaudai) ir „Lygaudė“ (Kauno VDU Rasos gimnazija). Ukmergės kultūros centro lėlių teatras, 2008 metų „Aukso paukštės“ laureatas, parodė spektaklį „Molio Motiejukas“ (režisierė Natalija Kovarskienė, lėlių ir scenografijos autorius – dailininkas Erikas Druskinas). Pabaigtuvėms – kiaušiniškos kepimas ant laužo ir sudėtinės vaišės.

► Gegužės 1 d. įvyko renginys, skirtas 35-ojo vasaros sezono pradžiai. Muziejaus centrinių vartų parodų salėje atidaryta muziejaus ir Rumšiškių bendruomenės menininkų darbų paroda, skirta Lietuvos 1000-mečiui. Paroda veikė gegužės–spalio mėnesiais. Muziejaus miestelyje iškilmingai atidaryta arbatinė. Arbatinė, perkelta į muziejų iš Šeduvos miesto, restauruota vykdant Lietuvos tūkstantmečio programą. Iškilmingame jos atidaryme dalyvavo Radviliškio rajono ir Šeduvos miesto bendruomenės atstovai bei etnografinis ansamblis „Šeduva“ (vadovė Emilija Brajinskienė). Tarpukario rūbais pasipuošusių žmonių pasivaikščiojimas po Miestelio aikštę priminė tuos laikus, kai kiekviename Lietuvos miestelyje į arbatines, ypač po pamaldų, būdavo užsukama pasivaikšinti įvairiomis kvapniomis arbatomis ir šviežiomis gardžiomis bandelėmis, pyragėliais...

► Gegužės 6 d. atidaryta nauja interneto svetainė projektai.lbm.lt. Joje pateikiama visa informacija apie muziejuje įgyvendinamą Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo projektą „Medinio paveldo restauratorių ir tradicinių amatų praktinio mokymo plėtra Lietuvos liaudies buities muziejuje, atstatant Aristavėlės dvaro sodybos rūmus“. Projektą finansuoja Lietuva bei Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija per EEE finansinį mechanizmą.

► Gegužės 17 d. muziejaus Miestelyje ir Aukštaitijos, Suvalkijos, Žemaitijos bei Dzūkijos sodybose vyko šokių grupių koncertai. Dalyvavo: Čekijos respublikos liaudies šokių grupė „Olesnica“, Kaišiadorių r. Žiezmarų miestelio šokių klubas „Skaisgija“, Kaišiadorių m. kultūros ir meno centro pagyvenusiuoju liaudiškų šokių kolektyvas „Gudobelė“, Prienų r. Balbieriškio bendruomenės vyresniųjų liaudiškų šokių kolektyvas „Ringis“, Kauno m. medicinos universiteto liaudiškų šokių ansamblis „Ave vita“, Panevėžio m. bendruomenių rūmų vyresniųjų liaudiškų šokių kolektyvas „Verdenė“, Panevėžio m. bendruomenių rūmų jaunimo liaudiškų šokių kolektyvas „Linelis“.

► Gegužės 31 d. įvyko Nacionalinės žemaitukų taurės varžybos ir Moksleivių piešinių konkursas „Lietuvos vardo tūkstantmetis ir žemaitukas“. Lietuvos liaudies buities muziejus yra Žemaitukų arklių augintojų asociacijos, įkurtos 1997 m. ir užsiimančios šios veislės arklių išsaugojimu, veisimu, dauginimu bei populiarinimu, narys. Žemaitukais mūsų protėviai jodinėjo jau seniau nei prieš 1000 metų, žemaitukai lėmė ne vieną mūsų karių pergalę. Tad tūkstantaisiais Lietuvos vardo metais, populiarinant senąją arklių veislę, kartu su Žemaitukų arklių augintojų asociacija muziejuje surengtos varžybos bei piešinių konkursas. Organizuotas žemaitukų paradas, debutantų konkursas, šuolio į aukštį ir kitos rungtys. Renginyje koncertavo vaikų ir jaunimo kolektyvai. Paskelbti piešinių konkurso laureatai.

► Birželio 13 d., minint Gedulo ir vilties dieną, muziejus ir brolija „Lapteviečiai“ sukvietė į tradicinį susitikimą prie tremtinių jurtos-žemunikės. Buvo paminėtos ir 20-osios ekspedicijos „Lena“ 89^a metinės. Klausytasi aktorius Petro Venslovos parengtos literatūrinės muzikinės kompozicijos „Lenos triptikas“. Kompozicija parengta pagal naujausius Leonardo Gutausko eilėraščius ir tremtinių dainas. Renginyje dalyvavo moterų vokalinis ansamblis „Versmė“ ir kanklininkų ansamblis „Branduma“, vadovas Rimantas Vaičekonis.

► Birželio 27 d. Lietuvos neįgaliųjų sporto federacija muziejuje surengė Lietuvos neįgaliųjų orientavimosi sporto čempionatą.

■ **Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje** balandžio 7 d. įvyko popietė, skirta kompozitoriaus Juliaus Gaidelio 100-mečiui paminėti. Popietėje dalyvavo sūnus G. Gaidelis, dr. D. Palionytė, dr. A. Versekėnaitė, buvo atliekami J. Gaidelio kūriniai.

► Balandžio 9 d. atidaryta pirmoji kultūrinio projekto „Menas se-

nuosiuose Lietuvos dvaruose 2009“ paroda, kurioje pristatė Maka Batiashvili (Gruzija) tapybos darbus.

► Balandžio 25 d. įvyko B. Jonušo muzikos mokyklos vaikų koncertas.

► Gegužės 1-2 dienomis muziejaus amfiteatre vyko Taize jaunimo susitikimas, kurio metu buvo rengiamos paskaitos, koncertai.

► Gegužės 4 d. įvyko gitaros ir kamerinių ansamblių vakaras, kurio metu skambėjo J. Bramso (J. Brahms), E. Grygo (E. Grieg), J. Turino (J. Turina), J. Rodrigo, J. Juzeliūno, J. Tamulionio kūriniai, dalyvavo gitarų trio A. Varanavičienė, G. Graudina, A. Driukas. Vakara vedė prof. Petras Kunca.

► Gegužės 7 d. atidaryta dailininkės Gražinos Kriaunevičienės jubiliejinė paroda „Skaicutinių laikas“. Parodos atidarymo metu buvo pristatyta antroji skiautinių knyga „Dėk skiautę prie skiautės“. Demonstruojama drabužių kolekcija, dekoruota įvairiais skiautinių siuvimo būdais.

► Gegužės 8 d. atidaryta paroda „Viduramžių bausmės ir kankinimai“. Tai privati Lenkijos kolekcininkui Piotriui Bučkovskui priklausanti kolekcija. Muziejaus rūsiuose buvo eksponuojama daugiau nei 50 objektų, pagal autentiškas graviūras ir aprašymus preciziškai atkurtų eksponatų, kurių prototipai naudoti viduramžių Vokietijoje, Italijoje ir Ispanijoje inkvizicijos teismuose.

► Gegužės 13 d. koncertavo Balio Dvariono muzikos mokyklos mokiniai.

► Gegužės 14 d. įvyko Algirdo muzikos mokyklos koncertas.

► Gegužės 15 d. įvyko „Lyros“ muzikos mokyklos koncertas.

► Gegužės 16 d. muziejaus amfiteatre vyko choro „Cantemus“ koncertas, skirtas Tarptautiniai muziejų dienos paminėti.

► Gegužės 21 d. atidaryta Jono Daniliausko tapybos paroda. Kultūrinis projektas „Menas senuosiuose Lietuvos dvaruose 2009“ pristatė naujausius tapytojo darbus sukurtus 2008–2009 metais.

► Gegužės 27 d. Duo Strimaitis – smuikininkas Aidas Strimaitis ir pianistė Eglė Strimaitienė pristatė naująją, antrąją kompaktinę plokštelę „Fratres“. Vakaro metu skambėjo kompaktinėje plokštelėje įrašyti O. Messiaeno, A. Pārto, P. Vaskso ir A. Martinaičio kameriniai kūriniai. Pristatyme dalyvavo dainininkai Asta Krikščiūnaitė ir Audrius Rubežius, kurie kartu su Duo Strimaičiu kompaktinėje plokštelėje interpretavo A. Martinaičio „Hetaera Esmeralda“ ir O. Messiaeno „La Mort du Nombre“. Vakaro metu buvo demonstruojamas pagal A. Pārto kūrinį „Spiegel im Spiegel“ sukurtos kino režisieriaus Arturo Bukausko videoprojekcijos. Vakara vedė muzikologė Laimutė Ligeikaitė.

► Gegužės 28-29 dienomis vyko XXXVII Tarptautinis folkoro festivalis „Skamba skamba kankliai“.

► Birželio 1 d. įvyko piešinių parodos-konkurso „Noriu būti saugus visuomenėje“, skirto Vaiko teisių gynimo dienos paminėti atidarymas.

► Birželio 17, 18, 24 ir 25 dienomis vyko projektas „Kinas miestiečiai kine“, kurio metu muziejaus amfiteatre buvo rodomi lietuviški filmai.

► Birželio 20-21 dienomis „Vilnius – Europos kultūros sostinė“ renginys „Tebūnie naktis!“, kurio metu parodytas teatralizuotas vaidinimas ilgalaikėje muziejaus ekspozicijoje „Iš teatro, muzikos ir kino muziejaus rinkinių. XIX a. – XX a. I p.“

► Birželio 30 d. muziejaus amfiteatre įvyko Kanados dienos šventinis minėjimas.

► Birželio 30 d. atidaryta Vytauto Daraškevičiaus fotografijų parodos „Trumpiausios nakties paslaptis“ – Rasos (Joninių) šventės

atkūrimo Lietuvoje istorija, autoriaus fiksuota beveik keturis dešimtmečius.

■ **Maironio lietuvių literatūros muziejuje** balandžio 9 d. įvyko vakaras „Vėlykų džiaugsmas artėja“, kurio metu dailininkė Filomena Linčiūtė-Vaitiekūnienė (Maironio produkterėčia) pristatė parodą „Pažadėtosis žemės takais“ (natūriniai piešiniai iš Izraelio ir judaizmo ženklai), savo kūrybą skaitė poetė Aldona Ruseckaitė, smuiku griežė Chaimas Šusteris.

► Balandžio 14 d. atidaryta paroda Vytautas Aleksandras Jonynas (1918–2004).

► Balandžio 15 d. – Martyno Vainilaičio knygos „Mauliukas“ sutiktuvs. Dalyvavo Sofija Vainilaitienė, leidyklos „Kronta“ direktorė Jolanta Rimšienė, dailininkas Rimantas Rolia, poetė Zita Gaižauskaitė, aktorai Birutė Mar ir Gediminas Storpirštis.

► Balandžio 17 d. – Saulutės Genovaitės Garkauskaitės kūrybos vakaras „Meilės skliautai“ ir knygos „Erškėtrožei pražyduš“ sutiktuvs. Kartu su autore dalyvavo poetai Robertas Keturakis, Eglė Perednytė, Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė, rašytoja Aldona Ruseckaitė, poezijos talkininkas dr. Juozas Šalčius, dailininkas Algirdas Rutkauskas, smuikininkas Chaimas Šusteris.

► Balandžio 17 d. atidaryta paroda „Talento jėga ir asmenybės klystkeliai“ (Juozui Baltušui – 100).

► Balandžio 22 d. pristatyta kompaktinių plokštelių kolekcija *Lietuvių aktorių balsai XV albumo – 33 V. Šekspyro (W. Shakespear) sonetai*. Dalyvavo aktorius Ramūnas Šimukauskas, muzikos autorius ir atlikėjas Arnas Mikalkėnas, leidėjas Sigutis Jačėnas.

► Balandžio 23 d. muziejuje pristatyta Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, architekto, restauratoriaus dr. Napalio Kitkausko knyga „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai“ ir LDK valdovų rūmai. Dalyvavo knygos autorius dr. Napalys Kitkauskas, Europos parlamento narė Jolanta Dičkutė, Nacionalinio muziejaus „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai“ direktorius dr. Vydas Dolinskas, istorikas, kultūros paveldo ekspertas dr. Romas Batūra, Lietuvos kultūros politikos instituto vadovas, „Kultūros“ leidyklos redaktorius Antanas Staponkus.

► Balandžio 24 d. atidaryta paroda, skirta Igno Jurkūno – Šešniaus 120-osioms gimimo metinėms „Ignas Šešinius – lietuvių ir švedų rašytojas“.

► Balandžio 25 d. atidaryta paroda „Per poetišką rūką“ (Aleksui Dabulskiui – 75-eri).

► Balandžio 25 d. pristatyta poeto, satyriko Alekso Dabulskio naujoji knyga „Mąstyčios“. Dalyvavo aktorė Danutė Juronytė, rašytojai Robertas Keturakis, Petras Palilionis, Aldona Ruseckaitė, armonika grojo Vaidotas Stulga.

► Balandžio 29 d. – vakaras literatūros kritikui Vytautui Aleksandrui Jonynui. Dalyvavo rašytojo sūnus Andrius su žmona Pavla, dr. Elena Baliutytė, literatūrologas Virginijus Gasiliūnas, Išeivių skyriaus vedėja Virginija Paplauskienė, aktorius Andrius Žiūrauskas, smuikininkė Kristina Katavičiūtė.

► Balandžio 30 d. – Dovilės Zelčiūtės jubiliejinis kūrybos vakaras *Jeigu leisti rinktis...*

► Gegužės 5 d. – popietė „Jaunieji miesto talentai“.

► Gegužės 6 d. literatūros ir dainos valanda „Su peteliške ant lūpų“, skirta rašytojo, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Romualdo Granausko 70-mečio jubiliejui. Ištraukas iš rašytojo R. Granausko kūrybos bei J. Strielkūno eiles skaitė aktorė Dalia Jankauskaitė, Lietuvių tautos dainas dainavo Lietuvos muzikos aka-

demijos profesorius Juozas Rimas.

► Gegužės 15 d. – Jono Strielkūno jubiliejinis kūrybos vakaras. Dalyvavo poetas Jonas Strielkūnas, literatūrologė, habil. hum. m. dr., prof. Viktorija Daujotytė, aktorė Olita Dautartaitė, dainuojamosios poezijos atlikėjas Kazimieras Jakutis.

► Gegužės 18 d. – Jurgio Brėdikio knygos „Ties riba“ sutiktuvs. Kartu su autoriumi dalyvavo gydytoja Birutė Tiknevičiūtė, Sporto medicinos centro vyr. gydytoja Liuda Rylienė, Sporto muziejaus direktorius Pranas Majauskas.

► Gegužės 18 d. atidaryta paroda, skirta Tarptautinei muziejų dienai „Rašytojų kelionės: prieškarui ir geležinę uždangą praskleidus...“

► Gegužės 21 d. – respublikinio jaunųjų kūrėjų konkurso aptarimas ir laureatų apdovanojimas. Renginio metu apdovanoti ir piešinių pagal P. Cvirkos kūrybą nugalėtojai.

► Gegužės 22 d. organizuotas jaunojo pasakoriaus konkursas „Negirdėta Neregėta... Taip atsirado Lietuva“.

► Gegužės 28 d. atidaryta paroda Poezijos pavasariui „Šventė be šventųjų – šventė su šventaisiais. Nuo 1965 iki 2009 – ten ir atgal...“

► Gegužės 29 d. – tradicinis „Poezijos pavasario-2009“ laureato paskelbimas ir apvainikavimas.

► Gegužės 30 d. – jaunųjų kūrėjų popietė Maironio sodelyje.

► Birželio 9 d. surengta Rotušės aikštės kaimynų šventė.

► Birželio 10 d. atidaryta paroda „Lietuviškosios vertybės yra anapus laiko“ (Algirdui Landsbergiui – 85).

► Birželio 11 d. paminėtas Algirdo Landsbergio 85-metis. Dalyvavo rašytojo brolis Algimantas Landsbergis su žmona Terese, literatūrologė Imelda Vedrickaitė, režisierius Gytis Padegimas, Išeivių literatūros skyriaus vedėja Virginija Paplauskienė. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto režisūros katedros IV kurso studentai skaitė scenas iš A. Landsbergio pjesės „Vaikai gintaro rūmuose“.

► Birželio 11 d. muziejuje atidaryta paroda „Pavasario laukais išsinešu Tave širdy“ (Alfonsui Nykai-Niliūnui – 90);

► Birželio 17 d. atidaryta paroda „...brangus kiekvienas žodis, kiekvienas sulig auksu...“ (Aleksandrui Žirguliui – 100).

► Birželio 17 d. – Juozo Baltušio 100-mečio paminėjimas. Prisiminimais apie J. Baltušį dalinosi Regina Vasiliauskienė ir Edvardas Kareiva. Taip pat dalyvavo muziejininkas Edmundas Kazlauskas, LVA folkloro ansamblis „Kupolė“ (vadovas Antanas Bernatonis), aktorai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas pagal J. Baltušio romaną „Sakmė apie Južą“ atliko literatūrinę programą „Aš norėčiau likti pačiu savimi“.

► Birželio 22 d. muziejuje atidaryta paroda „Liūnei Janušytei – 100“.

► Birželio 30 d. – muziejaus įkūrimo 73-osioms ir Maironio 77-osioms mirties metinėms paminėti skirta poezijos šventė „...jaučia dvasią aukštesnio pašaukimo!...“ Dalyvavo poetas Vladas Braziūnas, pirmasis D. Poškos literatūrinės premijos laureatas (2009) ir Poezijos pavasario 2009 almanacho sudarytojas, poetai Gintautas Dabrišius, Donaldas Kajokas, Skaidrius Kandratavičius, Robertas Keturakis, Irma Labokė, Alfars Pakėnas, Aldona Elena Puišytė, Viktoras Rudžianskas, Aldona Ruseckaitė, Dovilė Zelčiūtė. Klarnetu grojo Valdas Andriškevičius, Maironio poeziją skaitė aktorius Aleksandras Rubinovas.

► Muziejaus padalinys **Juozo Grušo memorialinis muziejus** balandžio 24 d. I-II klasių moksleivius pakvietė į žurnalo „Tokučiai“ sutiktuves.

► Balandžio 29 d. muziejuje vyko – Juozo Grušo novelės vakaras. Skaitė aktorė Doloresa Kazragytė, muzikavo pianistas Darius Kudirka.

► Gegužės 6 d. memorialiniame muziejuje organizuota literatūrinių skaitymų popietė „Karalienė Barbora šiandien“.

► Birželio 3 d. – literatūrinių skaitymų ir diskusijų popietė „Juozo Grušo tragedija „Herkus Mantas“. Dalyvavo režisierius Vytautas Balsys, 1986 m. „Herkų Mantą“ pastatęs Kauno dramos teatre, muzikavo smuikininkė Jurgita Gelūnaitė.

► Muziejaus padalinys **S. Nėries memorialinis muziejus** gegužės 16 d. pakvietė į tradicinę moterų kūrybos popietę „...žemė taps žiedais margą...“ Savo kūrybą skaitė Erika Drungytė, Zita Gaižauskaitė, Tautvyda Marcinkevičiūtė, Eglė Perednytė, Aldona Elena Puišytė, Aldona Ruseckaitė, Enrika Striogaitė, Dovilė Zelčiūtė. S. Nėries poeziją priminė Muziejaus teatro studijos skaitovės Viktorija Urbonaitė ir leva Sutkutė, gitara grojo Indrė Jurkevičiūtė, smuiku griežė Dalia Terminaitė.

► Gegužės 22 d. šiame muziejuje vyko Kauno apskrities moksleivių edukacinės programos-kūrybinio plenero „Žodis + dailė ir muzika“ uždarymo šventė.

■ **Šiaulių „Aušros“ muziejaus** padalinyje **Ch. Frenkelio viloje** balandžio 17 d. atidaryta paroda „Pranas Domšaitis (1880–1965). Tapyba“ iš Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerijos Klaipėdoje rinkinių. Parodoje eksponuoti P. Domšaičio aliejiniai paveikslai, nuosekliai atspindintys dailininko kūrybos raidą. Parodą pristatė dailėtyrininkė Kristina Jokubavičienė (Klaipėda).

► Balandžio 21 d. vyko Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų koncertas „Meilės valsai“, kuriame skambėjo gražiausi J. Brahms, L. Beethoveno, U. Giordano kūriniai.

Nemokamas koncertas – vienas iš „Aušros“ muziejaus rengiamos paramos akcijos fortepijonui įsigyti renginių. Kiekvienas norintis paklausti nuostabios muzikos, galėjo prisijungti prie šios prasmingos akcijos.

► Balandžio 22 d. Ch. Frenkelio vilos **Kapitol kino salėje** miesto visuomenė turėjo unikalią progą išgirsti nepakartojamas žymaus ir dinamiško perkusininko Arkadijaus Gotesmano improvizacijas nebylijo kino fone. Atlikėjas pristatė muzikinį projektą „1920–1934 metais sukurtų nebylių filmų gyvas įgarsinimas mušamaisiais instrumentais“, suteikęs šiems filmams antrąjį gyvenimą.

► Balandžio 30 d. vyko VI tarptautinio Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalio prologas. Koncertavo Šiaulių kamerinis orkestras (meno vadovas Borisas Traubas), solistai: Mark Drobinski (violončelė, Prancūzija) ir Borisas Traubas (smuikas). Dirigentas Jonas Janulevičius.

► Gegužės 8 d. vyko XV tarptautinis jaunųjų elektronikos konstruktorių darbų konkursas. Kaip ir kasmet, jį kartu su Lietuvos moksleivių techninės kūrybos centru organizavo „Aušros“ muziejaus padalinys – Radijo ir televizijos muziejus. Šiais metais konkurse dalyvavo geriausi Lietuvos, Latvijos bei Baltarusijos jaunieji elektronikos konstruktoriai. Konkurso naujovė – svečių teisėmis jame dalyvavo keletas Kauno technologijos universiteto studentų ir dėstytojų, kurie konkurso dalyviams pademonstravo savo darbus.

► Gegužės 15 d. Ch. Frenkelio viloje įvyko Šiaulių kraštotyros draugijos įkūrimo 82-ųjų metinių minėjimas ir Mikelio prizo įteikimas geriausiam metų kraštotyryninkui. Šiemet prizas buvo įteiktas jau septynioliktajai laureatei – Šiaulių „Aušros“ muziejaus Technikos istorijos skyriaus vedėjai Genovaitei Žukauskienei.

► Gegužės 16 d. vyko tarptautinio projekto „Europos muziejų naktis 2009“ renginys „Naktis muziejuje. Veidrodžio metamorfozės“. „Aušros“ muziejus lankytojams pasiūlė įdomią nakties programą, kurios pagrindinis objektas – veidrodžiai. Apsilankiusieji galėjo paklausti improvizacijų gitara, smuiku ir violončele. Žvakių šviesoje Šiaulių dramos teatro aktorė Nomeda Bėčiūtė skaitė poeziją, Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakulteto fizikai pristatė plokščiuosius ir sferinius veidrodžius, buvo demonstruojami mistiški filmai veidrodžio tema, o po muziejų klaidžiojo gyvieji personažai. Renginio dalyviai kartu su filosofais, menotyrininkais, kultūrologais, vizualiųjų menų kūrėjais, fizikais ir muziejinkais galėjo diskutuoti nakties pokalbiuose, vyko modernaus šokio studijos „Taktas“ pasirodymas, o gurmanus viliojo siūlomi saldūs potyriai.

► Gegužės 26 d. vyko tradicinė Poezijos pavasario popietė, kurią organizavo Šiaulių „Aušros“ muziejus ir Šiaulių literatūrų susivienijimas. Popietėje dalyvavo Šiaulių miesto, apskrities literatai, skaitovai, muzikavo Šiaulių konservatorijos atlikėjai.

► Birželio 1 d. įvyko VI tarptautinio Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalio atidarymo koncertas, skirtas tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti. Koncertavo Šiaulių kamerinis orkestras (meno vadovas Borisas Traubas). Solistai: Izabelė Lankauskaitė (smuikas), Antanas ir Stasys Makščučiai (klarnetai), pianistai: Judita Traubaitė, Alexia Suk (Ukraina), Giedrė Grubinskaitė-Tabocchini ir Eglė Minčiūnaitė. Dirigentas Vytautas Lukočius.

► Birželio 16 d. vyko nemokamas renginys – spektaklis pagal lietuvių rašytojos, visuomenės veikėjos, literatūros ir meno kritikės, dramaturgės Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės (1886–1958) kūrinį „Kalyns“. Vaidino Šiaulių konservatorijos mokiniai, vadovė – Dalia Kerienė, dalyvavo Šiaulių konservatorijos kanklių ansamblis, vadovaujamas Reginos Marozienės.

► Birželio 18 d. vyko baigiamasis edukacinės pilietinio ir tautinio ugdymo programos „Pažink Lietuvos šaulius“ renginys – Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) 90-mečio minėjimas ir respublikinė moksleivių konferencija „Lietuvos šaulių sąjunga mokinio požiūriu“. Renginyje apdovanoti respublikinio mokinių konkurso Lietuvos šaulių sąjungos istorijos temomis geriausių rašinių autoriai.

Minėjime dalyvavo LŠS vadas Juozas Širvinskas, Šiaulių apskr. gen. P. Plechavičiaus 6-osios šaulių rinktinės šauliai, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja Violeta Damskienė.

► Birželio 23 d. vyko VI tarptautinio Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalio koncertas – skambėjo rusų romansai, atliekami Liubos Nazarenko (vokalas, gitara). Klausytojai galėjo išgirsti P. Bulachovo, A. Obuchovo, M. Puare, B. Fomino, M. Šiškinio, V. Sidorovo, V. Zubovo, F. Sadvoskio, V. Abazos, B. B. Zorino, D. Michailovo, N. Charito, M. Perotte, J. Feldmano, T. Tolstajos, B. Prozorovskio, V. Bakaleinikovo, A. Guerčios, A. Ostrovskio kūrinius.

► Birželio 30 d. vyko VI tarptautinio Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalio renginys – Kelmės mažojo teatro vakaras: lyriniai dialogai „Pasikalbėkim ponai apie lietu, vyną ir tikrą-sumeluotą meilę“, skambėjo S. Rachmaninovo, E. Grygo, F. Šuberto, R. Šumano, J. Bramso, F. Mendelsono-Bartoldi, M. Glinkos vokalinės muzikos šedevrai, poetinės miniatiūros. Atlikėjai: Diana Tiškovaitė (sopranas) ir Rasa Vaigauskaitė (fortepijonas), Dalia Stirbytė (aktorė).

► Muziejaus padalinyje **Aušros alėjos rūmuose** balandžio 29 d. atidaryta Šiaulių suaugusiųjų dailės studijos „Auksinė ochra“ tapybos darbų paroda. Joje pristatyti aštuoniolikos studijos narių įvairiomis technikomis sukurti darbai. Suaugusiųjų dailės studijai vadovauja

dailės pedagogė, tapytoja Birutė Kuicienė. Atidaryme dalyvavo parodos autoriai.

► Gegužės 6 d. atidaryta paroda „Šiaulių krašto šauliai: istorija ir dabartis“. Kartu pristatyta edukacinė programa jaunimui „Pažink Lietuvos šaulius“. Šiais metais 90-metį mininčios Lietuvos šaulių sąjungos istorijos momentus parodos lankytojams primena unikali kino kronika, muziejuje saugomas nacionalinės reikšmės dokumentinis paveldas, Šaulių sąjungos įkūrėjo Vlado Putvinskio-Pūtvio ir jo šeimos archyvas, 2008 m. įtrauktas į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

► Muziejaus padalinėje **Fotografijos muziejuje** balandžio 16 d. atidaryta vilniečio menininko Algio Griškevičiaus fotografijų paroda „Mikališkių stebuklai“. Žinomo tapytojo, skulptoriaus, o pastarąjį dešimtmetį – ir fotografo A. Griškevičiaus fotografinis projektas „Mikališkių stebuklai“ sulaukė išskirtinio dėmesio. Čia autorius su jam būdinga šilta ironija pasakoja apie Mikališkių kaime vykstančius stebuklus. Kiekviena nuotrauka – atskira istorija.

Fotografijų parodos atidaryme dalyvavo autorius.

► Balandžio 30 d. vyko vilniečio fotomenininko Ugniaus Gelgudos fotografijų parodos „Gravitacija“ atidarymas. Parodoje – 2007 m. sukurti klubinės kultūros fragmentai, kuriuos fiksuodamas menininkas ignoruoja aplinką, visą dėmesį sutelkdamas į klubinės kultūros protagonistus: jų portretus, stilių, judesį. Parodos atidaryme dalyvavo autorius.

► Birželio 12 d. buvo atidaryta paroda „Kelias į laisvę“. Parodos rengėjai: Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Lietuvos Nacionalinis ir LGGRTC Genocido aukų muziejai. Parodos koncepcijos autorius istorikas dr. Algirdas Jakubčionis (Vilnius).

Parodoje pristatytas Lietuvos gyventojų laisvės siekis ir kova už nepriklausomybę. Ekspozicijoje greta Lietuvos įvykių buvo trumpai parodyta išsivadavimo iš komunistinių režimų Rytų ir Vidurio Europos valstybėse įvykių raida, antisovietinio pasipriešinimo judėjimai, pabrėžiant ir parodant šių judėjimų tarpusavio sąsajas ir poveikį vienių kitiems bei Lietuvos pasipriešinimo sąjūdžiui. Atidaryme koncertavo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio vyrų ansamblis „Vidurnaktį nežuvę“.

► Birželio 17 d. vyko tarptautinio vaikų ir jaunimo fotografijų konkurso „Muziejiniai susitikimai su fotografija“ laureatų darbų parodos atidarymas. Konkurso iniciatorius Košalino muziejus (Lenkija).

Parodoje pristatyta per šimtą geriausių darbų, kuriuose jaunieji fotografai bandė savitai pažvelgti į praeities objektus, ieškoti jų ryšio su šiandiena. Per devynerius nuo 2001 m. pradėto rengti konkurso metus jame dalyvavo 2300 jaunų žmonių, pateikusių 12 tūkstančių 500 darbų.

■ **Trakų istorijos muziejaus Salos pilyje** gegužės 15 d. vyko „Naktis muziejuje“. Pilies vartai atsivėrė lankytojams temstant, o ekspozicijų salės pasitiko neįprastu gyvumu ir šurmuliu.

► Gegužės 18 d. Trakų salos pilyje, minint Tarptautinę muziejų dieną, vyko 2008 metų muziejinko vardo suteikimo Irenai Senulienai, Trakų istorijos muziejaus vyr. fondų saugotojai ceremonija.

► Gegužės 18 d. Trakų salos pilyje atidaryta atnaujinta ekspozicijos salė „Salos pilis XIX a.“ Eksponuojami radiniai, rasti salos pilyje archeologinių tyrimų metu bei dailės ir grafikos darbai. Nė vienas Lietuvos paminklas praeityje nebuvo sulaukęs tokio dailininkų dėmesio kaip Trakų salos pilis. Pilies griuvėsių didingumas bei dramatiškumas dailininkų darbuose perspina su romantika.

► Gegužės 22 d. Livadijos rūmuose (Jalta) atidaryta Trakų istorijos muziejaus foto paroda „Trakų pilys, muziejus ir karaimai“. Parodos organizatorių Livadijos rūmuose surengtame apskritame stale „Lietuvos ir Krymo istorinės sąsajos“, muziejaus direktorius Virgilijus Poviliūnas skaitė pranešimą „Mažasis karaimų miestas“.

► Birželio 16 d. Trakų salos pilyje vakarinių kazematų salėje atidaryta VŠĮ „Vorutos“ fondo organizuota foto paroda „Trakų Dievo Motina – Lietuvos globėja“. Paroda skirta Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios 600 metų jubiliejui paminėti.

► Birželio 6-7 d. Trakų pusiasalio pilyje 11 kartą vyko Viduramžių šventė. Šio renginio organizatoriai Trakų istorijos muziejus ir Trakų pilies brolija „Viduramžių pasiuntiniai“.

► Birželio 30 d. Trakų salos pilyje Didžiojoje menėje Trakų istorijos muziejus pristatė leidinį „Trakų istorijos muziejui – 60“, skirtą prieš metus paminėtam garbingam jubiliejui. Jubiliejiniame leidinyje atrinkti patys unikaliausi per šešis dešimtmečius surinkti archeologijos, taikomosios dailės, raštijos, numizmatikos, dailės bei kt. rinkinių eksponatai.

■ **Vytauto Didžiojo karo muziejaus** darbuotojams balandžio 9 d. Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje surengtas Velykų rytmetys, kuriame visus artėjančios Prisikėlimo džiaugsmo šventės proga pasveikino bažnyčios rektorius, Kauno Igulos kapelionas kpt. kunigas Tomas Karklys. Parodyta Alberto Kastelano (Alberto Castellani) ir Džiankarlo Kapelaro (Giancarlo Capellaro) filmo „Jėzus ir Jo žemė po 2000 metų“ 10-oji dalis „Kryžius ir...“

► Balandžio 15–20 d. Kauno „Atžalyno“ vid. mokykloje vyko naujos muziejaus edukacinės programos „Karyba lietuvių padavimuose ir legendose“ pristatymas 1–4 klasių mokiniams. Edukacinės programos metu mokiniams pasakojant legendas apie garsius Lietuvos valstybės istorinius įvykius, nepamirštamus tautos didvyrius, sužinoma apie žymiausius piliakalnius, apie kadaise ant jų stovėjusias pilies ir narsiai jas gynusius gyventojus, kaip senovėje buvo tvirtinamos ir apsaugomos pilys, kokiomis priemonėmis ir būdais naudojosi priešas, ketinantis jas užimti, kaip gindavosi pilėnai, nesutikdami geru užeisti savų namų atėjūnams. Buvo mokomasi legendose atskirti tikrus istorinius faktus, atspindinčius senovės lietuvių karinį gyvenimą.

Organizatoriai – VDKM Ryšių su visuomene ir bendrojo skyriaus darbuotojai M. Grigonis, E. Vaidotas ir D. Žiurauskienė.

► Gegužės 7 d. Vytauto Didžiojo karo muziejaus padalinėje **Pogrindžio spaustuvėje „ab“** įvyko renginys „Poligrafijos vystymasis Europoje ir Lietuvoje“, skirtas Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti. Pogrindžio spaustuvės „ab“ įkūrėjas Vytautas Andziulis pristatė 1599 m. išleistos M. Daukšos „Postilės“ fotografuotinį leidimą (Lietuvos universiteto leidinys, Kaunas, 1926 m.), 1879 m. Vilniuje išleistą maldaknygę „Aukša altorius arba szaltinis“, naują parodą „Spaustuvės nuo Gutenbergo laikų iki šių laikų“, kurioje eksponuojama spausdinimo įranga, spaudos leidiniai, nuotraukos. Renginyje koncertavo Poezijos ir kitų menų mėgėjų asociacijos „Branduma“ Kauno skyriaus atlikėjai. Renginio organizatoriai – Birutė Andziulienė, VDKM Naujausiųjų laikų Pogrindžio spaustuvės „ab“ vyr. muziejinkė; Regina Rajeckienė, VDKM Ryšių su visuomene ir bendrojo skyriaus vedėja.

► Gegužės 7 d. Kėdainių krašto muziejuje atidaryta Vytauto Didžiojo karo muziejaus paroda „Saugojom valdovus ir karininkų garbę“. Didžiąją eksponatų dalį (iš viso 103 eksponatai) sudarė

XVI–XXI a. kertamieji ir duriamieji ginklai. Parodoje lankytojai išvydo kalavijus, palašus, kardus, špagas, durklus ir durtuvus, ietis, alebardas, partizanes, spontonus, kovos kirvius ir kai kuriuos kitus ginklus, taip pat tapybos bei grafikos darbus (originalus ir kopijas), kuriuose pamatė, kaip jie būdavo naudojami. Nemažą ilgakočių ginklų dalį sudarė kovinės ir paradinės alebardos – Europos monarchų ir jų dvarui priklausiusių asmenų apsaugininkų ginklai. Be europietišku (vokiečių, prancūzų, britų, lenkų, austrų ir kt.) ginklų, sudarančių didžiąją visų eksponatų dalį, parodoje buvo galima išvysti ir kinų kovinių tridandžių, brazilų kardų, alžyriečių flisų, turkų jataganų, Borneo saloje gyvenusių dajakų genčių kalavijų pavyzdžius ir kt. Eksponuoti ir tarpukario Lietuvos kariuomenės naudoti kardai, taip pat atkurtos Lietuvos valstybės kariuomenės paradinis kardas. Parodos organizatoriai – Vytauto Didžiojo karo muziejaus vyriausioji fondų saugotoja Janina Karosevičūtė, Fondų apskaitos ir apsaugos skyriaus ginklų istorijos sektoriaus vedėjas Vladas Drupas ir šio skyriaus vyriausiasis muziejinkas Vidmantas Airini. Parodos kuratorius – direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pociūnas. Paroda veikė iki 2009 m. spalio 15 d.

► Gegužės 16 d. muziejaus padalinėje **Pogrindžio spaustuvėje „ab“** vyko tarptautinis projektas „Muziejų naktis“, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Renginys „Pogrindžio spaustos reikšmė Lietuvos vardo išlikimui“ prasidėjo apžvalgine ekskursija po muziejų. Vėliau buvo atidengtas akmuo su iškaltais jame skaičiais „1009–2009“, simbolizuojančiais pirmąkart rašytiniuose šaltiniuose paminėtą Lietuvos vardą, uždegtas aukuras, skambėjo Remeikių šeimos dainininkių atliekamos dainos.

Renginio organizatoriai – Birutė Andziulienė, VDKM Naujausiųjų laikų Pogrindžio spaustuvės „ab“ vyr. muziejinkė; Regina Rajeckienė, VDKM Ryšių su visuomene ir bendrojo skyriaus vedėja.

► Gegužės 18 d. muziejaus darbuotojai paminėjo Tarptautinę muziejų dieną šv. mišiomis Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje. Mišias aukoją kapelionas Tomas Karklys. Vyko džiugus ir šviesus koncertas – Kauno berniukų ir jaunuolių choras „Varpelis“ ir kamerinis orkestras „Varpelis“ (meno vadovas Ksaveras Plančiūnas) atliko F. Šuberto Mišias G-dur. Solo partijas giedojo solistai Kristina Siurbytė, Žanas Voronovas, Ignas Melnikas. Aplankėme Igulos bažnyčios muziejų neregiam „XXI amžiaus katakombos“, sraigtiniais laiptais užlipę į 16,3 m skersmens kupolą, grožėjomės Kauno panorama. Renginio organizatorė – R. Rajeckienė, VDKM, Ryšių su visuomene ir bendrojo skyriaus vedėja.

► Gegužės 20 d. muziejaus sodelyje vyko bendras Vytauto Didžiojo karo muziejaus ir Kauno „Vyturio“ vidurinės mokyklos edukacinis projektas „Pajusk Žalgirio mūšio dvasią“. Projekte dalyvavo 150 šeštų klasių mokinių. Būgnams paskelbus mūšio pradžią, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prasidėjo kautynės. Pirmoji atakavo lietuvių kariuomenė. Ji puolė Ordino maršalo Frydricho fon Valenrodo kryžiuočius, vėliau Lenkijos kariuomenė užpuolė Ordino didžiojo komturą Konrado Lichtenšteino dalinius. Lietuvių atsitraukimo manevras, Lichtenšteino ir Valenrodo pulkų ataka prieš Lenkijos kariuomenę ir LDK Smolensko pulkus, Ordino magistro rezervo kova bei šaunus LDK kariuomenės manevras – ji sugrįžo į mūšio lauką ir smogė kryžiuočiams iš šono bei užnugario. Finalinėje scenoje – galutinis kryžiuočių sutriuškinimas. Mūšio pabaigoje visi kautynių dalyviai susirinko prie Jogailos ir Vytauto ir pasveikino pergalės proga. Pirmieji šį projektą išbandė Kauno „Vyturio“ vidurinės mokyklos šeštakai, jų auklėtojai ir istorijos mokytojai. Visi, dalyvavusieji šiame projekte, nusipelnė pagyrimo ir padėkos, o ypač 150 „Vyturio“ vidurinės mokyklos šeštųjų klasių mokinių, dalyvavusių Žalgirio mūšio inscenizacijoje. Po 15–20 metų dabartiniai šeštakai, vartydami 2009-ųjų Žalgirio „mūšio“ nuotraukas, dalysis prisiminimais, kalbės, kaip kalbamės mes, 40-mečiai ir 50-mečiai, prisimindami mokyklos laikų įvykius, istorijas... Projekto organizatoriai: Regina Rajeckienė, Vytauto Didžiojo karo muziejaus Ryšių su visuomene ir bendrojo skyriaus vedėja ir Jurgita Burneikienė, „Vyturio“ vidurinės mokyklos direktorės Arvydas Pociūnas. Projekto darbo grupė – Daiva Žiurauskienė (projekto rengėja), Edvinas Vaidotas ir Mindaugas Grigonis, Marius Žėkas bei kiti Vytauto Didžiojo karo muziejaus darbuotojai.

► Birželio 22 d. Lietuvos sporto muziejuje atidaryta paroda „Lietuvos šaulių sąjungos sporto laimėjimai ir istorinės vėliavos“, kurioje eksponuoti 1919–2009 m. sąjungos iškovoti įspūdingiausi prizai ir svarbiausi atributai – šaulių vėliavos. VDKM savo patalpose yra surengęs parodas LŠS veiklos 80-mečiui ir 85-mečiui paminėti, todėl mielai prisidėjo organizuojant ir šią parodą. Be LŠS ir Lietuvos sporto muziejaus pristatomų eksponatų, parodoje eksponuoti keturiasdešimt keturi XX a. 2–4 dešimtmečio eksponatai iš VDKM rinkinių. Lankytojai pamatė 30 originalių LŠS sportinių prizų, tarp kurių ypač vertingos užsienio valstybių dovanos. Dėmesio vertas eksponatas – sidabrinis bokalas, inkrustuotas gintaru. Tai latvių dovana LŠS 20-mečio proga. Įdomus parodos akcentas – 14 tarpukario LŠS vėliavų, kurių seniausia – 1919 m. 4-ojo būrio vėliava. Parodos organizatoriai – LŠS, Vytauto Didžiojo karo muziejaus (VDKM) ir Lietuvos sporto muziejus.

► M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos muziejaus padalinėje **Juozo Gruodžio memorialiniame muziejuje** balandžio 1 d. vyko vokalinės muzikos koncertas. Dalyvavo Kauno apskrities Juozo Gruodžio konservatorijos dainavimo skyriaus dėstytojų Jūratės Bukauskaitės, Birutės Sodaitytės, Gerutės Stračkaitės, Reginos Kabalinienės, Ojaro Gricijono mokiniai, besiruošantys respublikiniam Jaunųjų dainininkų konkursui; koncertmeisterės Elona Šiugždinytė, Džiuljeta Sklėrienė, Virginija Daugirdienė.

► Balandžio 2 d. surengta muzikos popietė „Muzikuojame sau ir visiems“. Dalyvavo Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos mokytojų Sonatos Pakutkienės, Rasos Krėpštienės, Nataljos Lukošienės, Martos Lapinskienės fortepijono ir bendrojo fortepijono klasių mokiniai. Koncertą vedė S. Pakutkienė.

► Balandžio 7 d. atidaryta paroda „Juozui Naujaliui 140“. Parodą parengė muziejinkė Kristina Vaitkūnienė.

► Balandžio 7 d. vyko Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos abiturientų koncertas, skirtas J. Naujaliao 140-osioms gimimo metinėms. Dalyvavo Tomas Girsks (mokyt. Artūro Mikoliūno fagoto klasė), Vygintas Velža (mokyt. Vaido Andriuškevičiaus trombono klasė), koncertmeisterės Aušra Gelusevičienė, Ieva Benetienė.

► Balandžio 8 d. – fortepijoninių ansamblių ir birbynės muzikos popietė, kurioje dalyvavo A. Kačanausko muzikos mokyklos mokytojų R. Juknevičienės, D. Marcinkevičiūtės, L. Vasnevskašos, K. Žilinskienės, Z. Juciuvienės, N. Baginsko mokiniai.

► Balandžio 8 d. vyko Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos abiturientų koncertas, skirtas J. Naujaliao 140-osioms gimimo metinėms. Dalyvavo Jonas Raila (mokyt. Zitos Mišeikienės alto klasė), Paulius Banevičius (mokyt. Aurikos Vitkienės fortepijono klasė), koncertmeisteris Saulius Dirvanauskas.

► Balandžio 9 d. vyko Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos abiturientų koncertas, skirtas J. Naujaliao 140-osioms gimimo

metinėms. Dalyvavo Živilė Buinevičiūtė ir Ulrika Varankaitė (mokyt. Liudmilos Parymud smuiko klasė), koncertmeisterė Loreta Haidari.

► Balandžio 10 d. vyko Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos abituriento Edvardo Šumilos (mokyt. Rasos Krėpštienės fortepijono klasė) koncertas, skirtas J. Naujaliao 140-osioms gimimo metinėms.

► Gegužės 19 d. vyko fortepijono ir smuiko muzikos popietė, skirta tarptautinei muziejų dienai. Dalyvavo Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos mokytojų Rymantės Šerkšnytės ir Mildos Papeilienės III – VIII kl. mokiniai, koncertmeisterė Dangira Tumosienė.

► Gegužės 20 d. koncertavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kauno fakulteto studentės V. Žilinskaitė (lekt. I. Klusaitės smuiko klasė) ir S. Vėbraitė (prof. R. Armono violončelės klasė), koncertmeisterės D. Rudokienė, V. Unguraitytė.

► Gegužės 27 d. vyko vokalinės muzikos koncertas. Dalyvavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kauno fakulteto lektoriaus Tomo Ladigos studentės Erika Astrauskaitė, Edita Astrauskaitė, Marija Sandinga Palmaitytė ir Laura Povilaitytė (kamerinio dainavimo kl.), koncertmeisterė Rita Kochanauskaitė. Koncertą vedė T. Ladiga. Programoje skambėjo lietuvių kompozitorių dainos, arijos iš oratorijų, operų, miuziklų.

► Birželio 2 d. vyko fortepijono ir smuiko muzikos koncertas. Dalyvavo Kauno apskrities J. Naujaliao muzikos gimnazijos mokytojų Rasos Krėpštienės ir Ramunės Bandzaitytės 5 – 9 klasių mokiniai B. Bazaras, S. Kukaitytė, M. Mikalauskas, L. Kazlauskaitė, M. Kraujaitytė, koncertmeisterė Dalia Žarėnienė.

► Birželio 22 d. atidaryta paroda „Baliui Dvarionui 105“. Parodą parengė muziejininkė Aušra Strazdaitė – Ziberkienė.

■ **Alytaus kraštotyros muziejaus** muziejininkai jau treči metai prisideda prie tarptautinės Muziejų nakties akcijos, kviesdami dalyvauti parodose, akcijose, susitikimuose, rengdami naktinius kino seansus. Šiomet programai parinktas „Kelionės laiku“ pavadinimas, todėl lankytojai „vedžioti“ po įvairias epochas. Renginiai vyko ne tik Kraštotyros muziejuje, bet ir **filialuose – A. Jonyno ir A. Matučio memorialiniuose muziejuose**, prie akcijos prisidėjo ir J. Baranauskienės keramikos muziejus.

Kelionė laiku, pradėta balanos, žvakės ir žibalinės lempos pokalbiu J. Baranauskienės muziejuje, tęsta A. Jonyno muziejuje, kur į XV-ąjį amžių nukėlęs vakaras-spektaklis leido prisiliesti prie bajoriškų Jonynų giminės šaknų. Į laiką tarp baroko ir klasicizmo epochų nukėlė A. Ramanausko-Vanago vid. m-los parengta programa „Carpe diem“. Buvo pristatyti šių epochų apdarai, šokiai, muzika, retorika, personažai. A. Matučio memorialinis muziejus pakvietė atsigręžti į tarpukario laikotarpį pasiūlydamas žiūrovams B. Sruogos spektaklį „Dobilėlis penkialapis“, kurį parengė Dainavos vid. m-los mokytojų kolektyvas, vadovaujamas D. Krukoniene.

Naktiniame kino seanse kartu su biografinės dramos „Nepalikit, prašau“ autoriumi R. Šarknicku lankytojai išgyveno internate augančio vaiko dvasinį skausmą, įvertino laiko atstumus. Žiūrovai buvo pakviesti ir į restauruotų muziejaus eksponatų parodą, galėjo lankyti muziejaus ekspozicijas pasišviesdami mobiliaisiais telefonais. Vėlu vakarą šventės dalyviai rinkosi prie laužo, kur gurkšnodami žolelių arbatą galėjo patys dalyvauti jaukiame gitarų „pokalbyje“. Muziejininkai matydami gausų būrį naktinių muziejaus lankytojų, suprato, kad „Kelionė laiku“ neprailgo...

► Gegužės 27 d. į Alytų atplasnėjusi Poezijos pavasario paukštė pirmiausia nutūpė ant piliakalnio. Kaip ir dera tokiai vietai, svečiai

buvo sutikti senaisiais kario apdarais apsirėdžiusio piliakalnio gynėjo. Vos spėję apžvelgti atsiveriančios panoramos grožį, susirinkusieji išgirdo senovinio rago ir būgnų nešamą žinią: raiškaus gimtojo žodžio puota prasideda. Aktoriai Inesa Pilvelytė ir Marius Sadauskas skaitė Justino Marcinkevičiaus eiles Tėvynei. Venciūnų pagrindinės mokyklos moksleiviai (vadovė mokytoja Laimutė Žemaitienė) sušoko Lietuvai skirtą šokį, baigdami jį įspūdingu akcentu: iš šokio metu naudotų audinio skiaučių sudėjo tautinę vėliavą. Buvo įžiebtas aukuras – kūrybinės Poezijos pavasario ugnies, pasiekusios ir Alytų, simbolis. Gražus kūrėjų būrys – Vytautas Kaziela, Eglė Juodvalkė, Vitalija Bogutaitė-Keblienė, Inesa Juzefa Janonė, Daiva Molytė-Lukauskienė, Benediktas Januševičius, Valdas Daškevičius, Stasys Stacevičius – skaitė eiles, poetas Kazimieras Jakutis-Pagulbis, pritardamas gitara, sudainavo savo kūrybos dainą. Nusifotografavę su pilies gynėju ir nusileidę piliakalnio papėdėn, poetai „spaudė pėdą jotvingių žemėje“: dailės mokytojos I. Vaitkienės moksleivių parengtos akcijos metu gipse paliko rankų atspaudus.

Paskui svečiai viešėjo Šv. Benedikto gimnazijoje ir III-io amžiaus universitete. Prieš baigiamąjį renginį užsukę į A. Matučio muziejų, poetai tapo dar vienos akcijos dalyviais: kartu su dailininku A. Vaitkumi piešė kaimyno portretą. Gurkšnojant pabaigtuvių arbatą, buvo suregztas „antikrizinis“ planas: nupieštus darbus vienbalsiai nutarta parduoti aukcione, o surinktas lėšas skirti muziejaus renovacijai...

Baigiamasis Poezijos pavasario šventės vakaras „Tasai sunkus namų tuštumas“ buvo sumanytas A. Jonyno memorialinio muziejaus sode, visada mielai sutinkančiame svečius žiedais pasipuošusiais medžiais, čiuulbančiais paukščiais ir įstabia gražaus gamtos kampelio ramybe. Deja, šįkart scenarijų dar prieš renginį ėmė keisti dangus: pakilęs vėjas prie žemės lenkė medžius, laužė šakas ir, rodė, taikėsi nupūsti nuo suolų ištikimiausius poezijos gerbėjus. Todėl lauke vyko tik iškilmingoji renginio dalis: jaunųjų smuikininkų ansamblis, vadovaujamas mokytojų Rimos Girdžienės, Ritos Frenzeliene ir koncertmeisterės Linos Bakšienės, sugrojo du puikius kūrinius, aktoriai Inesa Pilvelytė ir Marius Sadauskas paskaitė Justino Marcinkevičiaus posmų gimtinei, renginio vedėja Vilija Markauskienė pristatė svečius ir numatyto renginio temą. Deja, vos pavaišinti duona ir pamaloninti Kazimiero Jakučio-Pagulbio dainomis, sustirę svečiai eilių skaityti mielai perbėgo senon Jonynų šeimos trobon.

Ir keista – gamtos išdaigos išėjo net į naudą: susirinkę kalbėtis apie namus, tik ankštai susėdę ir pajutom tikrą namų dvasią – jos jaukumą, saugumą, šilumą. Poetė Daiva Molytė-Lukauskienė, atkreipusi dėmesį į svečiais aplipusį stalą, paskaitė eilėraščių apie žuvinės virimą, kitam poetui – Valdui Daškevičiui namai pirmiausia asocijavosi su moterimi, todėl išgirdom eilių „cherche la fame“ tema... Poetas Vytautas Kaziela priminė, kad kiekvieno iš mūsų laukia ir amžinieji namai. Bendromis jėgomis bandėm atsakyti į klausimą, kas tai yra namai kaimo senoliui, titulus ir turtus paveldėjusiam didikui ir, kaip sako vieno straipsnio autorius, „pasaulio anonimui“ – žmogui, gyvenančiam nykiame, išskirtiniais ženklais nepažymėtame daugiabutyje. Daugiabalsis įvairaus stiliaus ir amžiaus poetų kalbėjimas tik dar kartą paliudijo: ne be reikalo žemaičiai namus vadina gyvenimu – šiame žodyje telpa visas žmogaus pasaulis...

► Dar gegužę renginių maratoną pradėjęs **A. Jonyno memorialinis muziejus** birželį surengė trečiąją poezijos šventę – buvo pristatyti J. Jasaičio parengti eilėraščių rinkiniai „Ašara Dievo akty“ ir „Ant Tavo rankų supasi gerumas“. Motinai ir Tėvynei skirtas eiles skaitė poezijos bičiuliai: mokytojai, muziejininkai, literatų klubo nariai – Audronė Jakunskienė, Mudita Makaveckienė, Zita Reipienė ir

Alfonas Mekionis. Lyg sau pačiam skaitomos eilės kūrė iliuziją, kad pats sklaidai knygos puslapius stabtelėdamas ties „tiksliausiomis“ eilutėmis, tarsi pamatuojančiomis mūsų pasirinktas vertes. Įtaigų poezijos žodį padarė dar prasmingesnį naudoti simboliai: kūdikio atėjimą į šį pasaulį skelbė lopšys, motinų rūpestingumą iliustravo rankomis austas rankšluostis, išmintį – žinių šaltinis: knyga. Skaitant eilėraščius apie motinos netektį, buvo įneštas ratas, kuris tarsi liudijo: gyvenimo ratas vėl atriedėjo prie būties slenksčio. Tad mūsų klaidos, neapykanta, meilė, viltys turi užleisti vietą kitų gyvenimams. Renginio metu naudoti simboliai dar labiau išplėtė cituojamų tekstų erdves, o patį renginį kilstelėjo virš pabodusio, beveik „užburto“ knygų pristatymo rato, kur skaitomi tekstai būtinai persipina vien tik su muzikiniais intarpais.

Tiesa, šiame pristatyme taip pat buvo labai geros muzikos. Pokalbį apie tėviškę ir motiną gražiai papildė akordeono melodijos. Muzikos mokyklos akordeono klasės mokytojos Violeta Ligeikienė ir Rūta Vaičiaitienė, atlikdamos keletą šiuolaikinių kompozitorių kūrinių, taip užbūrė publiką, kad sunku buvo apsispręsti, ko norėjosi labiau: muzikos ar eilų...

Rinkinių sudarytojas Julius Jasaitis paskambino gitara, kartu su žmona padainavo keletą šiltų romansų. Renginio pabaigoje lankytojai apžiūrėjo improvizuotą moteriškos aprangos aksesuarų – galvos apdangalų, skarelių, skraisčių – parodėlę.

Birželio viduryje savo gimtadienį švenčiantis Alytus jau keleri metai pasitinka iškilmes kartu su muziejinkų parengta konferencija „Alytaus šviesuolių portretai“. Šiemet prie konferencijos buvo prijungtas dar ir puikaus leidinio – „Alytaus Šv. Liudviko bažnyčios ir parapijos istorija“ – pristatymas. Malonu, kad Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui skirtas leidinys sulaukė didelio visuomenės ir miesto vadovų dėmesio. Sausakimšoje salėje knygos autorei Anei Šmigelskaitei-Kalašnikovienei buvo įteiktas jubiliejinis medalis. Miesto meras Česlovas Daugėla pasidžiaugė, kad Alytus jubiliejų pasitinka prasmingai – išleisdamas tikrai solidų leidinį. Knygoje nagrinėjama miesto istorija nuo pat įsikūrimo iki mūsų dienų, pristatoma seniausias miesto bažnyčios istorija, išvaizda ir teritorija, gilinamasi į senąsias apeigas, tradicijas, pristatoma dar niekur nepublikuota archyvinė medžiaga.

■ **Birštono muziejuje** nuo balandžio 8 d. iki birželio 8 d. veikė Vytauto Didžiojo Karo muziejaus kilnojamoji paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Etmonai“ skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

► Nuo balandžio 15 d. iki balandžio 30 d. dailininkės Aušros Deltuvienės kūrybinių darbų paroda „Gelmėje“. Parodoje dailininkė pristatė savo tapytus darbus ant šilko ir keramiką.

► Gegužės 9 d. vyko edukacija „Europos diena muziejuje“. Buvo klausomasi Europos himno, raktinėje užduotyje dalyviai atrinko Europos šalių vėliavas ir pavadinimus.

► Nuo birželio 7 d. tęsėsi Birštono meno mokyklos suaugusiųjų dailės studijos (vadovas Remigijus Janušaitis) tapybos darbų paroda „Mes – iš Birštono“.

► Birželio 12 d. – birželio 30 d. veikė Birštono meno mokyklos dizaino studijos (vadovė Vilma Krasauskienė) kūrybinių darbų paroda „Mes – iš Birštono“. Paroda buvo skirta Birštono miesto šventei, joje buvo eksponuojami įvairiausi suvenyrai, pagaminti įvairiomis technikomis.

► Nuo birželio 12 d. eksponuoti Birštono gimnazijos moksleivių medžio raižiniai.

► Nuo birželio 27 d. – buvusio ilgamečio Birštono muziejaus vyr. fondų saugotojo Juozo Šleikaus knygos „Birštono muziejus“ pristatymas.

► Muziejaus padalinyje **Birštono sakraliniame muziejuje** balandžio mėnesį vyko 21 edukacinis užsiėmimas „Marginkime velykinius mergučius drauge“, kuriuos vedė muziejinkė R. Zajančauskienė ir muziejaus savanorė A. Danulevičienė.

► Nuo balandžio 8 iki birželio 10 d. veikė tautodailininkės O. Pusvaškytės grafikos paroda. Eksponuoti septyni grafikos darbai, kuriuose pavaizduoti įvairūs šventieji, Švč. M. Marijos Sopulingosios siužetai

► Nuo balandžio 8 d. iki gegužės 3 d. veikė Birštono meno mokyklos Dizaino studijos ir Birštono lopšelio darželio „Vyturėlis“ velykinė kūrybos darbų paroda

► Balandžio mėn. muziejaus kilnojamoji paroda „Dievo tarnas Teofilus Matulionis (1873-1962)“ buvo eksponuojama Semeliškių Šv. Lauryno bažnyčioje.

► Balandžio 26 d. meno istorikė dr. J. Zabulytė skaitė paskaitą „Lietuvos medinių kryžių formos tarptautiniame kontekste“, kurioje supažindino klausytojus su medinių kryžių formų tipais ir jų variantais, atskleidė regioninius savitumus. Buvo palyginti Lietuvos kryžiai su kitų šalių pavyzdžiais, išskiriami tarptautiniai ir tik Lietuvai būdingi struktūros bei dekoru bruožai.

► Gegužės 17 d. Muziejinkų diena buvo skirta ikonų tapymo akcija muziejuje. Dailininkė M. Osuchovska muziejuje tapė ikoną „Šv. Lukas tapo Švč. M. Mariją“. Muziejaus bičiuliai buvo pakviesti pabendrauti su dailininke M. Osuchovska prie kavos puodelio. Dailininkė tęsė ikonos tapymą iki birželio 8 d., kurio metu vyko ikonų tapymo edukacija.

► Gegužės 23 d. dr. H.Šabasevičius skaitė paskaitą „Dailininkės moterys XVII-XIX a.“

► Birželio 5 d. ikonų tapytoja A. Mickutė skaitė paskaitą „Ikonų meno istorija“.

► Birželio 12 d. A. Kmieliausko kūrybos parodos „Nuo ekslibriso iki skulptūros“ atidarymas. Dalyvavo parodos autorius. Dailininko kūrybos kelią apžvelgė dr. N. Garkauskaitė. Pasisakė dailininko mokytojas P. Kazlauskas ir kiti artimai bendravę su dailininku jaunystės dienomis bičiuliai.

■ **Biržų krašto muziejuje „Sėla“** balandžio 22 d. atidaryta Biržų dailės grupės „8+“ narių fotografijų paroda.

Šešių autorių: Gražinos Petronytės – Visockienės, Sandros Suka-revičiūtės, Egilo Skujos, Irenos Vegienės, Sonatos Vasiliūtės-Čepukėnienės ir Vidmanto Jažausko meninėse fotografijose atsiskleidžia vis kitoks požiūris į Biržų peizažą, istoriją. Todėl paroda pavadinta „Apie Biržus savaip“. Naudodami fotografinės raiškos priemones dailininkai pasakoja apie savo gyvenimą čia, kviečia iš naujo atrasti gerai pažįstamus vaizdus, pažvelgti į juos su šypsena. Savo darbuose dailininkai bandė jungti fotografiją su keramika, grafika, koliažu ir poezija.

► Gegužės 16 d. muziejuje vyko penktoji „Naktis muziejuje“. Neakantriai biržiečių laukiamas renginys šį kartą buvo skirtas skaičių magijai ir Lietuvos tūkstantmečiui. Fantazija trykštantys „Sėlos“ muziejinkai ir jų draugai pasistengė nustebinti susirinkusius ir be vargo žiūrovus pavertę aktyviais dalyviais.

► Gegužės 19 d. muziejuje buvo atidaryta vilnietės Jūratės Jasevičienės autorinių lėlių paroda „Meilė pagal Jūrą“, skirta Tarptautinei vaikų gynimo dienai. Šia paroda buvo pradėtas antrasis projekto

„Meilė“ etapas. Jūratės lėlės vertinamos ne tik mūsų krašte, jomis žavisi užsienio kolekcininkai ir išskirtinės Jūratės kūrybos gerbėjai.

► Birželio 10 – 20 dienomis muziejuje veikė neįgaliųjų fotomenininkų paroda. Tai fonuotraukos, kurias neįgalieji fotomenininkai padarė 2008 metais rugsėjo mėnesį Nidoje vykusio plenero metu. Parodoje 14 autorių iš visos Lietuvos nuotraukos, kuriose gamtos vaizdai, žuvėdrų skrydžiai, augalai, voratinkliai...

► Muziejaus filiale **Vabalninko muziejuje** birželio mėnesį veikė tautodailininkės Genovaitės Vilnonienės – Mikalajūnienės „Netradicinių darbų paroda“.

■ **Jonavos krašto muziejuje** balandžio 1-17 d. surengta Neries pagrindinės mokyklos moksleivių pieštų verbų paroda. Parodos kuratorė – Inga Bykova.

► Balandžio 1-17 d. muziejuje veikė tapybos, karpinių ir šiaudinių sodų paroda „Pavasario spalvų gama“, skirta šv. Velykoms. Parodos kuratorė Inga Bykova.

► Balandžio 7 d. muziejuje organizuotas seminaras rajono mokyklų kraštotyros būrelių ir muziejų vadovams „Giminės genealoginio medžio sudarymas“. Pranešimą skaitė Feliksa Žentelienė.

► Balandžio 17 d. vyko vakaras „Žmonės kaip paukščiai“. Tai jau pradėtų susitikimų ciklas. Šį kartą jubiliejų proga pagerbtos krašto muziejaus direktorė Regina Karaliūnienė, „Žemynos“ choro ilgametė dainininkė Aldona Petronienė, Neries pagrindinės mokyklos pedagogė Zofija Sadlauskienė.

► Balandžio 23 d. muziejaus padalinyje – **Samulevičių sodyboje** muziejinkai surengė Jurginių šventę R. Samulevičiaus pagrindinės mokyklos septintokams.

► Gegužės 13 d. krašto muziejus pristatė Sekminių šventės tradicijas ir papročius Senamiesčio gimnazijos svečiams – Turkijos ir Austrijos moksleiviams ir mokytojams.

► Gegužės 15 d. vyko šventinė konferencija „20 istorijos laiptų“, skirta muziejaus 20-ties metų jubiliejui. Pranešimą skaitė muziejaus direktorė Regina Karaliūnienė. Su profesine švente ir 20-ties metų jubiliejumi muziejinkus sveikino rajono savivaldybės atstovai, švietimo ir kultūros įstaigos, bičiuliai.

► Gegužės 16 d. muziejaus Dailės skyriuje atidaryta dailininko Jono Petronio personalinė kūrybos darbų paroda „Žmogaus ir gamtos grožio palytėtas“. Joje eksponuota per 40 autorius darbų.

► Gegužės 16 d. pirmąją parodą „Sielų pasauliai“ surengė kaudietės: tapytoja Jovita Glemžaitė-Matuzienė (gobelenai) ir keramikė Virginija Laužadienė. Parodos kuratorė – Inga Bykova.

► Gegužės 16-17 d., Tarptautinę muziejų naktį muziejinkai ir svečiai pabuvojo Anatolijaus Malevskio ir Survilų kaimo turizmo sodybose, pagerbė rajono žymių žmonių atminimą Ramybės skvere. Ekskursiją „Po žvaigždėtų nakties dangumi“ vedė krašto muziejaus direktorė Regina Karaliūnienė.

► Gegužės 26 d. muziejus pristatė Sekminių tradicijas ir papročius Žemių vidurinės mokyklos tarptautinio Comenius projekto „Ekologinė ekspedicija“ 3-ajame Lenkijos, Slovėnijos, Rumunijos, Bulgarijos, Turkijos partnerių susitikime (Samulevičių sodyboje).

► Birželio 19 d. įvyko Lietuvos genocido aukų muziejaus parodos „Smurto kronika: Lietuva 1939-1941 metais“ atidarymas. Apie tremties dalį atsiminimais dalijosi LPKTS Jonavos skyriaus pirmininkė Veronika Gabužienė, kiti to paties likimo tremtiniai.

► Birželio 20 d. Joninių šventėje Kulvos seniūnijos bendruomenei pristatyti gyvieji amatai.

► Birželio 23 d. muziejinkai pristatė gyvuosius amatus miesto Joninių šventėje.

► Birželio 24 d. **Tautodailės amatų centre**, Šveicarijos kaime atidaryta nauja ekspozicija, skirta Dumsių seniūnijos istorijai. Šventėje dalyvavo Dumsių bendruomenės pirmininkas Juozas Jokimas, seniūnas Algirdas Paplonskis, miestelio gyventojai, svečiai. Ekspoziciją parengė muziejaus direktorė Regina Karaliūnienė.

► Birželio 26 d. krašto muziejuje atidaryta tautodailininkės Genutės Malinauskaitės kūrybos darbų paroda „Kailių grožio suvilota“, skirta jos 70-mečio jubiliejui. Jubiliatę sveikino ir tolesnės kūrybinės sėkmės linkėjo rajono Šveitimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Vitalija Jagelavičienė, R. Samulevičiaus pagrindinės mokyklos bendruomenė, draugai.

■ **Kelmės krašto muziejuje** balandžio 2 d. vyko Italijos ir Edvardo Stankų naujos knygos vaikams „Seniai seniai, kai mūsų dar nebuvo“ pristatymas. Knyga iliustruota Kelmės krašto muziejuje eksponuojamų etnografinių daiktų nuotraukomis.

► Balandžio 4 d. muziejuje atidaryta Algirdo Petrulio tapybos darbų paroda. Projektas „Menas senuosiuose Lietuvos dvaruose“.

► Balandžio 7 d. muziejuje svečiasiesiems Kelmės ir Rokiškio rajonų mokyklų direktoriams buvo pristatyta naujai parengta edukacinė programa „Kelmės dvaro istorijos“. Programos vykdymo partneriai – Kelmės meno mokykla.

► Balandžio 17 d. muziejus atsiliepė į akciją „Darom 2009“. Akcijoje dalyvavo Kelmės „Kražantės“, „Kulverstuko“ ir „Ažuoliuko“ mokyklų moksleiviai, kurie rinko šiukšles Kelmės dvaro teritorijoje.

► Balandžio 22 d. muziejuje vyko viktorina „Pažinkime gimtąjį rajoną“, skirta Kelmės miesto 525 metų ir Lietuvos tūkstantmečio jubiliejui. Viktoriną surengė Kelmės krašto muziejus ir rajono Savivaldybės Švietimo skyrius. Pirmąją vietą iškovojo Kelmės J. Graičiūno gimnazijos komanda. Antra liko Kelmės „Aukuro“, trečia – Šaukėnų Vlodo Pūtvio-Putvinskio vidurinė mokykla. Vos puse balo nuo šaukėnškių atsiliko Kražių gimnazijos komanda.

► Balandžio 25 d. muziejuje atidaryta devintojo rajono moksleivių darbų paroda „Dovana Kelmės 525-mečiui“. Visi dalyviai, apžiūrėję parodą, galėjo dalyvauti amatų dienoje.

► Gegužės 6 d. muziejuje buvo atidaryta tarptautinio istorinio projekto „Politiniai įvykiai ir šeimų likimai 1941–2009“ paroda. Projekto organizatoriai „Aukuro“ vidurinė mokykla ir Vokietijos Dermbacho pagrindinė mokykla. Renginio pabaigoje Vokietijos ir Kelmės moksleiviai žaidė indėnų žaidimus.

► Gegužės 13 d. muziejuje vyko piemenėlių šventė. Organizatoriai: Kelmės kultūros centro Jaunimo folkloro skyrius ir Kelmės krašto muziejus. Dalyvavo: vaikų folkloro ansamblis „Verpeliuks“, moksleiviai iš Pakražančio, Kelmės „Aukuro“, „Ažuoliuko“ mokyklų.

► Gegužės 15 d. muziejuje vyko tarptautinio projekto „Europos muziejų naktis“ renginys – „Naktis Kelmės dvare: tarp iliuzijos ir tikrovės“, skirtas Tarptautinei Muziejų dienai paminėti. Renginio partneriai Lietuvos iliuzionistų klubas. Nemokamo renginio programa buvo itin intriguojanti – nuo šokio su smaugliais iki magiškų triukų.

► Gegužės 16 d. atidaryta Nomedos Saukienės tapybos paroda. Projektas „Menas senuosiuose Lietuvos dvaruose“.

► Gegužės 22 d. Kelmės krašto muziejus ir Lietuvos istorijos institutas surengė mokslinę konferenciją „Kelmės istorijos puslapiai“, skirtą Kelmės miesto 525-mečiui paminėti. Joje apžvelgtas Kelmės gyvenimas nuo šešioliktojo amžiaus iki antisovietinio pasipriešinimo 1940-1941 metais.

► Gegužės 22 d. muziejuje vyko ir Kelmės kultūros centro vokalinio ansamblio „Sidabrinė gija“ (vadovė Genovaitė Jokubauskienė) romansų muzikos vakaras „Išėjai man sudie nepasakęs“.

► Birželio 20 d. muziejuje organizuota 1954 m. abiturientų laidos susitikimo popietė.

► Birželio 30 d. Šaukėnuose buvo filmuojamas teatralizuotas videofilmas „Šaukėnų senovinis turgus ir papročiai“. Scenarijaus autorė Šaukėnų kraštotyros muziejaus muziejinkė Elena Burdulienė.

► Birželio 28 d. Kelmės dvare vyko Tytuvėnų festivalio renginys, kamerinės muzikos koncertas. Dalyvavo: Sigutė Stonytė (sopranas) ir Jurgis Karnavičius (fortepijonas).

■ **Kėdainių krašto muziejuje** gegužės 7 d. atidaryta Vytauto Didžiojo karo muziejaus paroda „Saugojam valdovus ir karininkų garbę“. Eksponuoti XVI-XXI a. kertamieji ir duriamieji ginklai.

► Muziejaus padalinyje **Daugiakultūriame centre** balandžio 7 d. vyko kamerinės muzikos koncertas. Atlikėjai: Rimantas Armonas (violončelė), Džeronas Reulingas (Jeroen Reuling) (violončelė, Olandija), Irena Uss (fortepijonas). Programoje skambėjo: R. Šumano (R. Shumann), M. Redžerio (M. Reger), G. F. Hendelio (G. F. Haendel) kūriniai.

► Balandžio 8-9 d. Daugiakultūrio centro ir Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos iniciatyva vyko seminaras „Tolerancijos ugdymo centrų veikla įgyvendinant Švietimo apie Totalitarinius režimus programą“.

► Balandžio 17 d. Kėdainių šviesiosios gimnazijos foto studijos narių fotografijų parodos atidarymas.

► Balandžio 22 d. vyko Kėdainių muzikos ir Jonavos meno mokyklų fortelijono skyriaus mokinių koncertas „Pavasario melodijos“

► Balandžio 23 d. buvo pristatytas Kėdainių socialinio centro kapelos „Papartis“ koncertas.

► Balandžio 24 d. vyko Kazimiero Jakučio – Pagulbio dainuojamosios poezijos koncertas „Aš tą kraštą seniai bemačiau“.

► Balandžio 29 d. Kėdainių moterų klubo organizuotas koncertas, skirtas Motinos dienai. Atlikėjai: Rasa Juzukonytė, Laima Žilytė ir Eleonora Taškinaitė (fortepijonas)

► Balandžio 30 d. Mariaus Jovaišos fotoalbumo „Neregėta Lietuva“ pristatymas.

► Gegužės 6 d. vyko Rimos Petrilevičienė knygos „Tokia jau aš esu“ pristatymas.

► Gegužės 8 d. vyko Kauno kolegijos J. Vienožinskio menų fakulteto studentų ir dėstytojų kūrybinių darbų parodos „Menų kubas 2“ atidarymas.

► Gegužės 21 d. vyko retro ansamblio „Anzelmutės“ koncertas.

► Gegužės 26 d. vyko Kėdainių kultūros centro kamerinio choro „Ave musica“ koncertas.

► Gegužės 29 d. buvo Kėdainių rajono mokinių dailės brandos egzamino kūrybinių darbų parodos „Kviečiu į dailės pamoką“ atidarymas.

► Birželio 10 d. vyko renginys, skirtas Gedulo ir Vilties dienai „O taip norėjosi gyvent...“ Organizatoriai: Daugiakultūris centras ir Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Kėdainių skyrius.

► Birželio 12 d. vyko Lenkų kultūros dienų renginiai: parodos „Judaika liaudies mene“ iš profesoriaus Mariano Pokropiako (Lenkija) kolekcijos, atidarymas ir literatų susitikimas.

► Birželio 26 d. vyko Gardino srities (Baltarusija) liaudies dainos ansamblio „Slavianočka“ koncertas.

► Muziejaus padalinyje **Juozo Paukštelio namuose** balandžio mėnesį vyko moksleivių foto darbų paroda „Dvi pėdos smėlyje“.

► Balandžio mėnesį atidaryta tarpukario Lietuvos daiktų paroda „Nesena istorija“.

► Gegužės mėn. veikė moksleivių fotografijų paroda „Šešėliai“.

► Gegužės mėnesį vyko pažintinės istorinės pamokos vyresnio mokyklinio amžiaus moksleiviams „Miestietiškos buities atspindžiai tarpukario Lietuvoje. Pastatų eksterjero ir interjero ypatumai. Tarpukario Lietuvos buitis“.

■ **Kretingos muziejuje** balandžio 2 d. atidaryta velykinė paroda „Jau saulelė vėl atkrodama budina svieta...“

► Balandžio 7 d. Baltojoje salėje įvyko kamerinės muzikos koncertas „Pavasario gaida“.

► Balandžio 10 d. Kretingos muziejuje atidaryta Žemaitijos zonos florisčių velykinės puokštės paroda „Sielos atgaiva“. Parodoje eksponuotos 52 pavasariinių gėlių kompozicijos. Jų autorės – kretingiškės florisčės Ž. Mikaitė, Ž. Midverienė, R. Klimašauskienė, J. Kiškienė, J. Petrauskienė, palangiškė L. Šulinskienė, mažeikiškės D. Pociuvienė, R. Skališienė, skuodiškės E. Urniežienė, I. Gadeikienė bei projekte „Šiuolaikinės Velykos. Interjero puošimas“ dalyvaujantys Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokyklos F-6 grupės floristai, vadovaujami profesijos mokytojos N. Žuipkienės.

Parodą atidariusi muziejaus direktorė V. Kanapkienė pasidžiaugė dalyvių profesionalumu, kūrybingumu ir išmone pasižyminčiomis velykinėmis gėlių kompozicijomis, papuošusiomis muziejų prieš didžiąją metų šventę – Velykas. Visoms parodos dalyvėms buvo įteikti Kretingos muziejaus Padėkos raštai.

► Balandžio 22 d. atidaryta paroda „Iš auksinio šiaudų ir karklo vytelės“. Paroda parengta iš taudailininkų pynėjų dalios Jonuškienės, Adomo Stoncelio, Juozo Lingio ir muziejaus fonduose saugomų pintų eksponatų.

► Gegužės 7 d. muziejaus dvaro parke organizuota akcija – projektas „Diemedžiu žydėsiu“.

Kad ir koks bebūtų sunkus laikmetis, pačia didžiausia vertybe išlieka gimtinė, jos grožis, tradicijos, papročiai ir svarbiausia – Žmogus. Kiekvienas iš mūsų esame kūrėjas, kiekvienas turime savyje mažą stebuklą – nepaisant nepriteklių, negandų išlikti savimi, eiti per gyvenimą paliekant ženklus: užaugintus ir gražiai išauklėtus vaikus, pasodintą medį, gerus darbus, įprasminančius mūsų tėvų ir prosenėlių tradicijas, taip pat viltį – visada sugrįžti į gimtinę prie savojo vaikystės slenksčio...

Minint Lietuvos tūkstantmečio vardo ir Kretingos miesto savivaldos 400-ąsias metines, Kretingos muziejus paskelbė medelių ir dekoratyvinių krūmų sodinimo akciją naujai pradedamoje kraštiečių alėjoje „Diemedžiu žydėsiu...“. Į šią akciją atsiliepė ir įsijungė kretingiškiai, dovanodami įvairius augalus. Klubas „Harmonija“ (vadovė Virginija Urnienė) padovanojo alyvų ir jazminų sodinukų, tautodailininkė Laimutė Grigaitienė migdolų, Kretingos miškų urėdija (urėdas Antanas Baranauskas) veigelių, radastų, alyvų jazminų, raudonlapių ažuolų, UAB „Vudva“ (direktorius Edmundas Valantiejus) kuoliukų medelių sutvirtinimui

Akcijos metu žymieji iš mūsų rajono kilę žmonės ne tik įprasmino save, bet ir prisidėjo prie šimtmečius menančio dvaro parko atnaujinimo.

► Gegužės 8 d. įvyko Kretingos meno mokyklos styginių instrumentų skyriaus mokinių koncertas „Pavasario smuikas“.

► Gegužės 13 d. muziejuje vyko renginys „Mildų suėjimas“, skirtas Meilės deivės Mildos dienai pažymėti.

► Gegužės 20 d. atidaryta gintaro darbų paroda „Gintaro lašely – Lietuva“.

► Gegužės 20 d. atidaryta meninės fotografijos paroda „Smėlio legenda“. Autorius – klaipėdietiš fotomenininkas Vytautas Karaciejus.

► Gegužės 31 d. Žiemos sode vyko Šilutės muzikos mokyklos moksleivių ir mokytojų koncertas „Šventinė dvaro muzika“.

► Birželio 5 d. muziejaus ekspozicinėje salėje „Žemaičių troba“ įvyko žemaičių literatų pavakarė „Prabėls tau i šėrdi ožborontes žuodes“.

► Birželio 10 d. muziejaus Baltojoje salėje buvo pristatyta V. Kochanskytės autorinė interpretacija „Gyvenimas – kaip graži kelionė“.

► Birželio 10 d. muziejuje vyko grožio kūrėjų šventė „Vienintelė tokia“. Pokalbį „Kaip prisiskauti keturias laumes“ pradėjo garsi Lietuvos žolininkė-ragana Adelė Karaliūnaitė. Apie savo kūrybą kaip gyvenimo stilių kalbėjo dizainerė Aušra Juknevičienė. Savo profesiją – kosmetiką ir hobį – fotografijos bei karolių parodą gausiam renginio dalyvių būriui pristatė kosmetologė Žita Butkienė. Aktorė Virginija Kochanskytė šiam renginiui paskyrė odę „Vienintelei tokiai“.

► Birželio 10 d. muziejuje atidaryta paroda „Rūbai, puošalai, mandalos“. Autorė – dizainerė Aušra Juknevičienė.

► Birželio 11 d. muziejuje vyko mokslinė konferencija „Kretingos miesto savivaldai 400“, skirta Lietuvos tūkstantmečio ir Kretingos miesto savivaldos 400-ųjų metų minėjimui.

Pagrindinį pranešimą „Kretingos miesto savivaldos įkūrėjas Jonas Karolis Chodkevičius“ perskaitė Genutė Kirkienė, Vilniaus universiteto Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedros lektorė. Be to, konferencijos dalyviai iš klausė pranešimus: „Magdeburgo teisė ir Kretinga XVI–XVIII a.“, „Kretingos miesto heraldika“, „Kretinga Lietuvos pranciškonų istorijoje“, „Ignotas Jokūbas Masalskis“. Lektoriai – Lietuvos istorijos instituto moksliniai darbuotojai. Konferencijos organizatorius muziejaus Istorijos skyriaus vedėjas Julius Kanarskas perskaitė pranešimą „Kretingos miesto savivalda XIX–XX a.“

► Birželio 11 d. atidaryta paroda „Kretingos miesto savivaldai 400“.

► Birželio 11 d. muziejuje vyko renginys – minėjimas „Odė Jonui Karoliui Chodkevičiui“, skirtas Lietuvos tūkstantmečio ir Kretingos miesto savivaldos 400-osioms metinėms pažymėti.

► Birželio 12 d. atidaryta tapybos darbų paroda „Gimtinės peizažai“. Autorius – Edvardas Tadeušas Stalmokas.

► Birželio 12 d. Žiemos sode vyko Šakių muzikos mokyklos fortepijono klasės moksleivių koncertas „Dvarų muzika“.

► Birželio 12 d. atidaryta paroda iš muziejaus fondų „Kretingos rajono kryždirbystės tradicija“.

► Birželio 19 d. muziejaus Baltojoje salėje vyko trečiasis aukcionas – projektas „Atkurkime kartu Kretingos dvaro parko fontanus“.

■ **Kupiškio etnografijos muziejus** gegužės 22 d. popietę organizavo neeilinį renginį, kuris vyko Kupiškio viešosios bibliotekos parodų salėje. Pristatyta Kazio Šimonio knyga „Istoriniai ir etnografiniai užrašai“, kurią sudarė poetas ir rašytojas Robertas Keturakis. Renginys prasidėjo smuikininkių Astos Petronienės ir Gytės Jakubkaitės duetu. Muziejaus direktorė sakė, kad šiuo renginiu siekiama visuomenei dar kartą pristatyti Kazį Šimonį ir jo palikimą. Ta proga atvyko svečiai – Kazio Šimonio paramos fondo direktorius Juozas Sagatauskas, Pasaulio lietuvių bendruomenės direktorius Vladas Kubilius, menotyrininkės Nijolė Tumėnienė, Danutė Jadzinskienė, anūkė Rūta Šimonytė – Mikučionienė.

Svečiai kalbėjo, kad K. Šimonis pasižymėjo ir kaip literatas. Naujaisiu leidinyje pateikiamos jo mintys apie kūrybą. Tai – raktas norint ją suprasti. – „Kuo daugiau laiko prabėga, tuo K. Šimonis at-

rodo vertingesnis“, – sakė N. Tumėnienė ir kvietė įsigilinti į jo kūrybą ir gyvenimo nuostatas.

► Muziejaus padalinėje **Adomo Petrausko sodyboje-muziejuje** nuo balandžio 24 d. iki gegužės 30 d. buvo eksponuojami tautodailininkės Renės Sriubiškienės tapybos darbų paroda, skirta Motinos dienai. Parodoje lankytojai pamatė įvairia technika nutapytus lietuviško kaimo vaizdus, jūros ir gamtos peizažus. Tautodailininkės kūryboje svarbiausią vietą užima gėlių tematika. Pastele numatytos gėlės išsiskiria savo spalvine gama, subtilumu, fantazija.

Parodos pristatymas vyko balandžio 24 d. Renginio metu Uoginių kaimo bendruomenės pirmininkė Zita Kaušakienė, Kupiškio seniūnijos seniūnas Julius Semėnas padėkos raštus įteikė motinoms, kurios užaugino daugiau kaip keturis vaikus. Šventėje koncertavo Kupiškio rajono Subačiaus gimnazijos folkloro ansamblis „Kumponiukas“ (vadovė Vilma Aleknienė).

► Gegužės 16 d. muziejuje pristatyta Salamiesčio gyventojos Danutės Palaimienės darbų paroda „Sodai“ (sodai pinti iš šiaudelių). Jos metu sodų pynėja papasakojo, kad šį gana retą amatą perėmė iš motinos. Pradėjo nuo paprastos saulutės. Šiandien pynėjos kolekciroje kelios dešimtys iš šiaudų pintų sodų.

► Praeitės dvasia alsuojančioje Adomo Petrausko sodyboje nuo birželio 1 d. iki liepos 1 d. buvo pristatoma keliaujanti Biržų rajono dailininkų paroda „Šventė“. Pavadinimas susietas su parodos plakatu, kuriam parinkta Raimondo Galiūno „Šventės“ reprodukcija. Ekspozicija supažindino su vienais įdomiausių šių dienų menininkų darbais. Šiuolaikinei lietuvių grafikai čia atstovavo Lida Dubauskienė, Eglė Kuckaitė ir Augustinas Virgilijus Burba, tapybai – Vitalis Čepkauskas, Raimondas Gailiūnas, Ramūnas Grikevičius, Vidmantas Jažauskas, Artūras Stančikas, Osvaldas Juška, fotografijai – Mindaugas Leskauskas ir Remigijus Treigys.

Parodos rengėjų tikslas – kuo plačiau pristatyti profesionaliąją šalies dailę Biržų, Kėdainių, Kupiškio, Pasvalio ir kitų miestų erdvėse.

► Birželio 12 d. A. Petrausko sodyboje-muziejuje ilgai netilo šurmulys. Rinkosi svečiai ir dalyviai į parodą – seminarą „Aukštaitijos juostos“. Renginys prasidėjo nuo parodos pristatymo. Ji tikrai vertinga – 57 įvairaus atlikimo aukštaitiškos juostos, nuaustos tautodailininkės Onos Vilienės ir jos sūnaus Gvido Vilio, atvežtos iš Utenos, Rokiškio krašto, Nalšios muziejų. Džiugina tai, kad parodoje puikavosi ir jaunųjų audėjų iš Kupiškio Povilo Matulionio pagrindinės mokyklos bei Subačiaus gimnazijos mergaičių bandymai – pirmosios juostos. Tai projektinis darbas, kurį renginio pradžioje pristatė muziejaus specialistė K. Varnauskaitė. Bendras projekto tikslas – vykdyti Aukštaitijos regiono juostų sklaidą, atkurti seserų Glemžaičių surinktas juostas, kurios yra Kupiškio etnografijos muziejuje. Teorinėje seminario dalyje lektorės Kupiškio kultūros centro folkloristė A. Pustovaitienė, „Nalšios“ muziejaus specialistė Inga Nenienė susirinkusiuosius supažindino su juostų reikšme žmogui, audimo, pynimo būdais, ornamentika.

► Muziejaus padalinėje **Veronikos Šleivytytės paveikslų galerijoje** nuo 2009 balandžio 1 d. iki gegužės 30 d. veikė edukacinių projektų „Aukštaitijos regionų krepšiai“ ir „Mokinių akimis gimtojo krašto praeitis – audimo paslaptys“ fotografijų ir kūrybos darbų paroda. Fotonuotraukose užfiksuota kaip Subačiaus gimnazijos, Kupiškio Povilo Matulionio ir Salamiesčio pagrindinių mokyklų mokiniai mokėsi pinti krepšius ir austi nuometą. Šalia foto nuotraukų – nupiešti krepšiai, išausti du nuometai.

► Balandžio 24 d. į galeriją rinkosi Antašavos krašto kaimų bendruomenių gyventojai, Antašavos pagrindinės mokyklos mokiniai

ir mokytojai švęsti Jurginių šventės. Buvo prisimintos pagoniškos Lietuvos šventės Jorė ir Jūrė. Specialistė Irena Paulina Dlutskienė mokiniams papasakojo apie Jurginių dienos reikšmę, papročius. Renginio dalyviai dalyvavo apeiginės duonos aukojime ir ritualiniame valgyme.

► Nuo gegužės 1 d. iki birželio 15 d. galerijoje lankytojai galėjo susipažinti su Kupiškio rajono Virbališkių kaimo gyventojų, buvusio trenerio, sunkumų kilnojimo čempiono Jono Tautvilio Leikaus surinkta sportinių apdovanojimų – ženklukų ir medalių kolekcija. nuo birželio 1 d. galerijoje buvo pristatomi nuolatinių dailininkės Veronikos Šleivyčės paveikslų galerijos lankytojų – Antašavos pagrindinės mokyklos mokinių parengta projektinių, įvairia technika sukurtų darbų paroda „Vasaros žiedai“.

► Muziejaus padalinyje **Laukminiškių kaimo muziejuje** nuo balandžio 1 d. iki gegužės 30 d. lankytojai galėjo susipažinti su Reginos Kuprinskienės nėrinų paroda. Joje eksponuoti vašeliu iš linijinių ir medvilninių siūlų nerti darbai: staltiesės, takeliai, pagalvėlės, suknelės, liemenės, nėriniais puošti rankšluosčiai.

► Gegužės 21 d. muziejaus specialistė Janina Purnonienė kartu su Virbališkių bibliotekos darbuotojomis kaimo bendruomenę pakvietė į tarmiškų skaitymų popietę „Pavasario linksmos dėnalos“. Visi kalbėjo tarmiškai, o kas taip nemokėjo – bandė išmokyti. Apjungti Uršilės Tamošiūnienės eilių apie pavasarį posmais, rikiavosi į eilę šventės dalyviai: Kupiškio muzikos mokyklos mergaičių trio (vad. R. Stankevičienė), kanklininkės (vad. D. Boiverienė), Kupiškio vaikų lopšelio – darželio „Obelėlė“ pasakotojos (vad. V. Vaitiekūnaitė ir Vaidelienė), Virbališkių pradinės mokyklos porintojos (vad. K. Šimkūnienė), bibliotekos skaitytoja V. Rybakovienė, buvusi mokyklos direktorė K. D. Sokienė, Kupiškio etnografijos muziejaus direktorė V. Aleknienė, Kupiškio viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja L. Matiukaitė. Renginio dalyviai taip pat aplankė knygų parodą „Kupiškėnų gyvenimo viešėlių užrašai“, pasirašė bibliotekoje esančioje knygoje „Tūkstantis žodžių – Lietuvai“.

► Muziejaus specialistė J. Purnonienė neužmiršta ir šiame karšte gyvenusių bei audimo amatą puoselėjusių audėjų. Senovinio kaimo trobos seklyčioje nuo birželio 1 d. eksponuota audėjos Elvyros Bardžiukienės išaustos lovatiesės, rankdarbiai, staltiesės. Tautodailininkės austus darbus puošia vienspalviais lininiais ir lauko augalais dažytų spalvų siūlais išausti Aukštaitijos kraštui būdingi raštai.

■ **Lazdijų krašto muziejus** balandžio 29 d., gegužės 4, 13 d., birželio 2 d. organizavo edukacinius užsiėmimus „Žvakių liejimas“.

► Birželio 10-11 d. suorganizuota edukacinė išvyka „Nuo piliakalnio iki piliakalnio“.

► Birželio 28 d. suorganizuotas susitikimas su Seinų kultūros centru „Paribys“. Taip pat surengta edukacinė išvyka „Nuo piliakalnio iki piliakalnio“.

► Muziejaus padalinyje **Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejuje** balandžio mėnesį surengta ekspedicija Kapčiamiesčio miestelyje, kurios metu surinkta medžiaga apie senąsias Velykų tradicijas ir surinkta tradicinių margučių kolekcija.

► Balandžio 7, 8, 9 d. muziejuje vyko edukacinės programos „Marginkime velykinį margutį“.

► Balandžio 14 d. buvo atidaryta pradinė klasių moksleivių piešinių paroda „Kepurę laikau, margučių prašau“. Vyko margučių ridenimo šventė „Vaikučių velykėlės“.

► Balandžio 17 d. atidaryta paroda apie Kapčiamiesčio miestelį ir jame gimusius žymius žmones.

► Gegužės 1 d. muziejuje atidaryta moksleivių darbėlių paroda „Gražiausias atvirukas mamai“.

► Gegužės 5, 12 d. muziejuje organizuoti edukaciniai užsiėmimai „Popieriaus karpiniai“.

► Gegužės 19 d. vyko renginys, skirtas Tarptautinei muziejų dienai „Muziejaus – švietimo ir kultūros įstaiga“.

► Gegužės 20 d. vyko edukacinis užsiėmimas „Ką pasakoja Veronikos melodijos“.

► Birželio 4 d. muziejuje vyko edukacinis užsiėmimas „Popieriaus karpiniai“.

► Birželio 5 d. muziejuje surengta vaikų pagamintų atvirukų paroda „Brangiausia žmogui – tėčiui“.

► Muziejaus padalinyje **Veisiejų krašto muziejuje** gegužės 2 d. surengta vestuvinių fotografijų paroda „Pats laimingiausias žingsnis mamos ir tėčio link“, skirta motinos, šeimos ir tėvo dienoms.

► Gegužės 15 d. muziejuje surengta etnografinė vakaronė „Šeimos rate – draugų būryje“.

► Birželio 9 d. atidaryta spaudinių ir nuotraukų paroda „Juos trėmė, nes buvo lietuviai“.

► Birželio 26 d. muziejus skulptūrų parkelyje surengė etnografinę vakaronę „Su dainom palydėkim saulė namolio“, skirtą paskutinei ilgiausiai vasaros dienai.

► Muziejaus padalinyje **Etnografinėje Prano dzūko sodyboje** gegužės 15 d. pristatyta bažnytinių rūbų, religinių leidinių bei rožinių ekspozicija.

► Gegužės 23 d. sodyboje surengta popietė „Žaiskime senovinius žaidimus“.

► Muziejaus padalinys **Laisvės kovų muziejus** gegužės 16 d. surengė Kalniškės mūšio 64-ųjų metų minėjimą.

■ **Mažeikių muziejuje** balandžio 9 d. atidarytas UAB „Pramuštgalvis“ organizuotas respublikinis moksleivių darbų konkursas „Kurkime kitaip“.

► Gegužės 12 d. paminėtos kraštiečio, išveivijoje kūrėjo dailininko, muziejaus mecenato Alfonso Dargio 100-sios gimimo metinės. Mažeikių muziejuje atidarytos memorialinė ir retrospektyvinė visą dailininko gyvenimą ir kūrybinį kelią atspindinčios parodos. Dailininko tėviškėje, Reivyčių kaime, atidengta dailininko, kalvio A. Stankaus sukurta memorialinė lenta, skaityti A. Dargio atsiminimai iš vaikystės.

► Gegužės 18 d. – birželio 12 d. veikė Šiaulių universiteto studentės Lauros Daučiūnaitės kūrybinių darbų iš odos paroda „Mini“

► Gegužės 29 d. atidaryta Latvijos skulptorių paroda „Tęsinys“ skirta Mažeikiuose gimusio „Laisvės“ paminklo Rygoje autoriaus Karlio Zalės 120-sioms gimimo metinėms. Savo kūrybą pristatė 30 šiuolaikinių Latvijos skulptorių. Didelė skulptorių dalis dalyvavo ir parodos atidarymo metu.

► Birželio 12 d. atidaryta Mažeikių r. Židikų M. Pečkauskaitės vidurinės mokyklos moksleivių kūrybinių darbų paroda „Tautos istorija spalvų paletėje“, skirta Lietuvos šaulių sąjungos 90-čiui.

► Birželio 14 d. vyko parodos iš muziejaus fondų skirtos Gedulo ir vilties dienos atidarymas.

■ **Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje** gegužės 7 d. buvo atidaryta dienraščio „Vakarų ekspresas“ bei muziejaus parengta fotografijų paroda „Klaipėdos akvarelės“.

Istorinių apybraižų ciklas „Klaipėdos akvarelės“, kuris jau porą metų buvo spausdinamas dienraštyje „Vakarų ekspresas“ bei išvydo šviesą ir knygų pavidalu – taip pat be aiškių ir ryškių kontūrų. Išlieta

ties, kiek pavyko surankioti. Dalis to „derliaus“ buvo eksponuojama ir šioje parodoje. Ji, kaip ir knyga, – tarsi paminkliukas žmonėms, kurie pokariu Klaipėdą atstatė iš griuvėsių. Paroda muziejuje buvo eksponuojama iki birželio 3 d.

► Gegužės 16 d. muziejus, jau penktą kartą prisidėdamas prie tarptautinės Europos muziejų akcijos „The Night of Museums“, pakvietė klaipėdiečius bei miesto svečius apsilankyti šiai progai skirtuose renginiuose: nuo 10 val. ryto iki 23 val. padalinyje Kalvystės muziejuje vyko renginių ciklas – kalvystės darbų parodos atidarymas; filmo „Procesas“ (apie kalvystę) demonstravimas; konferencija-seminaras „Lietuvos kalvystė tūkstantmetyje“; demonstracinis kalimas muziejaus kalvėje; 13 val. surengtas D. Matulaitės skulptūrų „Dvylika brolių“ ir „Klajojantis ežeras“ sugrįžimas į M. Mažvydo skulptūrų parką. Pačiame Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje (Didžioji Vandens g. 6, Klaipėda) nuo 10 val. ryto iki 23 val. vakaro lankytojai galėjo susipažinti su Klaipėdos miesto praeitimi apžiūrėdami dienraščio „Vakarų ekspresas“ pristatomą parodą „Klaipėdos akvarelės“ bei stebėdami filmą, kaip buvo kuriama dienraščio žurnalistės G. Juodytės knyga „Klaipėdos akvarelės“. Muziejuje buvo galima įsigyti ir pačią knygą. Kitose muziejaus ekspozicinėse salėse buvo demonstruojami filmai apie archeologinius tyrinėjimus Vakarų baltų žemėse bei apie 1923-ųjų metų sukilimą Klaipėdoje. Muziejinkų sudarytų užduočių dėka visi norintieji galėjo „pakeliauti“ po Klaipėdą bei jos apylinkes... nuo akmens amžiaus iki pat sovietmečio! Nuo 10 val. ryto iki 18 val. taip pat buvo galima nemokamai apsilankyti ir Pilies muziejaus (Pilies g. 4, Klaipėda) ekspozicijose. Įėjimas į renginius bei ekspozicijas buvo nemokamas.

► Gegužės 30 d. Klaipėdos m. **Skulptūrų parke**, priklausančiame muziejui, vyko „Poezijos pavasario '09“ skaitymai „Išėjusiems“. Poeziją skaitė Sandra Alksne-Vensko ir Janis Chvoinkis iš Latvijos, Borisas Bartfeldas iš Kaliningrado, Elena Karnauskaitė, Rimantas Kmita, Egidijus Gaidauskas, Agnė Klimavičiūtė, Viktorija Šamrina, Mindaugas Valiukas, Antanas Kairys, Jurgis Viningas (poetinės jungtys – Sondra Simonaitienė).

► Birželio 5 d. muziejuje buvo atidaryta paroda „Karalienė Luizė Rytų Prūsijoje. Tarp caro ir imperatoriaus“. Paroda skirta karaliai Luizai – karaliaus Frydricho Vilhelmo III, 1776-1840 m. valdžiusio Prūsiją, žmonai. Rytprūsių kultūros centro Elingene (Vokietija) parengtą ekspoziciją sudarė 26 standai, lietuvių-vokiečių kalbomis pasakojantys apie svarbiausius karalienės gyvenimo įvykius. Tokio pobūdžio paroda eksponuota uostamiestyje neatsitiktinai. Kai Napoleono kariuomenė buvo užėmusi didžiąją Prūsijos dalį, Klaipėda buvo likęs vienintelis laisvas miestas šiaurės rytuose, į kurį iš Karaliaučiaus per Kuršių neriją karališkoji šeima atvyko 1807 m. sausį ir prabuvo čia iki 1808 m. sausio mėn. Klaipėda tapo laikina Prūsijos karalių rezidencija, lemtingu miestu, sostine, su kuria susiję įvykiai turėjo įtakos ir Europos istorijai. Karalienė Luizė, gyvendama Klaipėdoje, buvo itin gerbiama už gerumą, rūpinimąsi švietimu ir nuoširdžią pagalbą vargstantiems. Parodos atidaryme dalyvavo Rytprūsių kultūros centro Elingene vadovas Wolfgangas Fraibergas (Wolfgang Freyberg), pranešimą skaitė doc. dr. N. Strakauskaitė. Paroda veikė iki birželio 27 d.

■ **Molėtų krašto muziejaus** ekspozicijų salėje kovo 31 – balandžio 17 d. veikė mokinių, mokytojų ir tautodailininkų darbų paroda „Laukiame šv. Velykų!“. Tradicinę parodą, kaip ir kasmet, parengė muziejinkė – etnografe Nijolė Aleinikovienė. Ši paroda – tai edukacinės programos „Velykų kiaušiniai dažymo ir puošimo būdai, sim-

bolika, žaidimai“ dalis. Proginėje, velykinę nuotaiką skleidžiančioje parodėlėje eksponuoti tautodailininkės V. Nagienės megzti velykiniai kiškiai, vištaitės, viščiukai, netradiciniai mokytojos L. Grigelevičienės darbai. Velykinę ekspoziciją Molėtų pagrindinės mokyklos bendruomenės darbai bei mokytojos I. Grininės ir jos mokinių sukurti rankdarbiai. Iš muziejaus rinkinių saugyklos į ekspoziciją atkeliavo tautodailininkės K. Andraitienės vašku marginti margučiai, V. Dirmos sukurta margučiams sudėti Velykų eglutė. Atėjusieji į muziejų dar kartą galėjo pasigrožėti nuolatinėje ekspozicijoje esančiais P. Galaunės premijos laureatės, Molėtų garbės pilietės V. Giedrytės skulptūromis margučiais. Muziejaus biblioteka pasiūlė pasklaidyti tautodailininkės dovanotą knygą „Margučiai. Karpiniai. Tapyba“ – pažintį su ypač daug kruopštumo reikalaujančiu menu, sukurtu tripiame kiaušinio lukšte.

► Balandžio 16 – gegužės 12 d. muziejaus parodų salėje surengta akmens skulptoriaus, medžio drožėjo, tautodailininko Vytauto Biknerio darbų paroda. Dalis skulptūrų, beje, puošiančių miestą, vargiai galėjo būti perkeltos į parodų salę. Pagelbėjo fotomenininkas tautodailininko draugas Jonas Danauskas, nufotografavęs iš akmens, granito, švino nukaltas, iš medžio išdrožtas masyvias skulptūras. Iš arčiau į ne tokio įspūdingo dydžio medžio drožinius, pasigrožėti „dvylikos mėnesių“ šamotinėmis skulptūrėlėmis, kurios, išdrožtos iš ažuolo, į amžiną gamtos ratą yra sustojusios Lėlių kaimo sodyboje, kurioje, išpuoselėtoje savomis rankomis iki tobulybės, tapusioje savotišku muziejumi, su įspūdingo dydžio kaktusų „plantacija“, skulptorius ir tautodailininkas, garsus natūralios medicinos specialistas gyvena. Parodos atidarymo dieną autorių, šventusį gražų jubiliejų – septyniadesimtmečio sukaktį, pristatė muziejaus direktorė apibūdindama šiais žodžiais: „Ko gero, jūsų gyvenimo motto geriausiai atspindi drožinys „Kova“, kuriame pavaizduotas gydytojas, traukiantis ligonį iš mirties gniaužtų...“ Kaip reta, gausiai susirinkus į parodų salę tautodailininko gerbėjams, jauki ir šviesi parodų salė netrukus buvo užpildyta gėlių žiedais, o, ko gero, pati originaliausia dovana, menininkui įteikta nuo Vilniaus oreivių klubo, susižavėjusio V. Biknerio sodyba, – pramoginis skrydis oro balionu virš Lietuvos.

■ **Panevėžio kraštotyros muziejus** gegužės 15 d. organizavo jau tradicine tapusią muziejų naktį. Šįkart šventė vyko po atviru dangumi, pievelėje prie muziejaus. Žiūrovus į praėjusį šimtmetį grąžino tuos laikus menantis vakaro vedėjas, profesionalių atlikėjų muzika, galimybė įsiamžinti fotografijoje XIX a. Moigių namų fone. Jau nieji dailininkai prieš Kraštotyros muziejų ir savo darbus eksponavo ant namo sienos. Muziejaus nakties renginį pajavairino šokių grupės iš Kauno „Ugnies valdovai“ dovanotas įspūdingas ugnies šokis.

► Gegužės 19 d. kraštotyros muziejaus filiale – **Pasipriešinimo sovietinei okupacijai ir Sąjūdžio muziejuje** įvyko miesto ir rajono moksleivių konferencija, skirta Panevėžio išvadavimo 90-mečiui paminėti. Joje dalyvavo per 30 mokinių bei buvusių partizanų. Konferenciją organizavo muziejaus direktorius A. Astramskas.

► Birželio 3 d. kraštotyros muziejaus 3-čio aukšto parodų salėje įvyko telišiško dailininko Romualdo Stasiulio tapybos paroda „Spalvos interpretacija“. Ekspozicijoje buvo per 50 dailės darbų gamtos tematika. Paroda veikė iki birželio 28 dienos. Ją surengti padėjo direktoriaus pavaduotoja V. Venskuvienė ir dailininkas S. Grubliskas.

► Birželio 12 d. kraštotyros muziejaus **Moigio parodų salėje** miesto visuomenei pristatyta paroda „Lietuvos šaulių sąjunga 1919-2009“. Parodos eksponatai iš Panevėžio kraštotyros ir Lietuvos šaulių sąjungos muziejų rinkinių bei asmeninių archyvų. Atidarymo

metu vyko spaudos konferencija. Parodą rengė muziejinkai E. Markuckytė-Vyšniauskienė ir D. Pilkauskas.

■ **Pasvalio krašto muziejuje** balandžio 2 d. buvo pristatyta muziejinko Albino Kazlausko knyga „Laiko niekas nesulaiko“, knygoje surinkta rajono laikraštys „Darbas“ spausdinti jo straipsniai apie rajono žmones bei įvykius. Muziejinkas, istorikas, žurnalistas A. Kazlauskas laikraštys „Darbas“ 12 metų dirbo redaktoriaus pavaduotoju, vėliau žurnalistu. Renginyje kalbėjo Pasvalio rajono savivaldybės mero pavaduotojas Povilas Balčiūnas, žurnalistė, buvusi „Darbo“ redaktorė Stasė Šeštakauskaitė ir dabartinis laikraščio redaktorius Romualdas Stonkus. Prie A. Kazlausko knygos sudarymo daug prisidėjo muziejinkė ir bibliografė Bronislava Lapinskaitė.

► Balandžio 3 d. muziejaus antrajame aukšte buvo atidaryta Lietuvos tautodailininkų sąjungos Pasvalio skyriaus narių kūrybos paroda. Pasvalio rajone tautodailininkų sąjunga vienija 14 menininkų. Į renginį atvyko ir parodos autorius pasveikino Panevėžio tautodailininkų bendrijos pirmininkas Vidas Mažukna. Tautodailininkų kūrinii paroda kiekvienais metais tęsia liaudies tradicijas. Tradicinė Lietuvos tautodailininkų sąjungos Pasvalio skyriaus narių kūrybos paroda rengiama kiekvieną pavasarį, vėliau dalis darbų eksponuojama Panevėžio dailės galerijoje kartu su viso regiono tautodailininkų bendrijos narių kūriniais.

► Balandžio 17 d. muziejuje buvo paminėtos 120-osios literatūros, politikos ir mokslo mėnraščio „Varpas“ įkūrimo metinės bei Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos 105 metų sukaktis. Istoriniame renginyje dalyvavo Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas Juozas Dingelis, legendinis rašytojas, publicistas Vilius Bražėnas, aktorius Tomas Vaisieta. Istorinio renginio pabaigoje visi išėjo į muziejaus kiemą, kur buvo pasodintas Lietuvos tūkstantmečiui skirtas ąžuoliukas.

► Balandžio 24 d. surengta jaunųjų kraštotyrininkų konferencija, skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui. Pranešimus konferencijai atrinko Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius. Tai kraštotyros būrelių ir pavienių mokinių tyrinėjimų medžiaga bei gimnazistų projektiniai darbai. Pasvalio rajono mero pavaduotojas Povilas Balčiūnas už aktyvią kraštotyrinę veiklą ir Šiaurės Lietuvos „Žiemgalos“ draugijos idėjų skleidimą mero padėkos raštus įteikė Vidai Stokienei ir nepailstantiems Pasvalio krašto kultūrininkams, muziejinkams Antanui Stapulioniui ir Albinui Kazlauskui. Pastarasis konferencijos įžangoje pasidalijo mintimis apie kraštotyrą ir davė patarimų jaunesiems kolegoms. Mokiniai iš Pasvalio Lėvens ir Ustukių pagrindinių, Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklų bei Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos pristatė savo kraštotyros darbus: skaitė pranešimus, demonstravo skaidres. Pranešėjai kalbėjo apie Pasvalio krašto dvarų kultūrą, įžymius žmones, senąsias mokyklas, buvo paruoštas informacinis stendas apie Pasvalio rajono mokyklų muziejus.

► Gegužės 4 d. muziejuje buvo paminėtos kunigo monsinjoro Jono Balčiūno pirmosios mirties metinės. Renginio metu koncertavo Pasvalio muzikos mokyklos smuikininkės, mintimis pabūti kartu su monsinjoru pakvietė Pasvalio krašto muziejaus direktorė Vitutė Povilionienė. Monsinjoras muziejui yra padovanojęs daug vertingų eksponatų – ypač vertingas kunigo archyvas. Renginio organizatorė Pasvalio krašto muziejaus muziejinkė Bronislava Lapinskaitė pristatė kunigo knygas. Prisimindami monsinjorą J. Balčiūną Pasvalio bažnyčios dekanas Algis Neverauskas ir rajono mero pavaduotojas Povilas Balčiūnas negailėjo jam šiltų žodžių, apie jo begalinį ener-

gingumą kalbėjo iš Gulbinėnų parapijos kilęs kunigas Lionginas Vaičiulionis. Monsinjoro J. Balčiūno palikimas buvo išdėliotas parodoje, atskleidžiančioje jo asmenybės visapusiškumą.

► Gegužės 10 d. Lietuvos katalikių moterų sąjungos Pasvalio skyriaus draugija surengė atvirukų ir statulėlių šv. Mergelei Marijai „Tau kryžiai, sodybų darželiai, Tau pirmosios gėlės žydės“ parodos atidarymą bei literatūrinę-muzikinę popietę „Būk palaiminta, Motina“.

► Gegužės 12 d. Lietuvos diabeto asociacija ir Pasvalio SCD „Sveikata“ organizavo cukriniu diabetu sergančiųjų savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo mokymus.

► Gegužės 14 d. Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus specialistai kolegoms iš Ukmergės rajono savivaldybės ir švietimo įstaigų vadovams vedė teorinį ir praktinį seminarą „Ugdymo(si) poreikių tenkinimo galimybės“. Pasvalio krašto muziejuje seminarą pradėjo Pasvalio rajono savivaldybės meras Gintautas Gegužinskas, supažindinęs svečius su Pasvalio rajono savivaldybe. Apie muziejaus ekspoziciją švietimo darbuotojams papasakojo muziejinkas Albinas Kazlauskas.

► Gegužės 15 d. Pasvalio krašto muziejus dalyvaudamas tarptautiniame projekte „Muziejų naktis“ pakvietė į stalo žaidimų vakarą. Vakaro organizatoriai – žaidimų klubas iš Vilniaus „Rikio pramogos“ pasvaliečiams skaitė paskaitą apie senuosius žaidimus, kalbėjo apie daugiau nei tūkstantį metų pasaulyje skaičiuojančius žaidimų klubus. Vėliau visi buvo pakviesti patys išbandyti naujausius stalo žaidimus. Šeimos dienos skirtame renginyje iki paryčių maži ir dideli, šeimos ir jaunimas, patyrę stalo žaidimų gerbėjai žaidė stalo žaidimus. Pasvalio krašto muziejus, projekte dalyvaujantis jau treči metai, kiekvienais metais stengiasi savo lankytojams pasiūlyti originalių renginių.

► Gegužės 28 d. atidaryta eksponatų paroda, skirta Tarptautinei vaikų gynimo dienai „Žaislas, su kuriuo užaugau“. Žaislų parodos atidarymą pradėjo lopšelio-darželio „Eglutė“ šokio studijos šokėjai darželinukai. Dauguma parodos žaislų net iš tolo neprilygsta šių dienų žaislams, nuo kurių lūžta parduotuvių lentynos. Su kai kuriomis parodos lėlėmis žaidė kelios kartos – žaislams daugiau kaip penkiasdešimt metų, o senoviniai mediniai vežimėliai skaičiuoja netgi 60 metų.

► Gegužės 29 d. muziejuje buvo atidaryta tradicinė Pasvalio muzikos mokyklos Dailės skyriaus absolventų baigiamųjų darbų paroda. Muziejaus direktorė V. Povilionienė kalbėdama per parodos atidarymą akcentavo, jog ja be pasvaliečių domisi ir miesto svečiai, skambina gida ir teiraujasi, o atvykusieji stebisi aukšto meninio lygio darbais. Parodos atidaryme dalyvavę svečiai – muzikos mokyklos direktorė Nijolė Klimavičienė, Pasvalio r. savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas Kazys Polekas stebėjosi vaikų darbų profesionalumu. Pasvalio muzikos mokyklos dailės skyriaus vadovė keramikė Nerutė Čiukšienė.

Muziejuje vyko susitikimas su Europos parlamento nare dr. Laima Liucija Andrikiene.

► Gegužės 31 d. glaukoma sergančiųjų bendrija „Šviesa“ organizavo susitikimą su Santariškių klinikų akių centro medicinos mokslų daktarėmis – Rasa Bagdoniene, Rasa Sirtautiene bei Pasvalio oftalmologėmis. Programoje buvo nagrinėti naujausi glaukomos bei įvairių akių ligų diagnostikos bei gydymo klausimai.

► Muziejaus padalinyje – **Krinčino Eugenijaus ir Leonardo Matuzevičių memorialiniame muziejuje** birželio 19 d. jau penkioliktą kartą vyko tradicinė poezijos šventė – „Krinčino verdenės“. Šiemet poetų Atminimo sode buvo surengta Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos trečių-ketvirtų klasių mokinių fotografijų paroda. Koncertavo

Pajiešmenių pagrindinės mokyklos vaikų folkloro ansamblis. Memorialinio muziejaus vedėja ir kasmetinio poezijos renginio sumanytoja ir organizatorė Stasė Šeštakauskaitė pakvietė uždegti simbolinį aukurą. Jį uždegė nuolatiniai šventės svečiai – rajono meras Gintautas Gegužinskas, Krinčino seniūnas Remigijus Janušis, docentė Genovaitė Jusaitienė bei Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė. Atminimo sode viešėjo svečiai iš Vilniuje įsikūrusio moters instituto. Poezijos šventėje savo poeziją skaitė gausus būrys jaunųjų poetų, gimnazistų, studentų. Pasvalio literatų klubo „Užuovėja“ pirmininkė Regina Grubinskienė pristatė į poezijos šventę su savo kūryba atvykusius literatus iš Biržų, Kelmės, Panevėžio bei Pasvalio rajono.

Muziejaus vedėja S. Šeštakauskaitė, pasidalijusi prisiminimais apie šviesios atminties poetų šeimą, pateikė ir įdomių statistinių duomenų apie poezijos šventės dalyvius. Poetų Matuzevičių Atminimo sode per penkiolika metų savo poeziją skaitė per pusantro tūkstančio poetų ir literatų.

■ **Raseinių krašto istorijos muziejuje** balandžio pirmąją savaitę, prieš Šv. Velykas vyko edukaciniai užsiėmimai „Kiaušinių marginimas vašku“. Tradiciniais raštais ir priemonėmis dažyti kiaušinių į muziejų atėjo ir jau ne kartą dalyvavę tokioje veikloje, ir dar nebandę. Gražu, kai naują pramogą suranda mama su dukra, močiutė su anūku, pulkelis draugų. Šiomet buvo sulaukta ir mokinių, organizuotai atvykusių pasimokyti tradiciškai marginti kiaušinius. Nė vienas neišėjo nusivylęs.

► Balandžio 8 d. muziejuje vyko velykinių atvirukų parodos – konkurso baigiamasis renginys. Dviejų Raseinių „Kalno“ vidurinės mokyklos pradinė klasių mokytojų organizuotame originaliausio velykinio atviruko konkurse dalyvavo nemažas būrys rajono pradinukų. Parodos – konkurso baigiamajame renginyje susirinkę mažieji mokiniai ne tik džiaugėsi savo ir kitų gamintais atvirukais, bet ir dainavo, šoko, deklamavo. Žinoma, labiausiai džiaugėsi konkurso nugalėtojai. O prieš pat Velykas vaikų rankų sušildyti atvirukai pradžią ligoninėje besigydančius ar globos namuose gyvenančius senelius.

► Balandžio 15 d. muziejuje atidaryta kraštiečių, Kauno kolegijos J. Vienožinskio menų fakulteto tekstilės dėstytojos Marijonos Sinkevičienės mažo formato tekstilės darbų paroda „Laikas, nuotaikos, akimirkos“. Atidaryme dalyvavo pati autorė, kolegų dėstytojai, studentai. Paroda veikė iki gegužės vidurio.

► Balandžio 18 d. muziejaus erdvėse išeksponuota ir muziejaus lankytojams pristatyta 2008 rudenį vykusio grafikos plenero „Kūrybinė laboratorija pas Joną Kuzminskį“ ataskaitinių darbų paroda. Tai ir profesionalių grafikų, ir studentų, ir Raseinių meno mokyklos dailės studijos mokinių kūrybos pristatymas. Plenero dalyviams ir parodos lankytojams išdalyti kūrybos procesą ir parodoje eksponuojamus darbus primenantys katalogai.

► Balandžio – gegužės mėn. rajono mokyklų mokiniams muziejinkai siūlė edukacinę programą „Rajono piliakalniai ir sakralinės vietos“. Mokiniais buvo siūloma keletas užsiėmimų: į Betygalos ar Nėmakščių (Molavėnų) piliakalnių kompleksus arba Šiluvos – Tytuvėnų sakralines erdves. Užsiėmimai–ekskursijos buvo labai populiariūs.

► Gegužės 16 d. minint Tarptautinę muziejų dieną raseiniškiai ir svečiai buvo pakviesti į „Muziejų naktį“ muziejuje. Atsiliepiant į Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimą, šiomet Raseinių muziejuje buvo pristatyta programa „Laikas ir muzika“: laikrodžių paroda iš Klaipėdos laikrodžių muziejaus ir Kauno styginių kvarteto koncertas.

Muziejaus svečiai, nakties apsupties ir klasikinės ir šiuolaikinės muzikos garsų užburti, „pametė“ laiko nuovoką laikrodžiais pripildytame muziejuje. Užburiančią nuotaiką jie išsinešė ir išsiskirstydami jau po vidurnakčio.

► Birželio 11 d. vyko edukacinis užsiėmimas Raseinių „Kalno“ vidurinės mokyklos mokiniams „Raseinių geopolitinė padėtis. Rajono lankytinos vietos.“ Vyresniųjų klasių mokiniai apžvelgė rajono geografinę istorinę situaciją, lankytinus objektus, patys sudarinėjo galimų ekskursijų maršrutus skirtingų poreikių grupėms. Užsiėmimas mokinius paskatino aplankyti objektus, kurie, plačiau apie juos sužinojus, pasirodė patrauklūs.

► Birželio 26 d. muziejaus parodinėje erdvėje buvo pristatyta jaunų menininkų Martyno Jankevičiaus (tapybos, muzikos ir vaizdo meninė instaliacija), Gerdos Jankevičiūtės (batika + grafika) ir Linos Karaliūtės (koliažas) – kūrybos paroda. Lankytojai džiaugėsi šiuolaikiniais ir ypač šiltais, nuoširdžiais menininkų darbais.

■ **Rokiškio krašto muziejuje** balandžio 16 d. vyko fortepijoninės muzikos koncertas, kurį organizavo Rokiškio choreografijos mokykla.

► Balandžio 17 d. vyko prisiminimų vakaras, skirtas Anatolijaus Aleksejevo (1949 04 15 – 2008 10 15) 60-osioms gimimo metinėms paminėti.

► Balandžio 24 d. vyko Rokiškio dailininkų klubo „Roda“ kasmetinės kūrybos darbų parodos atidarymas. Parodoje buvo eksponuojami dešimties autorių darbai.

► Gegužės 15 d. buvo atidaryta atnaujinta garsiausio XX a. dievdirbio Liongino Šepkos drožinių ekspozicija.

► Gegužės 25 d. vyko susitikimas su europarlamentaru Vytautu Landsbergiu.

► Gegužės 25 d. vyko šokių klubo „Vakaris“ koncertas.

► Birželio 4 d. vyko Gintauto Augustino Vasionio tapybos darbų parodos atidarymas.

► Birželio 13 d. vyko konferencija „Rokiškėnai – LLKS deklaracijos signatarai“, karo Afganistane 20-mečio minėjimas bei knygos „Rokiškėnai Afganistano kare 1979-1989 m.“ pristatymas. Renginio pabaigoje buvo pristatyta Petro Kulikausko medžioklės trofėjų paroda.

■ **Tauragės „Santakos“ muziejaus** Fotografijos galerijoje balandžio 9 d. atidaryta tauragiškio Benjamino Pociaus autorinė fotografijų paroda. Šiomet 70-ąjį gimtadienį švenčiantis ilgametis Tauragės krašto fotometraštininkas, „Tauragiškių balso“, kitų laikraščių ir žurnalų korespondentas pristatė tik dalelę savo sukaupto unikalaus archyvo kadru, kuriuose buvo matyti jau istoriniais tapusių vaizdų, įvykių, žmonių. B. Pociaus fotografijos pasižymi reportažiškumu, tačiau jose netrūksta ir meninės raiškos, originalaus požiūrio į gyvenimą. Parodą rengė Fotografijos galerijos vadovas R. Vaitkus.

► Balandžio 17 d. Tautodailės salėje atidaryta tautodailininkės Onos Paulauskienės autorinė jubiliejinė medžio drožinių paroda, kurioje eksponuojama apie 150 darbų. Ona Paulauskienė, gimusi ir gyvenanti Batakiuose, žinoma Tauragės krašte kaip vienintelė moteris medžio drožėja. Kūrybinį kelią pradėjusi kaip tapytoja 1958 m., ji dalyvavo daugelyje parodų įvairiuose Lietuvos miestuose ir užsienyje. Drožti pradėjo 1987 m. Batakių aikštėje stovi jos išdrožta šv. Ona, keletas skulptūrų puošia bažnyčią, kitas miestelio vietas, sukurtos skulptūros 28-iems įvairiose Lietuvos vietose pastatytiems koplytstulpiams ir koplytėlėms. Prieš dešimtmetį, po „Santakos“ muziejuje

surengtos autorinės parodos, 104 skulptūras, t. y. beveik visus savo kūrinis, O.Paulauskienė padovanojo muziejui. Šioje parodoje eksponuojami muziejui dovanoti kūriniai ir nauji tapybos darbai bei drožiniai, tarp kurių išsiskiria savitos mielai besišypsančių angelukų figūros. Parodą rengė Etnografijos skyriaus vedėja V. Ružinskaitė.

► Gegužės 4 d. muziejaus bokšte atidaryta jungtinė trijų autorių paroda, skirta Ugniagesių gelbėtojų šventei – šv. Florijono dienai. Fotografas Renaldas Malychas pristatė fotoparodą „Gelbėtojai“, Tauragės apskrities priešgaisrinės valdybos viršininko pavaduotojas Vladas Liekis – asmeninę suvenyrų ir priešgaisrinės atributikos kolekciją, Kultūros paveldo tarnybos vadovas Edmundas Mažrimas – fotografijų seriją „Šv. Florijono koplytstulpiai Tauragės rajone“. Parodą rengė laikinai einantis direktoriaus pareigas V. Mažeika.

► Gegužės 22 d. Tautodailės salėje atidaryta kraštiečio Alfonso Čepausko, gyvenančio Vilniuje, jubiliejinė dailės paroda „Būties pažėklinimas“. A. Čepauskas gimė 1929 m. kovo 18 d. Gedgaudiškės kaime, Skaudvilės valsč., Tauragės apskrityje. Dailininko kūrybos sritis: ekslibrisas, estampas, leidinių iliustravimas, plakatas, skulptūra, asambliažas, metalo plastika. Yra surengęs per 50 personalinių parodų, 80 vietinių ir tarptautinių ekslibrisų parodų bei konkursų, dalyvavęs per 250 bendrų parodų Lietuvoje ir užsienyje. Daug metų dailininkas motociklu keliavo po Kaukazą, Uralą, Sibirą, Tolimuosius Rytus, Vidurinę Aziją, įvairia technika sukūrė darbų apie aplankytus kraštus. Gimtajame krašte, Tauragėje ir Skaudvilėje, pristatė nemažai parodų, surengė tarptautinius ekslibrisų konkursus „Skaudvilė-92“, „Tauragei 500 metų“. Gimtųjų vietų vaizdai paskatino sukurti grafikos ciklus „Gimtinės legendos“, „Karšuvos poringė“ ir daugybę kitų kūrinių. Kūrybos kelią pradėjęs mažosios formos – ekslibrisų srityje, dailininkas šiuo metu kuria sudėtinga autorine technika, derindamas tradicinės grafikos ir naujų technologijų galimybes. Parodą rengė Etnografijos skyriaus vedėja V. Ružinskaitė.

► Gegužės 29–31 dienomis vyko Tauragės miesto šventė „Tauragiškiai – tūkstantmečiui“.

Muziejuje ta proga atidarytos dvi fotografijų parodos.

► Gegužės 29 d. Fotografijos galerijoje atidaryta bendra tarptautinė Lietuvos ir užsienio fotoklubų narių fotografijų paroda „Homo sum“.

► Gegužės 30 d. Kilnojamųjų parodų salėje atidaryta Palangos fotoklubo narių fotografijų paroda.

Abi parodas rengė Fotografijos galerijos vadovas R. Vaitkus.

■ **Vilkaviškio krašto muziejuje** balandžio 11 d. įvyko Lietuvos Šaulių sąjungos 90-mečio minėjimas. Pristatyta paroda „Šaulių sąjungai – 90“.

► Gegužės 7-tąją, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, krašto muziejuje įvyko susitikimas su iškilia mokslininke, lietuvių eksperimentinės fonetikos pradininke, vadovėlių ir žodinių autore, daugelio Lietuvos garsių aktorių tarties mokytoja, profesore, humanitarinių mokslų daktare, 1918–1920 m. Lietuvos kariuomenės savanorio kūrėjo Antano Vaitkevičiaus dukra Valerija Vaitkevičiūtė. Ši žymi mokslininkė gimė 1929 m. kovo 20 d. Kunigiškių kaime, prie Bartninkų miestelio, Vilkaviškio rajone, ir šiemet atšventė savo 80-metį. Renginio metu su V. Vaitkevičiūtės gyvenimo ir veiklos etapais supažindino VKM direktorius A. Žilinskas. Eilėmis ir dainomis jubilatę sveikino Alvito pagrindinės mokyklos mokiniai, Vida ir Antanas Valuckai, politinių kalinių ir tremtinių ansamblis.

► Gegužės 14 d. VKM iniciatyva Lauckaimyje, dailininko, skulpto-

rius, vitražo meistro Vytauto Kazimiero Jonyno tėviškėje, pastatytas ir pašventintas kryžius.

Renginio dalyviai aplankė Lauckaimio mokyklą, kurioje buvo eksponuota šio iškilus kraštiečio kūrybos kilnojamoji paroda. Jo kūrinių VKM darbuotojai pasiskolino iš Druskininkuose, nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje, veikiančios V. K. Jonyno galerijos.

► Gegužės 22 d. buvo suorganizuota projekto „Lino gyvenimas“ baigiamoji dalis – etnografinė popietė: Renginio metu veikė vaikų darbų paroda. Savo programėles parodė Paežerių darželio – mokyklos „Ežerėlis“, Vilkaviškio ir Alvito pagrindinių mokyklų vaikai, dalyvavę šiame projekte.

► Birželio 6 d. įvyko Sūduvių amatų šventė. Kiemeliuose įsikūrę amatininkai bei muziejaus darbuotojai demonstravo, kaip buvo audžiama, žiedžiama, malama girmomis, valomi arpu grūdai, skalbiami ir lyginami skalbiniai, verdama žuveninė. Muziejinkės V. Matusevičienė ir R. Navickienė parodė lino kelią. Veikė senosios fotografijos ateljė, kalvė siuvimo artelė, paštininkai siūlė išsiųsti atvirutes su Paežerių dvaro ir Vilkaviškio miesto senaisiais vaizdais, netradicinių rankdarbių klubo „Lelija“ atstovės vėlė kilimą su dvaro rūmų ofisinės ir bokšto atvaizdu. Koncertavo įvairūs kolektyvai. Renginį organizavo muziejinkė Aušra Mickevičienė, talkino visi muziejaus darbuotojai.

► Birželio 14 d., minėdami Gedulo ir vilties dieną, muziejaus darbuotojai suorganizavo tremtinių susitikimą. Gausiai susirinkusiems renginio dalyviams žodį tarė Seimo narys ir būsimasis ES parlamentaras A. Saudargas. Tremtiniai dalijosi prisiminimais apie skaudžius savo gyvenimo puslapius, klausėsi Alvito pagrindinės mokyklos mokinių literatūrinės-muzikinės kompozicijos, bartninkiečių ansamblio atliekamų dainų. Svečiai buvo vaišinami etninio paveldo valgiais – muziejuje sumuštu sviestu su namine duona bei žolelių arbata.

■ **Zanavykų krašto muziejuje** birželio 1 d. buvo atidaryta Šakių rajono meno mokyklos Kudirkos Naumiesčio filialo dailės skyriaus moksleivių paroda „Gamtos impulsai“. Moksleiviai šią parodą vadino ne tik gamtos, bet ir tapybos impulsais. Parodoje buvo eksponuojami kūriniai daugiausia sukurti atvirame ore. Buvo naudojama visa po ranka pasitaikiusi gamtos žaliava. Vaikiškas nuoširdumas čia persipynė su vaikų spontaniškumu. Kadangi darbai buvo kurti pavasarį, o vėliau tai pakartota rudenį, paveikslai buvo suskirstyti į ciklus „Šėlstantis ruduo“ ir „Žydėjimo sprogimas“.

■ **Žemaičių dailės muziejuje** balandžio 24 d. vyko Aniceto Jonučio gobeleno ir akvarelių parodos atidarymas.

► Gegužės 9 d. kraštovaizdžio architektų sąjungos renginys „Želdynų erdvė“.

► Gegužės 15–17 d. surengta menininkų Tomo Danilevičiaus ir Juozo Laivio, garso instaliacija kunigaikščio Mykolo Oginskio dvaro laikrodinėje „Senos legendos atgyja naujai“.

► Gegužės 17 d. muziejuje vyko Klaipėdos universiteto menų fakulteto vokalinio instrumentinio trio koncertas. Dalyvavo: Valentina Vadoklienė (sopranas), Vytautas Tetenskas (birbynė), Irena Pečiūrienė (fortepijonas).

► Gegužės 22 d. vyko Plungės Mykolo Oginskio meno mokyklos chorinio dainavimo skyriaus jaunių ir berniukų chorų koncertas – tarptautinio festivalio – konkurso „Festa choralis Bratislava 2009“ programos pristatymas (vadovė Irena Bakanauskienė, koncertmeisterės: Judita Stankutė, Valentina Balčiauskienė).

► Gegužės 23 d. muziejus organizavo renginį „Europos muziejų

naktis“. Programoje: susitikimas su poetu Kęstučiu Navaku, skulptoriaus Vaclavo Krutinio darbų parodos atidarymas, meninė programa „Ak toji meilė“ (dalyvavo: aktorė Virginija Kochanskytė, mecosopranas Rita Preikštaitė, tenoras Žanas Voronovas), „Dvaro“ arbatos degustacija, susitikimas su poetu Rolandu Rastausku ir perkusiniu Arkadijumi Gotesmanu.

► Birželio 6 d. muziejus surengė rašytojos Žemaitės 88-ųjų mirties metinių paminėjimą Bukantėje (Plungės r.). Ta proga surengtas aleksandraviškių vaidinimas „Trys mylimos“, muzikantų iš Didvyčių koncertas.

► Birželio 7 d. vyko pantomimos ir autorių dainų koncertas „Dailiamės viltimi“. Dalyvavo Angelė Joknytė, Arūnas Raudonis, Aleksas Mažonas, Aida Maksvytytė, Pantomimos teatras.

► Birželio 12 d. Vytauto Kuso parodos atidarymas „Tūkstantis viename“.

► Birželio 16 d. vyko susitikimas su prezidentu Valdu Adamkumi. Programos „Plungė – Lietuvos kultūros sostinė 2009“ pristatymas.

► Birželio 19 d. iškilmingas parodų ciklo, skirto mecenato ir kultūros veikėjo kunigaikščio Mykalojaus Oginskio (160 m.), jo Plungės rūmų (130 m.) jubiliejams paminėti bei Lietuvos ir Lenkijos istorinių parkų ir sodų paveldui įprasinti, atidarymas. Atidarytos parodos: Žemaičių dailės muziejaus paroda „Oginskių portretai“, Varšuvos miesto istorijos muziejaus paroda „Varšuvos sodai XVI–XXI a.“, Lietuvos dailininkų sąjungos paroda „Lietuvos istoriniai parkai“.

► Birželio 20 d. muziejuje vyko iškilmingas Plungės rajono savivaldybės tarybos posėdis, skirtas Lietuvos vardo 1000-mečio paminėjimui.

► Birželio 20 d. vyko istorinių šokių kolektyvų koncertas.

► Birželio 21 d. suorganizuoti skaitymai kunigaikščio M. Oginskio dvaro ansamblio laikrodinėje. Dalyvavo Plungės rajono mokyklų moksleiviai – meninio skaitymo konkurso laureatai.

► Birželio 21 d. vyko profesionalių bei mėgėjų teatrų vaidinimai prie M. Oginskio rūmų. Programoje: Klaipėdos valstybinio dramos teatro spektaklis K. Sajos „Žemaičių stiprybė“; Anykščių rajono Viešintų klotimo teatro spektaklis S. Žemaičio komedija „Rickus – garsus Lietuvos plėšikas“; Kauno rajono Raudondvario jaunimo teatro „Išgelbėti“ literatūrinė kompozicija pagal Š. Amonašvili „Sparnai“; Kalvarijos savivaldybės klotimo teatro spektaklis A. Gurausko komedija „Šalapatris“; Kelmės savivaldybės Mažojo teatro spektaklis B. Dauguviečio komedija „Žaldokynė“; Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Režisūros katedros studentų teatro spektaklis „Svetimi prisiminimai“. Taip pat dalyvavo folkloro ansamblis „Gondinga“, Liaudiškos muzikos kapelos „Minija“, „Suvartukas“, „Žirginėliai“; Vilniaus dailės akademijos Telšių dailės fakulteto kostiumų dizaino specialybės studentų jungtinis projektas „Miežiai“; linksmos muzikos ansamblis „Jonis“.

► Birželio 21 d. vyko teatralizuota ugnies ir šviesų misterija Plungės parke.

■ **Žemaičių muziejuje „Alka“** balandžio 29 d. pristatyta Žemaitijos kolegijos Telšių menų ir pedagogikos fakulteto studentų darbų paroda. Eksponuoti 58 vaizduojamojo ir taikomojo meno darbai. Parodą rengė E. Spudytė.

► Gegužės 12 d. atidaryta VDA Telšių dailės fakulteto metalo katedros studentų darbų paroda „Ag poezija“. Eksponuoti juvelyrikos darbai (segės, žiedai, pakabukai, dekoratyviniai akcentai ir jų projektai). Parodos pristatyme dalyvavo Japonijos ambasados Lietuvoje

ataše P. Tsunashima.

► Gegužės 15 d. muziejuje surengtas renginys, skirtas šeimų dienai. Vaikų darželio „Mastis“ auklėtiniai surengė koncertą ir piešinių parodėlę.

► Gegužės 15 d. vyko Muziejų nakties renginys, skirtas Tarpautinei muziejų dienai „Vakaro poezija“. Vyko poezijos skaitymai, prisimintas poetas, muziejinkas Pranas Genys, 2008 m. Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premijos laureatas Petras P. Gintalas.

► Birželio 17 d. vyko konferencija „Kur būta žydų kultūros“ ir pristatyta paroda „Judaikos eksponatai muziejuje“.

► Birželio 13 d. muziejaus Dailės salėje koncertavo birbynininkas Antanas Jonušas ir pianistų konkursų Prancūzijoje ir Ispanijoje laureatė Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos moksleivė Donata Vaitkutė. Atidaryta muziejaus darbuotojo Augustino Jonušo fotografijų paroda „Žemaitija ir jos jaunieji talentai“.

► Muziejaus padalinyje **Žemaitijos kaimo muziejuje** gegužės 22 d. vyko Gegužinės pamaldos, kurias vedė Telšių vyskupas Jonas Boruta. Dalyvavo Telšių katedros choristai.

■ **Europos parke** balandžio 29 d. įvyko vienos garsiausių šiuolaikinio meno kūrėjų iš Lenkijos Magdalenos Abakanovič (Magdalena Abakanowicz) naujos skulptūros „Burtininkas“ („Conjuror“) atidarymas. Šis naujas kūrinys sukurtas specialiai Lietuvos tūkstantmečio ir „Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ proga. Atidarymo šventėje dalyvavo ir pati skulptūros autorė.

Prof. Magdalena Abakanovič (Magdalena Abakanowicz) – viena iškiliausių ir įtakingiausių XX ir XXI amžiaus menininkių. Ji yra surengusi per 100 personalinių parodų visame pasaulyje, jos darbai – svarbiausiose pasaulio muziejų kolekcijose (MOMA, Niujorko metropolitenos meno muziejuje, Nacionalinėje meno galerijoje Vašingtone, Pompidou meno centre, Ludwigo muziejuje, W. Lembercko muziejuje ir kt.) ir ekspozicijose po atviru dangumi (Jorkšyro skulptūrų parke, Storm Kingo meno centre, Walkerio meno centre, Hakone muziejuje po atviru dangumi ir kt.). Menininkei suteikta daug garbingų apdovanojimų, ji yra žinomų pasaulio meno akademijų garbės daktarė.

Nuo to meto, kai 6-ajame dešimtmetyje Lenkijoje buvo pradėti eksponuoti M. Abakanovič darbai, menininkei teko nemažai keliauti po pasaulį (ji pabuvojo net Papua ir Naujoje Gvinėjoje, Indonezijoje, Meksikoje), dalyvauti daugelyje tarptautinių parodų. Ji domėjosi ne tik šiuolaikiniu, bet ir primityvių bendruomenių menu. Menininkės kūrybos apimtis yra didžiulė, dailėtyrininko Jasios Reichardo nuomone, palyginti ją galima nebent su naujų planetų ir žvaigždžių sukūrimu.

Michaelas Brensonas, rašydamas apie Magdalenos Abakanovič reikšmę moderniosios skulptūros istorijai, prisimena, kad susidomėjęs jos darbais iškart suprato menininkę turint išskirtinių gabumų: „...jai, kaip ir Lučianui Pavarociui (Luciano Pavaroti) ar Biliui Holidėjui (Billie Holiday), lemta formuoti ir nešti ant pečių visą kultūrą. <...> M. Abakanovič yra lenkė, bet ji priklauso visam pasauliui.“

Magdalena Abakanovič atvyko į Europos parką pristatyti savo skulptūros ir pasveikinti Lietuvą su šalies vardo tūkstantmečio švente. Šis projektas – nacionalinės programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ dalis.

Europos parko įkūrėjas Gintaras Karosas teigia: „Magdalena Abakanovič – ne tik viena ryškiausių šiuolaikinio meno kūrėjų, bet kartu ir reta išimtis plejadoje pasaulio geriausiųjų, nes yra mums tiek geo-

grafiškai, tiek istoriškai artimos šalies atstovė. Jos kūriniumi, manau, bus tinkamai įamžinta „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“. M. Abakanovič skulptūra „Burtininkas“ („Conjuror“) galėtų būti jau tūkstantį metų nuolat istorijos išbandymus patiriančios, bet dvasiškai stiprios mūsų tautos kultūros fenomeno metafora.“

► Birželio 25 d. Europos parke buvo pristatomi jo įkūrėjo skulptoriaus Gintaro Karoso 2001–2009 metais sukurti kūriniai.

Menininkas kuria išskirtinai tik Europos parko erdvėje. Kadangi Gintaras Karosas yra ir viso 55 ha Europos parko kraštovaizdžio autorius, jo darbai tvirtai suaugę su aplinka. Formuodamas skulptūrų ir gamtovaizdžio ryšius, savo kūriniais Karosas renkasi minimalias formas, atsisakydamas detalių arba, kaip pats sako, valydamas jas nuo nereikalingų apnašų.

Anksčiau, užuot pats kūręs, autorius sakosi dažnai imdavęs įgyvendinti garsių pasaulio skulptorių darbus, kad spėtų dar menininkams gyviems esant pastatyti jų kūrinius Europos parke. Dabar leidžia išsipildyti ir savo svajonei – kurti aplinkos meno kūrinius.

Gintaro Karoso darbai išsiskiria lietuviškos skulptūros kontekste. Kaip teigia menotyrininkė Kotryna Džilavjan, „tai atvejis, kai skulptūros priklauso vietai, o vieta – skulptūroms. <...> Skulptūra nebepuošia ir net nevaizduoja; ji nurodo daugybę prasmų, ženklina, akcentuoja, veikia kaip kirtis erdvės kalboje.“

„Dar būdamas 19 metų pasirinkau savo gyvenimo projektą – Europos parką. Jame telpa visas pasaulis: gamta, menas, atvykstantys iš viso pasaulio žmonės. Tarsi didžiulį reljefą kuriu 55 ha kraštovaizdį, taip pat kuriu skulptūras ir aplinkos meno kūrinius, fotografuoju, darau viską, kas liečia Europos parką. Siekdamas koncentruotis į gyvenimo projektą, esu apribojęs kitus poreikius“, – sako menininkas.

Kurdamas Edukacijos centrą, Gintaras Karosas ieškojo tokio sprendimo, kad architektūra nenustelbtų aplinkos ir taptų harmoninga jos dalimi. Tai pastatas, organiškai kaip kalnas įaugintas į aplinką. Europos parko darbuotojų jėgomis, gavus paramą net iš 40 įmonių, skulptūrinės architektūros kūrinių pavyko įgyvendinti per šešerius metus. Dabar čia vyksta edukaciniai užsiėmimai, konferencijos, kiti renginiai.

2006 metais Gintaras Karosas sukūrė didelę kraštovaizdžio kompoziciją „Pamatai / langas“ iš kriauklainio. Pamatų ir lango siluetus primenantis kūrinys įtraukia žiūrovą į autoriui svarbių prasmų pasaulį.

2008 metais menininkas Europos parke įkurdino beveik 9 metrų minimalistinį „Ženkla“, skirtą svarbioms Lietuvos datoms pažymėti – Lietuvos tūkstantmečiui ir Vilniui – Europos kultūros sostinei 2009.

Neseniai atstatyta Gintaro Karoso kompozicija, 2001 metais „Guinness World Records“ pripažinta didžiausia pasaulyje skulptūra iš televizorių. Kūrinys užima beveik 3,5 ha plotą. Jo idėja – parodyti sovietinės ideologijos beprasmiškumą, galimybės rinktis nebuvimą. Dabar iš patvarių medžiagų atkurtas visas skulptūros kontūras ir atstatyta dalis labirinto su televizoriais iš plieno ir organinio stiklo.

Gintaras Karosas už muziejaus po atviru dangumi Europos parko sukūrimą 2006 metais yra apdovanotas Nacionaline kultūros pažangos premija.

■ **Genocido aukų muziejuje** gegužės 16 d. pirmą kartą vyko tarptautinio projekto „Muziejų naktis“ renginys, skirtas Tarptautinei muziejų dienai paminėti. Lankytojai galėjo nemokamai susipažinti su muziejaus ekspozicijomis, dalyvauti edukacinių užduočių konkurse, muziejaus konferencijų salėje ir buvusio KGB vidaus kalėjimo vidiniame kiemyje buvo demonstruojami filmai.

► Gegužės 21 d. muziejaus konferencijų salėje pristatytas baltarusių režisierės Olgos Mikolaičik dokumentinis filmas „Išlaisvinimas“ apie demokratinės minties ir kitaminčių persekiojimą šiandieninėje Baltarusijoje. Dalyvavo filmo kūrėjai ir baltarusių jaunimo judėjimo „Jaunasis frontas“ („Malady Front“) atstovai.

► Birželio 15 d., minint Okupacijos ir genocido dieną, Genocido aukų muziejaus kilnojamoji paroda „Karas po karo: ginkluotasis anti-sovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1944–1953 m.“ buvo atidaryta Lietuvos Respublikos Seimo I rūmų fojė. Kartu pristatyta Ukrainos išsivadavimo judėjimo tyrimo centro paroda „Ukrainos sukilėlių armija: nenugalėtųjų istorija“, pasakojanti apie ukrainiečių tautos kovą už nepriklausomybę XX a. viduryje.

■ **Janinos Monkutės-Marks muziejuje-galerijoje** gegužės 15 d. atidaryta paroda „8 pavasariai, vasaros, rudenys ir žiemos“. Parodoje pristatyti naujausi 2000-2008 metais sukurti ir Lietuvoje dar neeksponuoti Janinos Monkutės-Marks gobelenai. Taip pat eksponuota Janinos sukaupta pasaulinės tekstilės kolekcija. Parodą pristatė menotyrininkė Vida Mažrimienė. ■